

# Gedeeld Gents Burgerschap 2014 ————— 2019

Welzijn, Gelijke Kansen  
Gezondheid en Sport

Meer dan de helft van de wereldbevolking woont vandaag in de stad. Dat is een trend die zich voortzet, wat ervoor zorgt dat de functie van de stad steeds belangrijker wordt. Gent vormt daar geen uitzondering op. Waar er tot 1998 een daling in de bevolkingscijfers was tot net geen 224.000, overschrijdt de stad in 2014 de kaap van 250.000 inwoners.

Sinds een aantal jaar werken steden meer en meer samen over landsgrenzen heen om hun aanpak van die groeiende demografische complexiteit te coördineren. Binnen dat brede internationale netwerk van zustersteden speelt Gent een actieve rol, bijvoorbeeld op tal van Europese stedenconferenties.

Tegelijk is Gent zelf ook een microkosmos van maar liefst 156 verschillende nationaliteiten, allemaal Gentenaars met uiteenlopende achtergronden. Het samenleven van al deze mensen op een relatief kleine oppervlakte van een stad, leidt tegelijk tot boeiende en verrassende ontdekkingen en ontwikkelingen, maar ook tot spanningen.

In een confrontatie met het onbekende, neigen mensen van alle achtergronden ertoe om in eerste instantie terug te plooiën op hun eigen identiteit. De confrontatie met de ander doet mensen zichzelf en hun eigen identiteit scherper profileren. Op zich versterkt dit het zelfbewustzijn van mensen, maar soms kan men zich ook opsluiten in zijn eigen (groeps)identiteit.

Vaak hoor je mensen zeggen dat zij hun straat of wijk niet meer herkennen. Het klopt dat onze wijken voortdurend veranderen door verschillende oorzaken, onder meer de in- en uitstroom van mensen. Vandaag leven zo'n 156 verschillende nationaliteiten samen in Gent, kiezen jonge gezinnen opnieuw om te wonen in de 19de-eeuwse gordel, spreekt een derde van de Gentse kinderen een andere thuistaal dan het Nederlands, ... Daarnaast ontstaan binnen minderheidsgroepen grotere sociaal-economische verschillen, wat de diversiteit binnen de diversiteit vergroot.

Kortom, Gent en zijn wijken zijn superdivers geworden. In plaats

van het verdelende element te zoeken om elkaar vooral niet te moeten ontmoeten en in de ogen te kijken, kies ik ervoor om te zoeken naar wat ons verbindt. We delen allen een prachtige stad. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat Gent die aangename en veelgeprezen stad blijft. We mogen trots zijn op het feit dat samenleven in onze mini-metropool vlotter verloopt dan op andere plaatsen.

Het is dan ook uiterst belangrijk dat die participatie een fundamenteel onderdeel is van het sociale weefsel van de stad. Iedereen is Gent. Ik benoem dat als het Gedeeld Gents Burgerschap. Het gaat om een inclusief sociaal model dat de klemtoon legt op de mogelijkheden, de individuele vaardigheden, de persoonlijke autonomie en de sociale solidariteit.

De versterking van dat sociale weefsel is wat ik nastreef. We kunnen en mogen burgers niet van elkaar laten vervreemden, en we moeten ze goesting geven om de dynamiek in hun buurt draaiende te houden. Uiteraard gebeurt dat het beste in nauwe samenwerking met mijn collega's, de diensten van de stad, zelforganisaties, verenigingen en adviesraden die hetzelfde doel beogen.

De opvoeding, in het bijzonder het onderwijs, een volwaardige tewerkstelling, een degelijke woning, de deelname aan het sociaal-culturele leven en het inkomen vormen de basisvoorwaarden om de persoon toe te laten zich te ontplooien. Om die voorwaarden te faciliteren streef ik naar maximale toegankelijkheid van elke dienstverlening.

Bij een Gedeeld Gents Burgerschap komt ook burgerzin kijken. Ik zet in op maximale participatiekansen, zodat men volwaardig deel uitmaakt van de Gentse gemeenschap. Iedereen draagt dan ook de volledige verantwoordelijkheid om zijn bijdrage te leveren. Om dat te bereiken, hanteer ik drie rode draden die verweven zitten doorheen mijn beleidsdomeinen:

### 1 Gelijke kansen

Voor discriminatie of ongelijke behandeling op het vlak van gender, etnisch-culturele achtergrond, levensbeschouwing, seksuele voorkeur, leeftijd of geslacht mag er in onze samenleving geen ruimte zijn. Ik kies resoluut voor het werken aan gelijke kansen op ontplooiing en participatie op een daadkrachtige en doortastende manier.

Ik stap bewust af van het culturalistische discours waarbij mensen gereduceerd worden tot homogene culturele groepen, op basis van nationaliteit, etnisch-culturele of religieuze achtergrond. In de plaats daarvan verkies ik een sociaaleconomische benadering die in eerste instantie kijkt naar de positie van groepen op de arbeidsmarkt en in het onderwijs.

### 2 Wijkgerichte aanpak

Om te komen tot participatie en emancipatie kies ik voor een wijkgerichte aanpak, door van onderuit de Gentenaars te betrekken in de opbouw van een positief Gents verhaal.

Ik geloof sterk in de vitaliteit die aanwezig is op het lokale niveau en in de directe betrokkenheid van mensen bij hun wijk. Dat is dan ook het meest toegankelijke niveau om mensen te betrekken, aangezien het gaat over de directe leefomgeving. Zowel individuele burgers als wijkorganisaties worden meegenomen in deze aanpak.

### 3 Origineel

Ik benader de zaken die ik wil doen met een frisse, kritische blik en ik zoek naar het vernieuwende. Er moet voldoende ruimte zijn om te experimenteren op inhoudelijk vlak en qua methodiek. Ik ben een atyische rebel, en progressiviteit zit in mijn genen. Tegelijkertijd besef ik dat ervaringen uit het verleden van cruciaal belang zijn. We mogen het goede niet overboord gooien, maar

we moeten kijken hoe we door een aantal gerichte innovatieve acties een nog groter effect bereiken. Zo vermijden we dat we berusten in wat we bereikt hebben en bouwen we verder op successen uit het verleden.

Resul Tapmaz  
Schepen van Welzijn  
Gelijke Kansen  
Gezondheid en Sport

Mei 2014

INHOUDSTAFEL		8	INHOUDSTAFEL	9	
Inleidend woord				3	
Inhoudstafel				8	
Praktische toelichting				11	
Omgevingsanalyse			Participatie 14 Gezondheid 17 Gelijke kansen 20 Sociale voorzieningen 23 Buurtwerk 25 Straathoekwerk 28 Sport 30		
Strategische actieplan	Gent stimuleert zijn burgers maximaal om zich te ontplooien en geeft hen gelijkwaardige kansen tot sociale stijging	We zorgen voor een optimale coördinatie van maatschappelijke dienstverlening en gezondheidszorg, maken ze toegankelijk voor iedereen en besteden daarbij uitgesproken aandacht aan kansengroepen	Participatie 38 Gezondheid 45 Sociale Voorzieningen 54 Lokaal Sociaal Beleid 58		
		We verhogen de zelfredzaamheid van burgers en hun recht op gelijke kansen en volwaardig burgerschap, startend vanuit een emancipatorisch onderwijs en rekening houdend met ieders mogelijkheden	Participatie 62 Gelijke Kansen 65 Sociale Voorzieningen 71		
	Gent spreekt zijn burgers en andere betrokkenen aan op hun engagement en solidariteit en geeft hen goesting om samen de stad te maken en te beleven	We versterken de sociale cohesie door het onderhouden en verder uitbouwen van de sociale infrastructuur in de kansarme wijken	Buurtwerk	78	
		We bieden de Gentenaars mogelijkheden hun sociale netwerken te versterken en te differentiëren	Straathoekwerk	84	
		We stimuleren mensen om samen te bewegen, te sporten en aan recreatie te doen met specifieke aandacht voor talenten, diverse doelgroepen en buurtgerichte infrastructuur	Sport	88	
	Verklarende begrippenlijst				101
Uitleiding				115	

Noch de noden van de Gentenaars, noch het beleid dat wordt uitgetekend onder de noemer van het Gedeeld Gents Burgerschap kunnen worden opgedeeld in begrensde hokjes. Er werd dus gekozen voor een beleidsoverschrijdend document. Veelvuldig worden verbanden gelegd tussen de verschillende eigen beleidsdomeinen – Welzijn, Gelijke Kansen, Gezondheid en Sport – en geregeld wordt ook gelinkt naar andere beleidsdomeinen, zoals Werk, Wonen of Onderwijs. Om u op een vlotte manier door deze publicatie te leiden, lijkt het gepast enige informatie mee te geven betreffende de opbouw van dit document.

De inleiding hebt u reeds achter de rug, evenals een inhoudstafel. De inleiding geeft de belangrijkste krachtlijnen mee van het Gedeeld Gents burgerschap.

Het volgende deel is een omgevingsanalyse. Die vormt in grote mate de basis voor het uitgestippelde beleid. De huidige staat van de stad wordt weergegeven op een cijfermatig onderbouwde wijze. In de omgevingsanalyse zijn alle sectoren opgenomen die rechtstreeks verband houden met de beleidsdomeinen Welzijn, Gelijke Kansen, Gezondheid en Sport.

Na de analyse volgen de concrete beleidsacties die we in de rest van deze legislatuur (2014 – 2019) willen verwezenlijken. Als leidraad wordt de doelstellingencascade van het stadsbeleidsplan gehanteerd. Zo krijgen we twee grote hoofdstukken: ‘Het stimuleren van ontplooiing en sociale stijging’ en ‘Engagement en solidariteit maken de stad’. Onder die twee hoofdstrategische doelstellingen huizen verscheidene strategische doelstellingen. Binnen elke strategische doelstelling zijn opnieuw alle relevante sectoren opgenomen die rechtstreeks verband houden met de beleidsdomeinen Welzijn, Gelijke Kansen, Gezondheid en Sport.

Om ervoor te zorgen dat we onder dezelfde woorden dezelfde zaken verstaan, is er een verklarende begrippenlijst opgenomen achteraan deze publicatie.

# Omgevingsanalyse

---

 PARTICIPATIE VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN
 

---

**GENT WORDT STEEDS MEER ETNISCH DIVERS**

De Stad Gent heeft een zeer diverse bevolkingssamenstelling. Volgens recente cijfers van de Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2013 telt de stad 156 vreemde nationaliteiten. 30.494 Gentenaars (12,3%) hebben een huidige vreemde nationaliteit. 70.940 Gentenaars (28,5%) zijn personen met een vreemde herkomst (huidige of eerste nationaliteit van persoon zelf is niet-Belgisch of de eerste nationaliteit van vader of moeder is niet-Belgisch). Achter die cijfers gaan enorm veel verschillende nationaliteiten en achtergronden schuil. Zo hebben 21.869 personen een herkomst binnen de EU en 49.071 een herkomst buiten de EU.

Volgens Gent in Cijfers behoort 19,7% van de Gentse bevolking tot de groep van de etnisch-culturele minderheden. In 2001 bedroeg dit nog 12%. Het gaat in totaal over 49.598 personen, waarvan 861 asielzoekers. Bijna de helft van die etnisch-culturele minderheden heeft de Belgische nationaliteit.

Het aantal immigranten zowel in België als in Gent is vooral sterk gestegen na de uitbreiding van de Europese Unie in 2004 en 2007 met een aantal Midden- en Oost-Europese landen. Sinds 2010 is de groep met de Bulgaarse nationaliteit trouwens talrijker dan die met de Turkse nationaliteit.

**ETNISCH-CULTURELE DIVERSITEIT IN DE WIJKEN**

Migratie is voornamelijk een fenomeen van een beperkt aantal Gentse buurten.<sup>1</sup> Het zijn vooral de socio-economisch zwakkere buurten in de 19de eeuwse gordel die de meeste nieuwkomers opvangen. Het aandeel niet-Belgen is het grootst in die stadsdelen. In termen van etnisch-culturele diversiteit zien we een gelijkaardig patroon. Van de 201 buurten (sectoren) die de stad rijk is, zijn er 47% volledig Belgisch (meer dan 95% 'etnische Belgen') en nog eens 31% bijna volledig Belgisch (tussen 80% en 95% 'etnische Belgen'). De wijk met het hoogste percentage etnisch-culturele minderheden is Rabot-Blaisantvest met 51,3%, gevolgd door Sluizeken-Tolhuis-Ham met 43,7% en Muide-Meulestede-Afrikalaan met 39,5% etnisch-culturele minderheden.

**WERK EN INKOMEN**<sup>2</sup>

In Vlaanderen werken personen met een migratieachtergrond vaker in sectoren die vatbaar zijn voor economische schommelingen, minder goed betalen of een onzeker statuut bieden. Niet-Europeanen kennen een zwakke activiteitsgraad en komen vaker in de werkloosheid terecht. In Gent treft dat vooral mensen van Turkse en Marokkaanse herkomst. Eén op vijf van hen is werkloos (cijfers maart 2010). Voor andere niet-EU-burgers zien we gelijkaardige resultaten: 18% is werk-

loos. De nieuwe EU-burgers scoren iets beter met een werkloosheidsgraad van 14%, maar dat cijfer ligt waarschijnlijk aanzienlijk hoger. Schattingen gaan tot één op drie.

De hogere werkloosheidscijfers zijn niet alleen te wijten aan een lager opleidingsniveau of een mindere kennis van de taal. Ook discriminatie op de arbeidsmarkt speelt een rol.

Van alle nieuwe leefloon- en levensminimumgerechtigden in 2011 heeft 59% een niet-Belgische nationaliteit. Het aantal niet in België geboren steungerechtigden is dubbel zo hoog als het aantal dat wel in België geboren is.

**WONEN**<sup>3</sup>

58% van de personen van buitenlandse herkomst heeft in België een eigen woning gekocht. Dat is 'slechts' 10% minder dan de Belgen zelf. Toch zijn er belangrijke verschillen tussen de nationaliteiten. Het aandeel eigenaars van Turkse herkomst ligt met 50% iets lager dan het gemiddelde. Bij mensen van Marokkaanse herkomst is slechts 29% eigenaar van het huis dat ze bewonen. Die cijfers vertellen echter niet het volledige verhaal. Ze zijn vooral sterk aanwezig in het 'secundaire' segment van de eigendomssector. Hoge private huurprijzen hebben geleid tot de aankoop van goedkope krotwoningen.

Etnisch-culturele minderheden wonen vooral in de 19de-eeuwse gordel en in Nieuw-Gent, maar ze gaan ook steeds meer in de perifere stadsgebieden wonen.

**GEZONDHEID**<sup>4</sup>

Verscheidene studies tonen aan dat de niet-Belgen in een slechtere gezondheid verkeren dan de Belgen. Dat komt door de slechtere werkomstandigheden, identiteitsproblemen en het socio-economisch achtergestelde milieu waartoe ze behoren.

**ONDERWIJS**<sup>5</sup>

Kinderen en jongeren met een migratieachtergrond zijn oververtegenwoordigd in de groep leerlingen met een schoolse achterstand en in de ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs. De kleuterparticipatie in Gent gaat de goede richting uit (95% van alle kleuters zijn ingeschreven in een kleuterschool). In internationaal perspectief is het verschil tussen prestaties van scholieren met en zonder migratiegeschiedenis nergens zo groot als in Vlaanderen.

**AANDACHT VOOR VERDRAAGZAAMHEID EN RACISMEBESTRIJDING**

Bijna de helft van de Vlamingen wil geen personen van vreemde afkomst in hun eigen buurt. Dat is een van de bevindingen uit de Vlaamse Migratie en -Integratiemonitor van 2013.<sup>6</sup> De studiedienst van de Vlaamse regering vroeg Vlamingen tussen 18 en 85 jaar naar de samenstelling van hun ideale buurt. Vijfenvertig procent antwoordde in een buurt te willen wonen met alleen personen van Belgische herkomst. Nog eens 38 procent verkies een buurt met 'meer personen van Belgische dan vreemde herkomst'.

Ook vindt 47 procent van de bevrageden dat migranten 'hier komen profiteren van onze sociale zekerheid'. Wat moslims betreft, zegt 40 procent dat ze 'een bedreiging zijn voor onze cultuur en gebruiken'. De helft van de Vlamingen ervaart de aanwezigheid van verschillende culturen dan weer wel als een verrijking van onze samenleving.

Meer dan de helft van de Vlamingen (51%) heeft nooit contact met personen van vreemde herkomst in zijn of haar buurt. Minder dan drie op de tien Vlamingen geven aan minstens één keer per maand een praatje te maken met personen van vreemde herkomst.

<sup>1</sup> Op de arbeidsmarkt:

Uit de Diversiteitsbarometer Werk van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding<sup>7</sup> blijkt onder meer:

- Dat een kandidaat van vreemde origine 6,6 procent meer kans op discriminatie ondervindt in vergelijking met een kandidaat van Belgische herkomst om te worden uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek.
- Dat bijna 10% van het bevroegde Human Resources (HR) personeel zegt dat de origine van de kandidaat invloed heeft op de uiteindelijke selectiebeslissing. 5% geeft aan dat ook huidskleur meespeelt.
- Dat 45% van het HR-personeel aangeeft dat specifieke religieuze uiterlijkheden zoals de hoofddoek een impact hebben op de uiteindelijke selectiebeslissing.
- Dat 8% van het HR-personeel aangeeft dat kandidaten die behoren tot een etnische minderheid zich meer zullen moeten bewijzen tijdens een sollicitatie.
- Dat 75% van de bevroegde personen van vreemde herkomst stellen minstens één keer slachtoffer te zijn geweest van discriminatie tijdens hun zoektocht naar werk.

## 2 Op de huisvestingsmarkt:

- Uit recent onderzoek van de vakgroep Sociologie van de Universiteit Gent<sup>8</sup> naar etnische discriminatie op de huisvestingsmarkt in Antwerpen en Gent is gebleken dat discriminatie van etnische minderheden wijdverspreid is. In de eerste fase van het zoeken naar een huis werden eerstegeneratiemigranten door één op de zes huurders uitgesloten, tweedegeneratiemigranten door één op de acht. Hoewel wel eens geopperd wordt dat een voldoende kennis van het Nederlands beschermt tegen discriminatie, is enkel het hebben van een Arabisch klinkende naam al voldoende om bij één op de acht verhuurders uit de boot te vallen. Vastgoedmakelaars discrimineren eerstegeneratiemigranten vaker dan particulieren, en tweedegeneratiemigranten ongeveer even vaak als particulieren.
- Het Interfederaal Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding publiceerde onlangs de Diversiteits-

barometer Huisvesting<sup>9</sup> waarin het probleem van de discriminatie op de private huisvestingsmarkt nog eens dik in de verf wordt gezet.

---

## GEZONDHEID

---

Onderstaande gegevens zijn voornamelijk gebaseerd op cijfers uit het leefbaarheidsonderzoek van 2010. Die gegevens zullen in de loop van de legislatuur verder geüpdatet worden met recentere gegevens van de Gezondheidsenquête van het Agentschap Zorg en Gezondheid, het leefbaarheidsonderzoek 2017, dat opnieuw meer aspecten van gezondheid zal bevatten, en de nieuwe IMA-atlas van het Intermutualistisch Agentschap.

### GEZONDHEIDSTOESTAND VAN DE GENTENAARS

In een onderzoek rond sociale samenhang en gezondheid in Gentse buurten, geeft 3,1% van de Gentenaars aan in slechte tot zeer slechte gezondheid te zijn, 13,9% in matige gezondheid en 83% in goede tot zeer goede gezondheid.<sup>10</sup>

In het leefbaarheidsonderzoek van 2014 geven vier op de vijf respondenten (79%) aan over een goede tot heel erg goede gezondheid te beschikken. Slechts drie procent van de respondenten evalueert zijn of haar gezondheid als slecht tot heel erg slecht.<sup>11</sup> De respondenten uit Gent-Rand geven significant vaker aan over een slechte tot heel slechte gezondheid te beschikken dan de respondenten uit de drie andere stadsdelen. Gentenaars hadden minder last van gezondheidsproblemen naarmate hun opleidingsniveau en inkomen hoger was en als ze werk hadden. Het leefbaarheidsonderzoek<sup>12</sup>

bevestigt dus net als de nationale Gezondheidsenquête de relatie tussen ouder worden, een lager inkomen, geen werk hebben en de aanwezigheid van gezondheidsproblemen.

In het leefbaarheidsonderzoek van 2014 werd ook het geestelijke welbevinden van de Gentenaars nagegaan. 88% van de respondenten functioneert goed op het affectieve vlak, 8% middelmatig en 4% slecht. Het psychisch welbevinden in 2014 is verbeterd ten opzichte van 2010. In 2010 was het psychisch welbevinden wel gedaald ten opzichte van 2003 en 2006. Hoe ouder, hoe beter het psychisch welbevinden. Een hoger diploma, inkomen en het hebben van een vaste job gaan samen met een hoger welbevinden.<sup>13</sup> Suïcide komt in Gent meer voor dan gemiddeld in Vlaanderen. Onderzoek<sup>14</sup> wijst uit dat hoge zelfmoordcijfers vooral voorkomen in gemeentes met een relatief arme en oudere bevolking en/of veel alleenstaanden. Ook wat betreft suïcidepogingen scoort Gent hoger (met 235 suïcidepogingen per 100.000 inwoners) dan Vlaanderen (150 pogingen per 100.000 inwoners).<sup>15</sup>

### LEEFSTIJL VAN DE GENTENAARS

Er is te veel restgroep- (vet, suiker, ...) en vleesconsumptie, en te weinig groenten- en fruitconsumptie. De reële voedingsinname van de Vlaming verschilt nogal van het ideale, aanbevolen voedingspatroon volgens de actieve voedingsdriehoek (VIGeZ).<sup>16</sup> Ook in Gent

wordt dat niet gehaald, of zijn het vooral vrouwen en hoger opgeleiden die beter scoren.

77% van de Gentenaars eet minstens dagelijks groenten. 16% van de Gentenaars geeft aan dat ze twee of meer keer per dag groenten eten. 25,4% consumeert twee of meer keer per dag fruit. 61,4% van de Gentenaars eet minstens één keer per dag fruit.

Er wordt te weinig bewogen om gezondheidswinst te behalen. In het leefbaarheidsonderzoek van 2010 gaf 54,3 % van de Gentenaars aan dat ze minder dan vijf dagen per week een matige lichamelijke inspanning doen. Bij de laagste inkomensgroepen waren er volgens het onderzoek meer Gentenaars die minder dan vijf dagen per week een matige inspanning deden (61 %) dan bij de hoogste inkomensgroepen (51,6 %).

Op het vlak van alcoholgebruik zijn er verschillende risicogroepen en risicoprofielen in Gent: mannen, jongeren, studenten, dagelijkse drinkers (hoger opgeleiden, vrouwen 55-64 jaar), probleemdrinkers en bingedrinkers (bij lagere socio-economische situatie). Uit onderzoek<sup>17</sup> is gebleken dat 17% van de Gentse bevolking nooit drinkt, terwijl 10,6% dagelijks drinkt.

Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat 16,2% van de Gentenaars dagelijks rookt en 7,6% nooit rookt. In achtergestelde buurten ligt dat percentage significant hoger.

Ook mondhygiëne heeft een impact op de levenskwaliteit en op de algemene gezondheid van een individu. Een goede mondgezondheid vraagt een regelmatig bezoek aan de tandarts en een goede mondhygiëne. Op Gents niveau zijn er geen recente gegevens. We weten wel uit ander onderzoek<sup>18</sup> dat mannen minder frequent poetsen dan vrouwen, en ouderen minder dan jongeren. 54% van de hoogst opgeleiden poetst dagelijks tweemaal de tanden. Dat percentage daalt echter naar mate het opleidingsniveau daalt. Bij de laagst opgeleiden gaat het nog om 36%. Personen uit de hoogste opleidingscategorie gaan bijna twee keer zo vaak naar de tandarts als de laagst geschoolden.

## **TOEGANKELIJKHEID GEZONDHEIDSZORGSTEL**

In de toegankelijkheid van het gezondheidszorgstelsel neemt de huisarts een centrale rol op. Hij is de 'poortwachter' van de gezondheidszorg. Daarom is het belangrijk dat er voldoende huisartsen zijn in de nabijheid van de hele bevolking.

In Gent waren er volgens cijfers van de Huisartsenvereniging in 2011 287 huisartsen. Gemiddeld betekent dat één huisarts per 860 inwoners, wat voldoet aan de RIZIV-norm van minstens één huisarts per 1.100 inwoners. In de volgende wijken is er echter een tekort aan huisartsen vastgesteld: Muide-Meulestede-Afrikalaan, Gentbrugge, Stationsbuurt Zuid, Drongen, Sint-Amandsberg en Wondelgem.<sup>19</sup> Dat is voornamelijk te wijten aan de vergrijzing van de huisartsen (aandeel 65-plussers). De afstemming tussen het aanbod en de behoefte van de wijk vraagt om een beleidsmatige aanpak.

Er zijn weinig geconventioneerde tandartsen en de derdebetalersregeling wordt beperkt toegepast. Vermoedelijk gaat nog niet de helft van de Gentenaars jaarlijks naar de tandarts voor een preventief consult.

De Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen maakte zeer recent nog bekend dat zeven op de tien Belgen (69%) niet jaarlijks naar de tandarts gaan en een kwart zelfs nooit. Dat heeft enerzijds te maken met het financiële aspect, maar ook leeftijd, geslacht en sociale status spelen een rol.

In 2010 zijn er ruim 2.650 tussenkomsten van het OCMW voor geneeskundige zorgen toegekend. De grootste groep aan wie die zijn toegekend komt uit de nieuwe EU-lidstaten. Pas daarna komen de tussenkomsten aan Belgen. Ook niet-EU Europeanen, Aziaten en Afrikanen zijn grote groepen hierin. De tussenkomsten zijn vrij gelijkmatig over de verschillende leeftijdsklassen verdeeld.

Uit het leefbaarheidsonderzoek van 2010 blijkt dat 25,3% van de Gentse bevolking een noodzakelijk doktersbezoek om allerlei

redenen uitstelt: tijdsgebrek, willen wachten tot het overgaat, ... Dat uitstelgedrag hangt ook samen met het inkomen. Het uitstel van een doktersbezoek specifiek om financiële redenen komt bij ongeveer 2% van de Gentse bevolking voor.

Ook wanneer mensen met psychische problemen kampen, wordt het zoeken naar hulp vaak uitgesteld. De mediane duur tussen de start van de stoornis en het moment waarop personen een eerste behandelingscontact maken, schommelt rond een jaar. De voornaamste reden voor uitstel was de veronderstelling dat het probleem vanzelf zou overgaan (minder bij alcoholstoornis) of het idee om het probleem zelf op te lossen.<sup>20</sup>

---

**GELIJKE KANSEN**


---

**DISCRIMINATIE**

In 2013 heeft het Interfederaal Gelijkekansencentrum 3713 meldingen ontvangen over mogelijke discriminatie. De meeste meldingen gingen wat de discriminatiegronden betreft over racisme, geloof of levensbeschouwing en handicap. Bij de domeinen gingen de meeste meldingen over de media, arbeid en werkgelegenheid en de toegang tot goederen en diensten (huisvesting, horeca, enz.).<sup>21</sup> Uit cijfers van het meldpunt discriminatie Gent blijkt ook dat racisme de meest voorkomende vorm van discriminatie is en er vooral gediscrimineerd wordt op vlak van goederen en diensten (bv horeca, huisvesting) en werkgelegenheid. In Gent blijkt dat 4% van de ondervraagden zich in het laatste jaar geregeld of vaak gediscrimineerd heeft gevoeld en dat 21% zich soms of een enkele keer gediscrimineerd voelde. De meeste respondenten die zich het afgelopen jaar in meer of mindere mate gediscrimineerd voelden, voelden zich gediscrimineerd omwille van hun afstamming (nationaliteit, huidskleur, herkomst, nationale afstamming, etnische afstamming), taal of leeftijd.<sup>22</sup>

Fundamenteel blijft de bevinding dat slechts één op de vier personen melding maakt van een vermoeden van discriminatie. Dat wil zeggen dat het aantal feitelijke gevallen van discriminatie aanzienlijk hoger moet worden ingeschat.

**HOLEBI EN TRANSGENDER**

Uit een bevraging<sup>23</sup> bleek dat een derde van de ondervraagden in de kast blijft op het werk, dat vooral jonge lesbische meisjes veel risico lopen op depressies en dat 17,7% aangaf in de afgelopen zes maanden gediscrimineerd te zijn geweest wegens hun seksuele geaardheid. Verder blijkt negativiteit ten opzichte van homoseksualiteit nog steeds voor te komen bij een deel van de Vlaamse bevolking.

Een analyse in 2007<sup>24</sup> toonde aan dat vooroordelen tegenover holebi's nog ruim verspreid zijn in België, ondanks de juridische hervormingen van de afgelopen jaren. Een behoorlijk deel van de Belgische jongeren staat eerder afstandelijk, of zelfs vijandig ten opzichte van holebi's. Bovendien blijkt dat deze negatieve houding specifiek geconcentreerd is bij enkele groepen. Jongens hebben een veel minder tolerante houding dan meisjes en religieuze betrokkenheid blijkt een negatieve impact te hebben op tolerante houdingen ten aanzien van holebirechten. Dat is het geval voor de meeste levensbeschouwingen, maar het effect is bijzonder uitgesproken bij islamitische jongeren.

In het JOP-onderzoek,<sup>25</sup> dat werd afgenomen bij jongeren in Gent en Antwerpen, werd gepolst naar de houding van jongeren t.o.v. homoseksualiteit. Daaruit blijkt dat de graad van homofobie in Gent iets lager ligt dan in Antwerpen. Verder bleek dat van 79,4% van de Gentse jongeren vindt dat homoseksue-

len hun leven moeten kunnen leiden zoals zij het willen, maar geeft echter wel 10,8% van de Gentse jongeren aan dat geweld tegen homoseksuelen volgens hen aanvaardbaar is. Bovendien werd aangetoond dat homofobe attitudes sterk samenhangen met religie, geslacht en opleiding.

**GENDER**

Uit verscheidene studies blijkt dat er nog steeds geen maatschappelijke gelijkheid is tussen vrouwen en mannen.<sup>26</sup> De sociaaleconomische positie van vrouwen blijft overwegend minder goed dan die van mannen. Vrouwen zijn minder aan het werk, werken meer deeltijds en tijdelijk, in minder kwaliteitsvolle en minder leidinggevende jobs. De arbeidsmarkt wordt nog steeds gekenmerkt door een loopbaankloof en een loonkloof.<sup>27</sup> Bovendien blijken alleenstaande moeders een verhoogd risico te hebben om in een armoedesituatie terecht te komen.<sup>28</sup>

Vrouwen zijn nog steeds vaker het slachtoffer van geweld en seksuele intimidatie. Een derde van de vrouwen in Europa is slachtoffer van geweld, al dan niet seksueel. Dat is in België niet minder, integendeel, we staan zelfs bovenaan de tabellen.<sup>29</sup>

**INTRAFAMILIAAL GEWELD**

Slachtoffers zijn in de meeste gevallen vrouwen en kinderen, maar het geweld treft ook mannen, ouders en ouderen. Uit studie<sup>30</sup> bleek 12,5% van de respondenten te verklaren dat zij gedurende de afgelopen twaalf maanden minstens één keer het slachtoffer werden van een gewelddadige handeling door hun (ex-) partner (14,9% van de vrouwen en 10,5% van de mannen). Binnen partnerrelaties blijkt vooral psychisch of verbaal geweld veelvoorkomend te zijn.

Het Centrum Algemeen Welzijnswerk Gent (nu CAW Oost-Vlaanderen) stelt vast dat vrouwen van etnisch-culturele minderheden 70% van de opnames in het vluchthuis ver-

tegenwoordigen. In een vroeger stadium van de hulpverlening worden koppels uit etnisch-culturele minderheden echter in verhouding veel minder bereikt (18%). Deze cijfers betekenen niet dat vrouwen van etnisch-culturele minderheden vaker het slachtoffer zouden zijn van huiselijk geweld, maar wel dat zij moeilijker en minder snel de weg vinden naar hulp. Vaak kennen deze vrouwen het hulpaanbod minder goed, hebben ze er een verkeerd beeld van en hebben ze een minder groot sociaal netwerk. Bovendien is partnergeweld in bepaalde gemeenschappen een hardnekkig taboe en blijkt ook de taal een groot struikelblok te zijn.

**HUISVESTING**

Discriminatie in de huisvesting blijkt uit verscheidene onderzoeken en uit cijfers van het Interfederaal Gelijkekansencentrum significant toe te nemen. De meest voorkomende redenen zijn afkomst (etnisch-culturele minderheden) en financieel vermogen. Tests<sup>31</sup> toonden aan dat 42% van de vastgoedmakelaars ingaat op het verzoek van verhuurders om etnisch-culturele minderheden te weigeren en dat 61% van hen ingaat op het verzoek om werklozen te weigeren. Slechts 14% (voor etnisch-culturele minderheden) en 7% (voor werklozen) weigert uitdrukkelijk om op discriminatieverzoeken in te gaan.

**MEDIAWIJSHEID**

Cyberpesten wordt omschreven als 'pesten via het internet en de gsm'. In het DICA<sup>32</sup> onderzoek gaf 11,1% van de jongeren aan dat ze tijdens het afgelopen half jaar minstens één keer het slachtoffer geworden waren van cyberpesterijen. Evenveel jongeren (11,1%) gaven toe zelf iemand gepest te hebben via internet of gsm in dezelfde periode. 35,3% van de ondervraagde jongeren was tijdens de afgelopen zes maanden getuige van cyberpesterijen. Meisjes worden in het algemeen vaker het slachtoffer van cyberpesten. Het

aantal jongeren dat aangeeft slachtoffer te zijn van cyberpesten piekt rond de leeftijd van elf à dertien jaar (6de leerjaar en 1<sup>ste</sup> middelbaar). Jongeren in het Buitengewoon Secundair Onderwijs (BSO) en Technisch Secundair Onderwijs (TSO) worden vaker met cyberpesten geconfronteerd dan jongeren in het Algemeen Secundair Onderwijs (ASO).

Internationale studies hebben vastgesteld dat jongeren die het slachtoffer worden van cyberpesten statistisch vaker emotioneel leed vertonen, depressieve gedachten hebben en aan zelfdoding denken. Internationale studies hebben vastgesteld dat jongeren die het slachtoffer worden van cyberpesten statistisch vaker emotioneel leed vertonen, depressieve gedachten hebben en aan zelfdoding denken.

---

## SOCIALE VOORZIENINGEN

---

Om ons stedelijk beleid beter te kunnen richten op de bestaande behoeften van personen met een handicap en/of een chronische ziekte, werd er een grootschalig behoefteonderzoek gelanceerd in 2011, in samenwerking met de Hogeschool en Universiteit Gent.

### TOEGANKELIJKHEID OPENBARE RUIMTE

Van de mensen die werden bevraagd in het kader van het behoefteonderzoek met betrekking tot personen met een handicap of chronische ziekte, antwoordde 54% dat ze de toegankelijkheid van de gebouwen van de Stad Gent en het OCMW toegankelijk tot heel toegankelijk vond. 30% vond de gebouwen min of meer toegankelijk en 16% vond deze niet of helemaal niet toegankelijk.

Een kwart van de bevraagde personen vond in 2011 de toegankelijkheid van de straten in de onmiddellijke woonomgeving (helemaal) niet toegankelijk, net als 19% van de winkels en 19% van de openbare gebouwen.

### COMMUNICATIE EN DIENSTVERLENING

19% van de bevraagde personen in 2011 heeft geen of een beperkte toegang tot een Personal Computer (PC). 23% gaf aan geen of beperkte internettoegang te hebben. Die resultaten waren vergelijkbaar met die van de gemiddelde Vlaming.<sup>33</sup>

Wat betreft de toegankelijkheid van informatie en communicatie met betrekking tot

de dienstverlening van de Stad Gent en het OCMW gaf 59% aan deze toegankelijk of heel toegankelijk te vinden. Een kwart vond ze min of meer toegankelijk en 15% kruiste 'niet of helemaal niet toegankelijk' aan. Het stadsmagazine en de Stadsgids zijn de meest gebruikte kanalen om informatie te vinden over de dienstverlening van de stad.

### SOCIO-ECONOMISCHE STATUS

Uit het behoefteonderzoek bleek dat 19% van de bevraagden een maandelijks leefbudget heeft van minder dan 1000 euro. Volgens het Leefbaarheidsonderzoek is dat voor 7% van de gemiddelde Gentenaars het geval. 27% heeft een leefbudget tussen 1000 euro en 1499 euro, tegenover 19% van de gemiddelde Gentenaars. In vergelijking met 74% van de gemiddelde Gentenaars heeft 54% van de bevraagden een gezinsleefbudget van 1500 euro of meer. Het budget waarmee een persoon met een functiebeperking rond moet komen ligt dus gemiddeld gevoelig lager dan bij iemand zonder handicap. 21% van de bevraagden gaf aan dat het beschikbare budget niet volstaat om comfortabel te kunnen leven. 39% gaf bovendien aan veel tot heel veel uit te geven aan medische kosten. Waar 8% van de Gentenaars zonder handicap zegt zich veel zorgen te maken over geldzaken, is dat bij 30% van de mensen met een handicap wel het geval.

## MANTELZORG

18% van de Vlaamse bevolking tussen 18 en 85 jaar zorgt op regelmatige basis voor een ziek, gehandicapt of bejaard familielid.<sup>34</sup> Dat betekent dat er in Gent ongeveer 33.000 mantelzorgers zouden zijn.

## VRIJETIJDSPARTICIPATIE

94% van de bevroagden zegt vaak tot heel vaak individuele activiteiten binnenshuis te doen, ten aanzien van individuele (29%) en groepsactiviteiten (35%) buitenshuis. Slechts 19% neemt (heel) vaak deel aan activiteiten voor personen met een handicap. De resultaten wezen uit dat de deelname van personen met een beperking aan culturele en vrijetijdsactiviteiten stelselmatig gevoelig lager lag in vergelijking met personen zonder een beperking. In het algemeen kwamen de resultaten overeen met die van personen met een handicap op Vlaams niveau. Ze lagen wel opvallend lager voor activiteiten als 'naar een sportwedstrijd gaan', 'museum, tentoonstelling of galerie bezoeken' of 'naar een klassiek concert gaan'. Wat betreft de activiteiten 'zelf sportief bezig zijn', 'de bibliotheek bezoeken' en 'naar de film gaan', bleken de Gentse cijfers hoger dan die op Vlaams niveau.

## MOBILITEIT

Het openbaar vervoer is onvoldoende toegankelijk voor veel minder mobiele personen. De staat van trottoirs en de afstand tot of de toegankelijkheid van haltes vormen onoverkomelijke obstakels. 14% van de bevroagden vond het openbaar vervoer 'niet toegankelijk'. Voor 12% scoorde het openbaar vervoer als 'helemaal niet toegankelijk'. Een beroep doen op het privé-aanbod van aangepast vervoer brengt een gevoelige meerkost met zich mee.

## BUURTWERK

### AFBAKENING WERKINGSGBIED

De Dienst Buurtwerk zet in op het versterken van structuren die een verhoging van een positieve sociale cohesie duurzaam moeten ondersteunen. Zo werkt de Dienst Buurtwerk aan het verhogen van het democratisch draagvlak voor bewoners. We betrekken hen sterker op hun directe leefomgeving en op de samenleving als geheel.

De buurt is een goede schaal om sharing groups te vormen, omdat ze nu eenmaal van elkaar afhankelijk zijn voor de goede leefomgeving (wat een ideale aanleiding vormt om zwakke vormen van solidariteit te stimuleren!).

Die schaal zorgt voor de nabijheid die zaken toelaat die anders niet mogelijk zouden zijn. Ze zorgt voor gemeenschappelijke belangen, zelfs al zijn er geen onderliggende contacten.

Uit literatuuronderzoek blijkt dat de samenhang in de wijken met een hoge graad aan kansarmoede minder goed is, niet enkel omdat ze etnisch-cultureel divers zijn, maar ook omdat er juist een concentratie van sociaal-economische achterstand is.

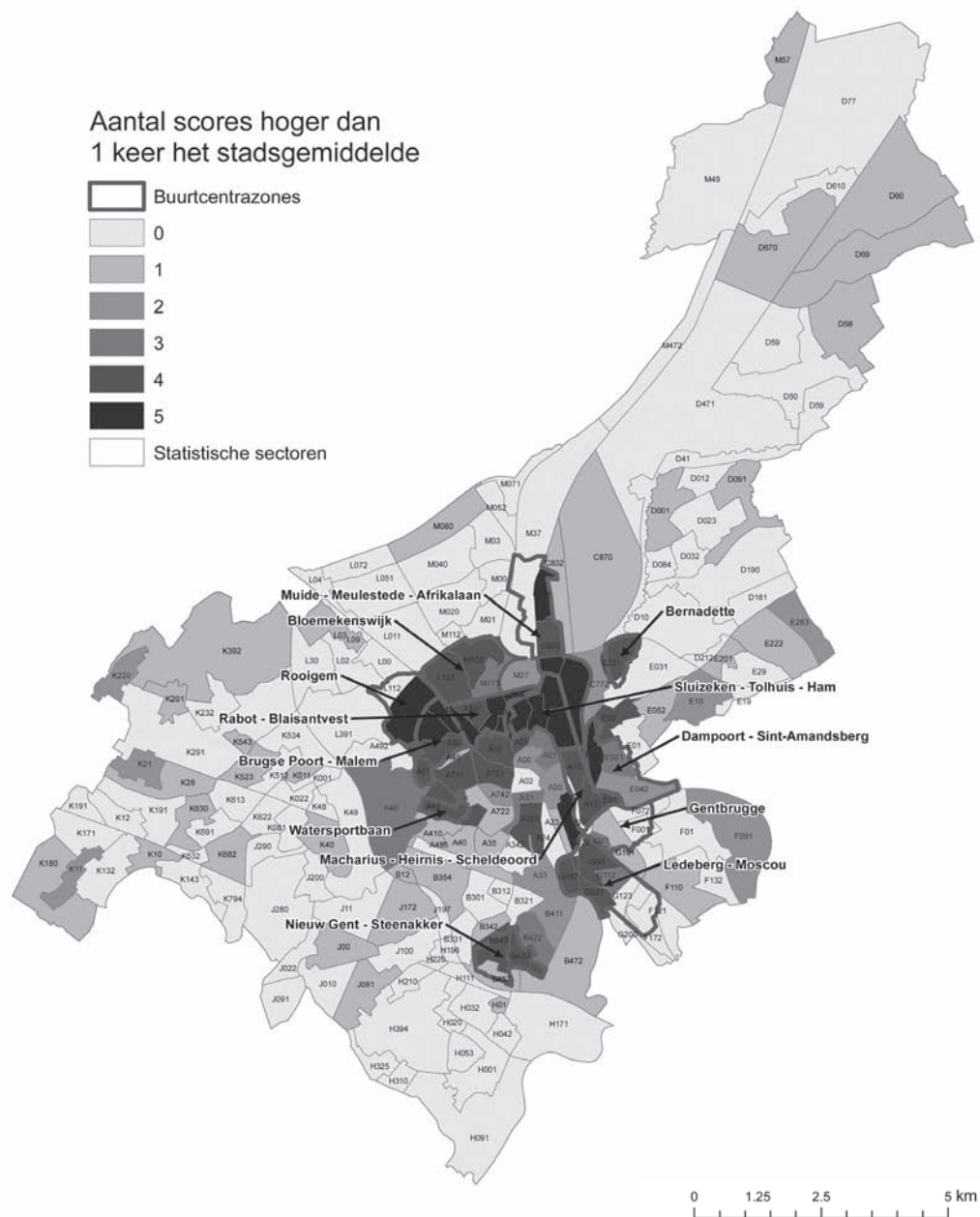
Ook in het laatste (ontwerp-)armoedebeleidplan komt naar voren dat één van de problemen van armoede ook de armoede van de netwerken inhoudt. Vanuit een gevoel van schaamte ontstaat bij de armen een 'cultuur van het zwijgen' en zij komen moeilijk of helemaal niet tot netwerken met andere (middenklasse-burgers).

De Dienst Buurtwerk is actief in volgende wijken (cijfers 2013):

– Bloemekenswijk	8 824 inwoners
– Brugse Poort	11 846 inwoners
– Ledeberg	11 650 inwoners
– Macharius, Heirnis, Scheldeoord	7 430 inwoners
– Muide, Meulestede, Afrikalaan	7 038 inwoners
– Nieuw Gent, Steenakker	5 769 inwoners
– Oud-Gentbrugge	5 850 inwoners
– Rabot, 'Graanstraten', Blaisantvest	8 821 inwoners
– Rooigem	5 870 inwoners
– Sint Amandsberg, Dampoort, Bernadette	13 117 inwoners
– Sluizeken, Tolhuis, Ham	9 857 inwoners
– Watersportbaan	2 109 inwoners

De afbakening van het werkingsgebied voor de Dienst Buurtwerk groeide eerder organisch en ging vooral mee in projecten die vanuit bewoners en particuliere organisaties aanwezig waren. Op een natuurlijke wijze viel dat werkingsgebied grotendeels samen met de 19de-eeuwse gordel. Die gordel verwijst naar het industriële tijdperk van de vorige eeuw en is nog duidelijk fysiek herkenbaar rond de stadskern, o.a. met concentraties arbeiderswoningen. In die gordel bleven de oudere en de minder gegoede bevolkingsgroepen achter, samen met een toenemende groep migranten.

# Cumulatie Kansarmoede - Criteria P (Spreidingswaarde) > 1



Om dit prioritaire actiegebied nog beter af te bakenen vertrekken we vanuit vijf criteria uit verschillende domeinen: het inkomen, de concentratie van etnisch-culturele, langdurige werkloosheid, kandidaat-huurders in de sociale huisvesting en OCMW-gerechtigden. (Zie clustering kansarmoedeatlas 1999 en 2002).

In de oefening worden de vijf indicatoren gezamenlijk beschouwd en niet afzonderlijk. Daardoor wordt het waarschijnlijker dat er wel degelijk sprake is van ruimtelijke concentratie van achterstelling. Met andere woorden: indien er in een statistische sector voor verschillende indicatoren een score is die ligt boven het stadsgemiddelde (C1) en boven anderhalve keer het stadsgemiddelde (C2), dan is er een grote kans om kansarmoede aan te treffen in die bepaalde statistische sector.

Vertaald naar het werkingsgebied van de Dienst Buurtwerk komen we op volgende spreiding van armoede uit (zie afbeelding, pagina 26).

Vrijwel het totale werkingsgebied scoort vier of vijf op die index. Het verschil tussen de score vier of vijf ligt meestal bij het "criterium kandidaat-huurders sociale woningen".

Het is duidelijk dat de Dienst Buurtwerk ook een aantal kleinere gebieden bedient die ondertussen niet meer prioritair zijn. Een voorbeeld hiervan is het werkingsgebied Gentbrugge. De inzet wordt niet afgebouwd, maar is een stuk beperkter ten opzichte van de andere gebieden.

Uit de vierde editie van het leefbaarheids-onderzoek blijkt dat in de 19de-eeuwse gordel het veiligheidsgevoel in de buurt significant lager ligt in vergelijking met het gemiddelde veiligheidsgevoel in Gent: 8,5% voelt zich 'meestal niet', en 2,1% voelt zich 'nooit' veilig in de buurt. Slechts 22% voelt zich altijd veilig in de buurt tegenover 27% voor Gent totaal. Uit de vierde editie van het leefbaarheids-onderzoek blijkt dat 66,0 % van de mensen uit de 19de-eeuwse gordel (die ongeveer ons werkingsgebied is) zich veilig

te weten in hun buurt, ten opzichte van 77,8 % voor het totale grondgebied van Gent. 10,6% van de bewoners van de 19de-eeuwse gordel geeft zelfs aan zich meestal niet tot nooit veilig te voelen, terwijl dat binnen het totale gebied slechts 5,1 % bedraagt. Die verschillen zijn statistisch significant. (Leefbaarheidsmonitor 2014). Ook binnen de stad voelen de bewoners van de Gentse 19de-eeuwse gordel zich minder veilig dan gemiddeld voor de inwoners in Gent, en voornamelijk in vergelijking met de inwoners van Gent-kernstad (respectievelijk 5,1%; 3,4% en 1,5%).

De vierde leefbaarheidsmonitor (2014) geeft indexen aangaande leefbaarheid in al zijn dimensies weer. Die indexen worden gelezen op een schaal van -2 tot +2 gaande van heel ontevreden tot heel tevreden en met 0 als neutraal punt. De mate van buurtbinding bedraagt voor Gent 0,38. Voor de 19de-eeuwse gordel is dat cijfer slechts 0,19. Die score is significant lager dan voor de overige stadsdelen. Wel zien we op die index, net zoals voor de gehele stad, een positieve evolutie voor de 19de-eeuwse gordel: in 2003 bedroeg dat cijfer nog -0,04. De aard van de bestaande sociale relaties is eveneens een deeldimensie van leefbaarheid. Zij wordt bepaald door de sociale contacten met burens en buurtbewoners en ze bedraagt voor Gent (opnieuw op een schaal gaande van -2 tot +2) 0,67. Daarbij ligt het cijfer voor de 19de-eeuwse gordel opnieuw significant lager, namelijk op 0,60. Die dimensie is voor de 19de-eeuwse gordel in de periode 2003-2014 toegenomen van 0,16 naar 0,60.

---

**STRAATHOEKWERK**


---

**HUISVESTING**

Het aantal maatschappelijk kwetsbare personen wordt steeds kleiner op de huurmarkt. Dat is een merkwaardige evolutie waarmee de Dienst Straathoewerk wordt geconfronteerd. We kunnen enkel veronderstellen dat de huurmarkt meer en meer uitsluit. Dit zou wel eens kunnen kloppen: de private huurwoning als feitelijke verblijfplaats verliest terrein ten opzichte van een groeiend aantal kraakpanden, sociale huurwoningen, (nacht-)opvangcentra, psychiatrische instellingen en zelfs dakloosheid.

Als we kijken naar het profiel van de personen die de Dienst Straathoekwerk bereikt, zien we dat het percentage daklozen na een piek in 2012 (16,6%), teruggelopen is op 10,7% in 2013. Het percentage personen dat in een kraakpand woont, is de afgelopen jaren blijven toenemen.

Het percentage personen dat op de private huurmarkt terecht kan, is gedaald van 38,3% in 2010 naar 30,1% in 2013.

**DRUGGEBRUIK**

Naar schatting zouden in Gent van 2500 mensen verslaafd zijn aan opiaten, maar dat cijfer wordt niet algemeen bevestigd. Zeker is wel dat het polyvalente en destructieve gebruik is toegenomen over alle leeftijden heen.

Bij een echte verslavingsproblematiek zijn er zowel ambulante als residentiële voorzieningen. Het Medisch Sociaal Opvangcentrum

van de Stad Gent heeft een ambulante en laagdrempelig aanbod voor de meer gemarginaliseerde gebruiker, met onder meer aandacht voor harm reduction (bijvoorbeeld spuitenruil) en methadonbehandeling.

Residentieel zijn er vier centra die drugverslaafden op korte termijn kunnen opvangen. Twee psychiatrische centra (Sint-Camillus en Sleidinge), een crisisinterventiecentrum (De Sleutel) en een drugspecifieke spoedafdeling van het Universitair Ziekenhuis (UZ Gent).

Als hoogdrempelig aanbod zijn er twee therapeutische gemeenschappen (in de randgemeenten) en twee residentiële ontwenningencentra.

**PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK**

De groep mensen met ernstige psychiatrische problemen die niet of fragmentarisch een beroep doen op zorg, wordt geschat op 1,5 op 1000 inwoners. Ongeveer een derde van die groep (0,5 per 1000 inwoners) verkeert in acute nood zonder dat zij daarvoor de gepaste hulp ontvangen. Vertaald naar Gent (250 000 inwoners) resulteert dat in 375 ernstig psychiatrische patiënten waarvan er 125 in acute nood verkeren. Die cijfers worden ook bevestigd door Azis+ (Assertieve zorg in de Samenleving), een organisatie die in de regio Gent netwerkoverleg en aanklampende zorg organiseert voor die doelgroep.

Vanuit Azis+ worden op dit moment 154 cliënten begeleid. Marginalisering is een fe-

noemen dat toeneemt naargelang de schaalgrootte van een gemeente en dat zich dus duidelijker manifesteert in een stedelijk gebied. Mensen met psychiatrische problemen lopen daarbij een groter risico.

## SPORT

**SPORT IN GENT VANDAAG**

Sport is al lang niet meer exclusief gericht op jonge, prestatiegerichte mannen - vaak uit de midden- en hoge klassen - die tijdens de vrije tijd in clubverband aan competitiesport doen.<sup>35</sup> 35% van de volwassenen sport in clubverband (tegenover 23% niet in clubverband). Bij de jeugd is dat echter 55%, zowel in club- als niet in clubverband. Bovendien neemt de deelname in clubverband bij de jeugd af.<sup>36</sup>

Sport heeft een meer pluriform karakter gekregen en is niet enkel een vrijetijdsaan gelegenheid. Sport is gelinkt met heel veel andere aspecten van de maatschappij en manifesteert zich op verschillende wijzen: groei van actieve en passieve sportbeoefening, toename van verschillende 'sportachtige' activiteiten (van de georganiseerdere competitiesport tot de anders- of niet-georganiseerde recreatiesport), stijging van het aantal sportaccommodaties, groeiende sportindustrie en toenemend maatschappelijk belang van sport voor opvoeding, gezondheid en integratie. Sport heeft reeds bewezen een functionele hefboom te zijn om maatschappelijk het verschil te maken. Drie op de tien Gentenaars vernoemen sport (wandelen, fietsen, andere sporten) als belangrijkste vrijetijdsactiviteit. En 42% heeft het afgelopen jaar één of meerdere sportevenementen bijgewoond.<sup>37</sup>

Over de gezondheidsvoordelen van fysieke activiteit bestaat er geen twijfel meer.

Verscheidene studies hebben al aangetoond dat fysieke activiteit geassocieerd is met een verminderde morbiditeit en mortaliteit door verschillende aandoeningen. Of omgekeerd, dat fysieke inactiviteit leidt tot tal van complicaties (zoals welvaartsziekten, fysieke problemen en zelfs beperking van het mentaal welbevinden).<sup>38</sup> Fysieke activiteit moet breder geïnterpreteerd worden dan sport. 44% van de Gentenaars zegt geregeld te wandelen of te fietsen.<sup>37</sup>

Het begrip 'sportactiviteit' heeft een belangrijke evolutie gekend: van een vorm van fysieke activiteit waarin competitie en prestatie centraal stonden naar een vorm van fysieke activiteit waarin naast competitie en prestatie ook ontspanning en sociaal contact belangrijk zijn.

Uit Vlaams onderzoek blijkt dat er vanaf de jaren negentig een toename is van de sportparticipatie.<sup>36</sup> Ook meer recente cijfers indiceren dat: in 2011 deed 46,7% van de Gentenaars geregeld aan sport, tegenover 44,1% in 2008.<sup>37</sup> Die tendens is voornamelijk toe te schrijven aan ontwikkelingen buiten het eerder traditionele, met name clubgeorganiseerde sportaanbod. In vergelijking met de evolutie van de algemene sportdeelname blijkt het groeiritme van het aantal clubsporters immers eerder te stagneren. In tegenstelling tot de competitiesport heeft de recreatiesport sterk aan populariteit gewonnen.<sup>39</sup>

**SPORT IN GENT, DE CIJFERS**<sup>40</sup>

- 1 Clubs: Gent telt 585 sportclubs met samen bijna 65.000 leden, van wie ongeveer twee derde Gentenaars zijn. 26% van de Gentenaars neemt geregeld deel aan de activiteiten van een sportvereniging. De stad ondersteunde de Gentse clubs voor de reguliere werking voor circa 680.000 euro. Daarnaast nog eens circa 230.000 euro voor evenementen. Verder worden elk jaar circa 45 evenementen logistiek ondersteund.
- 2 Sportactiviteiten Sportdienst Gent: De Sportdienst bereikt op jaarbasis een groot aantal 'nieuwe' sporters:
  - Circa 5.000 kinderen via de sportkampen
  - Circa 2.500 volwassenen via de cursussen
  - Circa 2.900 kinderen via cursussen (voornamelijk zwemmen, watergewenning en tennis)
  - Circa 3.000 kinderen via dagactiviteiten (voornamelijk buurtgericht)
- 3 Infrastructuur: De Stad Gent telt een groot aantal sportaccommodaties (in eigen beheer of uitbesteed)
  - 9 sporthallen
  - 5 zwembaden
  - 30 openluchtaccommodaties
 Daarnaast zijn er nog de vele accommodaties in beheer van derden.
- 4 Optimale bezetting:
  - De eigen activiteiten kenden een bezettingsgraad van meer dan 90%.
  - Het aantal gereserveerde uren in de sporthallen stijgt stelselmatig tot 94.000 uren in 2012.
  - De zwembaden kennen een bezoekerscijfer van 860.000 per jaar.
- 5 Blaarmeersen Gent:
  - De camping trekt elk jaar tussen de 70 en de 80.000 overnachtingen aan.

- De sportsite telt op jaarbasis circa 130.000 tennis- en squashspelers en circa 190.000 andere sporters.
- De recreatiezone haalt in het zomerseizoen eveneens circa 190.000 bezoekers.

- 1 Verhaeghe e.a., (2012). Migrant zkt toekomst: Gent op een keerpunt tussen oude en nieuwe migratie, Garant.
- 2 Gent in cijfers 2013: Gent.be - Algemene site NL - Gent in cijfers 2013: omgevingsanalyse, p.15.
- 3 Gent in cijfers 2013: Gent.be - Algemene site NL - Gent in cijfers 2013: omgevingsanalyse, p.15.
- 4 Gent in cijfers 2013: Gent.be - Algemene site NL - Gent in cijfers 2013: omgevingsanalyse, p.16.
- 5 Gent in cijfers 2013: Gent.be - Algemene site NL - Gent in cijfers 2013: omgevingsanalyse, p.16.
- 6 Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2013, Brussel, november 2013, p. 112. <http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/vlaamse-migratie-en-integratiemonitor-2013>.
- 7 Diversiteitsbarometer Werk, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, p. 73.
- 8 Van der Bracht K. en Van de Putte B, Universiteit Gent vakgroep Sociologie: Het Not-In-My-Property-Syndroom (NIMPY): etnische discriminatie op de huisvestingsmarkt.
- 9 Discriminatie op de Belgische huisvestingsmarkt: voor het eerst een volledig beeld | Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.
- 10 Willems S., Hardyns W. & Vyncke V. Onderzoek sociale samenhang, veiligheid en gezondheid in Gentse buurten: data pretest 2011.
- 11 Stad Gent (2014). Leefbaarheidsonderzoek bij de inwoners van de verschillende wijken van de stad Gent, aan de hand van een Leefbaarheidsmonitor, 4e editie, Technisch rapport, Stad Gent.
- 12 Stad Gent (2010). Leefbaarheidsonderzoek bij de inwoners van de verschillende wijken van de stad Gent, aan de hand van een Leefbaarheidsmonitor, 3e editie, Technisch rapport, Stad Gent.
- 13 Stad Gent (2013). Leefbaarheidsonderzoek bij de inwoners van de verschillende wijken van de stad Gent, aan de hand van een Leefbaarheidsmonitor, 3e editie, Technisch rapport, Stad Gent.
- 14 Hooghe, M. & Vanhoutte, B. (2011) "An ecological Study of Community Level Correlates of Suicide Mortality Rates in the Flemish Region of Belgium, 1995-2005", Suicide & Life-Threatening Behavior, 41 (4) 453-464.
- 15 Registratie suïcidepogingen Gent, Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, 2010.
- 16 Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie
- 17 Willems, S., Hardyns, W. & Vincke, V. Onderzoek sociale samenhang, veiligheid en gezondheid in Gentse buurten: data pretest 2011. Ongepubliceerde data. Vakgroep Huisartsengeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg, UGent.
- 18 Van der Heyden J., Gisle L., Demarest S., Drieskens S., Hesse E., Tafforeau J. Gezondheidsenquête België, 2008.
- 19 Advies van de Federale Raad voor de Huisartsenkringen betreffende de aanpassing van de prioritaire zones "Impulseo" 2013-2014- 20/06/2013

- 20 Van den Broucke Stephan, Geestelijke gezondheid en preventie. Bouwstenen voor beleid en praktijk., Kluwer, 2008.
- 21 Jaarverslag Interfederaal Gelijkekansencentrum 2013.
- 22 Stad Gent (2014), Leefbaarheidsonderzoek bij de inwoners van de verschillende wijken van de stad Gent, aan de hand van een Leefbaarheidsmonitor, 4e editie, Technisch rapport, Stad Gent.
- 23 Zzzip-onderzoek 2006 en 2011, Steunpunt Gelijkekansbeleid.
- 24 De houding van jongeren t.a.v. holebi-rechten, Marc Hooghe, KULeuven, 2007.
- 25 JOP-monitor Antwerpen-Gent, Jeugdonderzoeksplatform, 2012.
- 26 VRIND, Studiedienst Vlaamse Regering, 2013.
- 27 Loonkloofrapport 2013, Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM).
- 28 Loopbaankansen van alleenstaande ouders, Steunpunt Gelijkekansbeleid, 2008.
- 29 Onderzoek Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), 2014.
- 30 Ervaringen van vrouwen en mannen met psychologisch, fysiek en seksueel geweld, IGVM, 2010.
- 31 Diversiteitsbarometer Huisvesting, Interfederaal Gelijkekansencentrum, 2014.
- 32 DICA studie (Developmental Issues in Cyberbullying amongst Adolescents), Pabian, S., Vandebosch, H., 2010-2014.
- 33 VRIND, 2010.
- 34 Vanderleyden L. en Moons D. (2010), Informele zorg in Vlaanderen, SVR-Rapport 2010/3.
- 35 GIS (2012), Omgevingsanalyse, Conceptnota, Stad Gent.
- 36 Lievens e.a. (2011), Participatie in Vlaanderen (deel I en II), Acco, Leuven.
- 37 Bral e.a. (2011), Stadsmonitor 2011, Vlaamse Overheid.
- 38 Phillipaerts R. (2011), Sport voor Allen, Acco, Leuven.
- 39 Scheerder e.a. (2012), Sport in clubverband. (BMS 9), KUL, Leuven.
- 40 Sportdienst Gent (2012), Interne analyse diverse units, Interne nota

# Strategisch actieplan

Gent stimuleert zijn burgers  
maximaal om zich te ontplooiën  
en geeft hen gelijkwaardige  
kansen tot sociale stijging

## We zorgen voor een optimale coördinatie van maatschappelijke dienstverlening en gezondheidszorg, maken ze toegankelijk voor iedereen en besteden daarbij uitgesproken aandacht aan kansengroepen

### PARTICIPATIE VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

**Iedereen heeft recht op maatschappelijke dienstverlening zonder onderscheid. In tijden van toenemende diversiteit moeten diensten ondersteund worden om die kwaliteitsvolle dienstverlening te garanderen.**

**Er is vooral nood aan het verlagen en wegwerken van drempels opdat diensten en organisaties voor iedereen toegankelijk zijn op een gelijkwaardige manier. Voor racisme en discriminatie is er geen plaats in onze stad.**

### TOEGANKELIJKHEID VERHOGEN VAN DIENSTEN VOOR ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Elke burger heeft recht op toegankelijke dienstverlening en toegankelijke informatie. De stad blijft zich inzetten om waar mogelijk de drempels weg te werken die dat in de weg staan.

Voor dienst- of hulpverleners is taal soms een eerste mogelijke drempel in de communicatie met een anderstalig publiek. De stad ondersteunt sinds geruime tijd het sociaal tolken en vertalen als een belangrijk instrument voor een toegankelijke dienstverlening.

De regelgeving inzake migratie en de toegenomen mobiliteit van Gentenaars wordt steeds complexer. De stadsadministratie en haar partners hebben steeds meer nood aan ondersteuning om de uitdagingen van die toegenomen complexiteit het hoofd te kunnen bieden. De Ombudsvrouw verwoordt het als volgt in haar jaarverslag 2012: 'Hier valt op dat vooral de

federale verblijfswetgeving, die voortdurend wijzigt en steeds meer gedifferentieerd wordt naar subgroepen, zowel voor burgers als voor ambtenaren voor rechtsonzekerheid zorgt en dus ook klachten blijft uitlokken.'

#### – Sociaal Tolken en Vertalen

De promotie en erkenning van het instrument sociaal tolken en vertalen in de brede welzijnssector wordt voortgezet en meer in het bijzonder in het onderwijs en de gezondheidszorg. Het bestaande aanbod wordt uitgebreid naar de huisartsen in het Gentse. De Vlaamse Tolkentelefoon Ba-bel zal meer bekend gemaakt worden bij apothekers opdat zij ook beroep kunnen doen op taalondersteuning in functie van een betere zorg naar hun cliënten.

We breiden de gebruikers van het webcamtolken uit om snel en kwalitatief in te kunnen spelen op tolkaanvragen. Momenteel beroepen zich een tiental organisaties uit de sectoren gezondheid, onderwijs en welzijn op dat specifieke aanbod. Het instrument van webcamtolken wordt zeer positief geëvalueerd en is een efficiënte en tijdsbesparende manier om korte en middellange gesprekken van informatieve aard te organiseren. Tot voor kort was webcamtolken enkel mogelijk voor geplande gesprekken. De bedoeling is om te evolveren naar een systeem van ongeplande permanenties.

De Tolken- en Vertaaldienst Gent

ontwikkelt een databank met standaardbrieven zoals uitnodigingen voor oudercontacten, die online ter beschikking zijn.

#### – Infopunt Migratie heroriënteren naar de werking van Dienst Burgerzaken

Het Infopunt Migratie wordt een volwaardig onderdeel van de Dienst Burgerzaken. Die heroriëntatie zorgt ervoor dat we de Gentse burgers efficiënter en accurater informatie kunnen geven over verblijfswetgeving en vreemdelingenrecht. Daarnaast laat die inclusie ons toe om de Gentse diensten en organisaties beter te ondersteunen via vorming en adviesverlening. Dat zal ook de samenwerking met andere diensten ten goede komen, zoals de Diensten Rijbewijzen, Huwelijken.

De samenwerking tussen stadsadministratie, het Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) Integratie en Inburgering (zie verder) en betrokken Vlaamse (bijvoorbeeld) en federale diensten (bijvoorbeeld Dienst Vreemdelingenzaken) met betrekking tot migratie en integratie wordt eveneens versterkt om snel juiste en up-to-date informatie te verkrijgen.

### INTERCULTUREEL SAMENLEVEN BEVORDEREN

De wijk is de plaats waar mensen met diversiteit in al haar vormen worden geconfronteerd en waar het dagdagelijkse samenleven concreet gestalte krijgt. Het is de plaats waar de betrokkenheid van de Gentenaar met zijn stad zich uit. Wie zich wil inzetten voor zijn stad zal dat vaak op de eerste plaats in zijn straat of in zijn wijk doen. Wijkorganisaties en zelforganisaties, maar ook individuele wijkbewoners vormen het kloppende hart van het wijkleven.

De Stad Gent biedt ruimte voor vernieuwende acties, nieuwe tendensen en ideeën. Vooral initiatieven die van onderuit groeien worden gestimuleerd.

#### – Stimuleren vrijwilligerswerk

In het onthaalbureau Kom-Pas vzw worden via het project Vrijwilligers voor Vrijwilligers nieuwkomers ondersteund om aan vrijwilligerswerk te doen. Het vrijwilligerswerk kan een belangrijke hefboom zijn om interculturele solidariteit te stimuleren. Nieuwe Gentenaars kunnen zich inzetten voor de samenleving, terwijl wie zich al wat langer Gentenaar mag noemen, zich kan inzetten om hen te helpen en zo hun deelname aan de samenleving vlotter te laten verlopen.

Het project Samen Inburgeren wordt voortgezet. Dat project slaagt erin om op ongeforceerde manier de nieuwkomer onze stad beter te leren kennen, zijn sociale kring uit te breiden, zijn Nederlands te oefenen en verder zijn weg te vinden in onze stad via een Gentse vrijwilliger die fungeert als inburgeringscoach. Ook voor de vrijwilliger is het een interessante manier om mee te werken aan het integratie- en participatieproces van de nieuwkomer.

Er wordt onderzocht of het initiatief van Kom-Pas vzw om vrijwilligers toe te leiden naar vrijwilligerswerk wordt uitgebouwd tot een vrijwilligerspunt. Dat vrijwilligerspunt zou nauw samenwerken met Stad Gent (onder meer met de Jeugddienst) en het OCMW Gent. Het vrijwilligerspunt wordt een onderdeel van een geïntegreerd vrijwilligersbeleid.

#### – Empowerment van zelforganisaties

In het erkenningsreglement voor Gentse socio-culturele verenigingen van etnisch-culturele minderheden leggen we nog meer de focus op gelijke kansen en emancipatie.

Belangrijke voorwaarden voor deze erkenning zijn de bijdrage aan de sociale cohesie in de wijk en de inspanningen om een divers publiek te bereiken. We toetsen deze nieuwe piste af bij het middenveld en de adviesraad etnisch-culturele minderheden. Het stimuleren van het verenigingsleven van intra-Europese migranten wordt een bijzonder aandachtspunt.

## Containerklasje op doortrekkersterrein

De Stad Gent staat in voor het beheer van het doortrekkersterrein aan de Drongensesteenweg. Vanuit de vaststelling dat daar geregeld kinderen verblijven die weinig tot geen scholing krijgen, is het project 'onderwijsstimuli' opgestart.

In een eerste fase wordt er contact gelegd met de kinderen op het terrein en onthaalt en vangt de permanente medewerker de kinderen op. Ze wennen er om in verschillende groepen met leer- en spelactiviteiten bezig te zijn. Gedurende drie dagen per week maken

ze kennis met het systeem via introductieactiviteiten. Op die manier groeit hun interesse en zijn de kinderen meer gemotiveerd om aan het project deel te nemen.

Er is een samenwerking aangegaan met de Arteveldehogeschool en vanaf het academiejaar 2013-2014 zijn vijf studenten uit de lerarenopleiding aangetrokken om de eerste projectdoelstellingen te helpen waarmaken.

### Succeservaringen opbouwen

Er worden kleine stapjes gezet naar zelfontplooiing door het bijbrengen van basisvaardigheden, voornamelijk op het vlak van taal en rekenen, maar ook door het werken aan attitudes. Het belangrijkste echter is dat de kinderen ervaren dat leren leuk is. Deze doel-



stelling is nu al grotendeels bereikt.

Uit de reacties van de kinderen blijkt dat ze steeds enthousiast uitkijken naar het samen spelen en leren met de studenten.

### Werken aan methodiekontwikkeling

De begeleiders proberen een volgsysteem uit dat toelaat om met de kinderen iets op te bouwen over een langere periode. De kinderen verblijven gemiddeld drie tot vier keer per jaar op het terrein en van elk kind wordt een dossier bijgehouden om opvolging mogelijk te maken. De studenten werken ook materialen uit die kunnen worden ingezet bij een groep die heel divers is qua leeftijd en leerniveau. Vanuit hun opleiding brengen ze nieuwe technieken en inzichten aan die het project verrijken.

### Versterken van toekomstige leraars

Door dit project beseffen de studenten dat lesgeven flexibiliteit en relativeringsvermogen vergt. Op die manier leren zij de wereld van een andere kant kennen. Dat vormt een prima voorbereiding voor het latere lesgeven in een omgeving vol diversiteit.

Met de steun van het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid hoopt de stad Gent in de loop van 2014 een apart lokaaltje (een container) op het doortrekkersterrein te installeren. Met een apart lokaaltje zal men de lesactiviteiten meer gestructureerd kunnen organiseren. Zo zullen er meer kinderen aan bod komen en kunnen er meer studenten ingezet worden (onder andere uit de opleiding kleuteronderwijs). Het zal ook meer mogelijkheden bieden inzake beschikbare materialen of voor de organisatie van eventuele stages van de studenten.

Gent hoopt op de ingeslagen weg verder te gaan en het project met kleine stappen uit te bouwen tot een 'schoolvoorbeeld' voor Vlaamse steden met een doortrekkersterrein.

– **Een nieuw stedelijk reglement voor diversiteitsprojecten**

Het bestaande stedelijk reglement ter ondersteuning van interculturele en interlevensbeschouwelijke activiteiten wordt uitgebreid tot een stedelijk reglement voor diversiteitsprojecten. Projecten met een focus op brede diversiteit in verschillende beleidsdomeinen worden zo extra ondersteund.

Wen zorgen ervoor dat de procedures toegankelijk en laagdrempelig blijven, zodat ook kleine organisaties die op vrijwilligers draaien blijvend beroep kunnen doen op deze financiering.

– **Diversiteit in de wijk managen**

Om de diversiteit in de wijken te beheren worden actief initiatieven, acties en projecten die van onderuit groeien gestimuleerd, ondersteund en, waar mogelijk, structureel verankerd:

- 1 Het organiseren van Gent Ongekend (tweejaarlijkse opendeurdag van het verenigingsleven van etnisch-culturele minderheden) en van de Samenlevingsprijs (tweejaarlijkse prijs voor individuen of organisaties die het samenleven in diversiteit stimuleren) dragen daar toe bij.
- 2 De betrokkenheid van moeilijk bereikbare doelgroepen bij de participatietrajecten van de Gebiedsgerichte Werking (Wijk van de Maand) wordt verhoogd, door een brug te vormen tussen Gebiedsgerichte Werking en specifieke organisaties en sleutelfiguren die met die doelgroepen werken.
- 4 Het project Samen Inburgeren wordt gecontinueerd. (Zie 'Stimuleren vrijwilligerswerk'.)
- 3 Het erfgoedproject 'Bestemd voor Gent' dat de migratieverhalen van Gentenaars van buitenlandse herkomst optekent en ontsluit, wordt voortgezet. Daarbij zal bijzondere aandacht worden besteed aan de verbondenheid met de stad en met de wijk.

– **Beeldvorming**

Een diverse samenleving heeft nood aan gemeenschappelijke verhalen en aan initiatieven die de beeldvorming van en over elkaar gunstig beïnvloeden.

- 1 Nieuw richtlijnenkader voor doelgroepencommunicatie. We stappen af van het gebruik van de stigmatiserende termen allochtoon-autochtoon en werken een richtlijnenkader uit voor de communicatie van de stad waarbij doelgroepen op een genuanceerde wijze en correct worden omschreven.
- 2 Aandacht voor solidariteitsinitiatieven van etnisch-culturele minderheden. De beeldvorming over sommige groepen (moslims, Roma) laat heel wat te wensen over. We willen de Gentenaars hierover sensibiliseren door solidariteitsacties die door deze groepen worden opgezet extra onder de aandacht te brengen.
- 3 Ondersteuning activiteiten in kader van de Dag tegen Racisme (21 maart). Jaarlijks ondersteunen we de Internationale Dag tegen Racisme om de burger ervan bewust te maken dat racisme niet wordt getolereerd, dat superdiversiteit in onze samenleving een realiteit is en dat het waarborgen van gelijke kansen voor iedereen een recht is.
- 4 Het ambassadeursproject verder uitbouwen. Ambassadeurs zijn succesvolle rolmodellen met een migratieachtergrond. Ze hebben zelf heel wat drempels overwonnen en zijn via hun studie succesvol geworden op de arbeidsmarkt. Om anderen te motiveren, vertellen zij over hun eigen schoolloopbaan en werkervaringen. Ze brengen hun getuigenis voor leerlingen, leerkrachten, ouders, werkgevers, organisaties, ... en ze roepen zo op om het in Gent aanwezige talent optimaal te benutten.

**REGISSEREN INTEGRATIEBELEID**

Tot op heden wordt het stedelijk integratiebeleid geregisseerd vanuit de Integratiedienst. Voor de uitvoering van dat beleid wordt op het terrein samengewerkt met verscheidene

organisaties.

In het kader van de hervorming van het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid krijgt de Stad Gent de kans om het lokale integratie- en inburgeringsbeleid volgens een eigen organisatievorm te geven. De operationele opdrachten van dat beleid zullen worden uitgevoerd door een Gents Extern Verzelfstandigd Agentschap in privaatrechtelijke vorm. De regie van het lokale integratie- en inburgeringsbeleid blijft een expliciete opdracht van de stad. De Stad Gent bewaakt dat het middenveld een kritische stem kan vertolken, ook de hervormde EVA-structuur.

Dat biedt onze stad de kans om werk te maken van een beleid dat de nadruk wil leggen op de participatie van iedere Gentenaar. Zo'n actief burgerschapsverhaal vertrekt vanuit het inburgeringsbeleid, maar wordt doorgetrokken tot op wijkniveau. Onder actief burgerschap wordt verstaan dat burgers stimulansen krijgen om op positieve wijze het samenleven in hun wijk of buurt vorm te geven en dat zij bovendien de verantwoordelijkheid nemen om waar zij wonen samen met anderen zorg te dragen voor de wijk en ruimte.

Daarom zullen we de regie van het integratie- en inburgeringsbeleid integreren in de werking van het nieuwe Departement Samenleven en Welzijn. Dat nieuwe departement zal de regie voeren over een Lokaal Sociaal Beleid dat een absolute prioriteit maakt van het waarborgen van gelijke kansen. Vanuit een wijkgerichte aanpak zal het departement samen met verschillende diensten werk maken van dat emancipatorische beleid.

– **De oprichting van een nieuwe organisatie integratie en inburgering**

Deze organisatie zal in 2015 de operationele opdrachten van het integratie- en inburgeringsbeleid uitvoeren. Dat organisatie-model zal bestaan uit de huidige werkingen van het lokaal integratiecentrum Intercultureel Netwerk Gent vzw, het onthaalbureau Kom-Pas vzw en de Tolk- en Vertaalservice Gent vzw.

– **De oprichting van een nieuw Departement Samenleven en Welzijn**

De Dienst Gelijke Kansen en de Integratiedienst worden ingebed in een nieuw Departement Samenleven en Welzijn. Binnen dat nieuwe departement zal een Dienst Lokaal Sociaal Beleid op prioritair beleidsdomeinen de regie opnemen in functie van een gelijkekansenbeleid. Het departement zal verder ook de sociale regie voeren over de wijkgerichte initiatieven die de sociale participatie van de burger verhogen.

– **Versterken van Europese en internationale netwerken**

Europese en internationale contacten worden verder uitgebouwd – al dan niet via bestaande netwerken. Dat draagt bij tot goede praktijken met betrekking tot het samenleven in diversiteit.

– **Een sterk antidiscriminatiebeleid voeren**

Als lid van het stedennetwerk ECCAR (European Coalition of Cities Against Racism, ontstaan op initiatief van UNESCO) stelde de stad Gent reeds in 2007 een tienpuntenactieplan tegen racisme op. Om de strijd tegen racisme en discriminatie op te voeren, wordt het actieplan tegen racisme geactualiseerd, herwerkt en verbreed naar alle discriminatiegronden.

De afgelopen jaren heeft Gent zoals veel andere Europese steden kennis gemaakt met de gevolgen van de intra-Europese migratie. Grote groepen Midden- en Oost-Europese burgers, vooral Bulgaren, vestigen zich in Gent. Ze stellen de stad voor een aantal specifieke uitdagingen. De stad voert daartoe sinds enkele jaren een gecoördineerd en geïntegreerd migratiebeleid.

– **Coördinatie en integratie van het migratiebeleid**

De afgelopen jaren heeft Gent zoals veel andere Europese steden kennisgemaakt met de gevolgen van de intra-Europese

migratie. Grote groepen Midden- en Oost-Europese burgers, vooral Bulgaren, vestigen zich in Gent. Ze stellen de stad voor een aantal specifieke uitdagingen. Als antwoord daarop voert de stad sinds enkele jaren een gecoördineerd en geïntegreerd migratiebeleid. Dat gecoördineerde en geïntegreerde tweesporenbeleid (gericht op emancipatie en handhaving) wordt uitgediept en versterkt door verbeterde en intensere afstemming tussen betrokken diensten en organisaties.

De contacten worden geïntensifieerd met hogere overheden in functie van sensibilisering voor adequate wet- en regelgeving en van het wegwerken van pushfactoren (economisch, sociaal of mensenrechten-gerelateerd) die mensen ertoe brengen te migreren. We waken erover dat er geen pullfactoren worden geïnstalleerd die ons sociaal systeem en solidariteit ondermijnen.

---

## GEZONDHEID

---

**Naast inkomensongelijkheid is ook gezondheidsongelijkheid een feit. Hoogopgeleiden leven langer in goede gezondheid.**

**Om alle Gentenaars gelijke kansen te geven op een goede gezondheid zetten we ook in op armoedebestrijding en het creëren van gelijke kansen op sociale netwerken, onderwijs, werk en wonen. Dat zijn cruciale aspecten die een zeer grote impact hebben op de gezondheid van de Gentenaars.**

**Voor gezondheid is bovendien een wijkgerichte aanpak cruciaal. Wijkgerichte gezondheidsacties sluiten beter aan bij de bestaande netwerken en groepen in de buurt en kunnen op die manier vorm krijgen vanuit de behoeften van mensen in die wijk. Door in te zetten op een gezonde leefomgeving (wonen, groen, sportfaciliteiten, voorzieningen,...) in de wijken stimuleer je de inwoners tot gezonde keuzes.**

### REGISSEREN VAN HET STEDELIJK GEZONDHEIDSBELEID

Dat wil zeggen dat de Gezondheidsdienst een coördinerende en tegelijk ondersteunende en faciliterende rol opneemt met het oog op het bereiken van de gezamenlijk vooropgestelde gezondheidsdoelstellingen.

#### – Intersectorale samenwerking

Om de factoren die gezondheid beïnvloeden aan te kunnen pakken, is ook inzet

nodig van andere sectoren dan gezondheid alleen. De Gezondheidsdienst zal daarom structurele samenwerkingsverbanden opzetten met andere stadsdiensten en organisaties met focus op kwetsbare groepen.

Binnen het armoedebelidsplan wordt een luik gezondheid uitgewerkt. Ook binnen het onderwijsbeleid (CLB's en vzw TOPunt), het lokaal welzijnsbeleid en het integratiebeleid is er aandacht voor gezondheid. Daarnaast willen we bepleiten dat het advies van de Gezondheidsraad ingewonnen wordt bij belangrijke stadsvernieuwingsprojecten, zodat we als stad ook voldoende ruimte voorzien voor eerstelijnsgezondheidszorg en een gezonde omgeving.

#### – Gezondheidsraad

De Gezondheidsdienst werkt samen met de Gezondheidsraad een integraal gezondheidsbeleid uitmet het oog op het verminderen van de gezondheidsongelijkheid. De Gezondheidsraad, met een brede vertegenwoordiging van de Gentse gezondheids- en welzijnssector, wordt de spil van het lokale gezondheidsbeleid. Hij brengt adviezen uit en zet gezamenlijke acties op ter verbetering van de gezondheid van alle Gentenaars, op maat van kwetsbare doelgroepen.

Met het recente meerjarenplan nemen de leden van de raad concrete engagementen op ter verwezenlijking van de doelstellingen. Het gezondheidsbeleid

van de Stad Gent bouwt daarop verder. De Gezondheidsdienst coördineert of faciliteert daarbij de acties van het meerjarenplan, dat terug te vinden is op [www.gentgezondestad.be](http://www.gentgezondestad.be).

- **Wetenschappelijk onderbouwd beleid**  
We blijven streven naar een realistisch en kostenefficiënt gezondheidsbeleid, waarbij we data uit de gezondheidsmonitor, gedeelde beleidssignalen en onderzoeken aanwenden om de juiste keuzes te maken, zowel qua thema's als qua aanpak.

We houden de gezondheidsmonitor actueel en werken samen met de Integratiedienst aan meer specifieke cijfers rond gezondheidsgedrag bij verschillende etnisch culturele minderheden.

Daarnaast onderzoeken we samen met het IMA (Intermutualistisch Agentschap), hoe we de recent opengestelde data op wijk- en statistische sectorniveau kunnen aanwenden om gezondheidsongelijkheid in Gent op te volgen en houden we onze Gentse gezondheidsmonitor actueel. Ook werken we hiervoor samen met de Universiteit Gent en de Gentse Hogescholen en maken zo synergieën tussen beleid en onderzoek mogelijk.

Op [www.gentgezondestad.be](http://www.gentgezondestad.be) worden alle cijfers rond gezondheid in Gent beschikbaar gesteld.

- **Gents gezondheidsbeleid Europees op de kaart**  
Gent kan een voorbeeld zijn voor andere steden dankzij een gedeeld gezondheidsbeleid opgevoerd vanuit een Gentse Gezondheidsraad, de vele wijkgezondheidscentra in de kwetsbare wijken en een intersectorale aanpak in de uitwerking van dat beleid.

Met de kick-off van een nieuwe werkgroep Primary Care and Population Health for European Cities in onze stad, de uitwerking van een Europese position paper rond gezondheidszorg voor Roma en de deelna-

me aan het Eurocities-netwerk, bouwen we een duurzame basis uit voor samenwerking met andere Europese steden.

- **Lokale coördinatie aanpak gezondheidsrisico's**  
In een grote stad als Gent is goede samenwerking en afstemming nodig als er een epidemie of gezondheidsrisico opduikt. Als stad nemen we de regierol op in het beheersen van risico's voor de volksgezondheid. We zorgen voor sluitende afspraken met de zorgverstrekkers (Huisartsenvereniging Gent, apothekers, CLB's, veldwerkers, ... ) zodat iedere verantwoordelijke zich vlot van zijn taak kan kwijten bij het opduiken van besmettelijke ziektes (zoals scabiës of TBC), epidemieën (zoals de Mexicaanse griep) of bij andere gezondheidsrisico's (zoals CO-intoxicatie of een hitte- of koudegolf).
- **Projectsubsidies**  
Het huidige subsidiereglement ter ondersteuning van lokale gezondheidsprojecten wordt herzien. Dit zal omgevormd worden om vooral kleine organisaties te ondersteunen die een specifieke en kwetsbare doelgroep bereiken en meewerken aan de gezondheidsbeleidsdoelstellingen van Stad Gent.

#### VERSTERKEN VAN DE IMPACT VAN GEZONDHEIDSPROMOTIE

Preventie loont en gezondheidscampagnes bewijzen hun nut, ook op het vlak van kostenefficiëntie. Wij zetten daarom in op leefstijlcampagnes voor alle Gentenaars, maar met extra inspanningen en aangepaste methodieken voor kinderen en kwetsbare doelgroepen, zoals: mensen met beperkte financiële mogelijkheden, etnisch-culturele minderheden, mensen zonder vaste verblijfplaats (vluchtelingen, illegalen, daklozen), mensen met psychische problemen en personen met een handicap.

- **Buurt Beweegt Gezond (werktitel)**  
Met het project Gent Geniet Gezond ondersteunt de Gezondheidsdienst sinds 2010 organisaties en verenigingen om rond gezonde voeding en beweging te werken. We willen dat concept herdenken en de ondersteuning verder uitbreiden. Samen met de Sportdienst en de Dienst Buurtwerk bundelen we de krachten om een totaalpakket aan te bieden aan buurtbewoners en organisaties die een actie organiseren in de wijk rond gezonde voeding en beweging. Zij kunnen een beroep doen op gratis sportlesgevers, sportmaterieel, educatief materiaal, sportfaciliteiten (bijvoorbeeld lokalen) en voedingsadvies van een diëtiste.  
Met dit project richten we ons hoofdzakelijk tot organisaties die kwetsbare groepen bereiken. We bieden hen de kans om op een zeer laagdrempelige manier rond voeding en beweging te werken met hun doelpubliek.
- **Gezonde voeding**  
Gezonde voeding is net als voldoende beweging essentieel om gezond te blijven. De Gezondheidsdienst zal samen met het Netwerk Gezondheidspromotie een gepaste strategie uitwerken om hierrond verder aan de slag te gaan met verschillende doelgroepen zoals kinderen, jongeren of mensen in armoede.
- **Gezondheidspromotie in de kwetsbare wijken**  
De wijkgezondheidscentra vormen een belangrijke link tussen gezondheid en welzijn in de wijken. Door subsidiëring van de gezondheidspromotoren willen we ze verder laten uitgroeien tot referentiepunten voor gezondheid in hun wijk. Per wijk zal een strategie worden opgevoerd voor de gezondheidscampagnes van het wijkgezondheidscentrum, inspelend op de signalen uit de wijk zelf.  
Jaarlijks nemen de wijkgezondheidscentra zeker drie leefstijlprojecten op (waarvan minstens één centraal ondersteund wordt door het stedelijk beleid), waarbij ze aansluiting zoeken bij de eerstelijnszorgverstrekkers uit de buurt.
- **Samenwerken aan gezondheidspromotie**  
Gezondheidspromotie doen we samen met heel wat partners uit de gezondheids- en welzijnssector. Intensieve samenwerking hierrond gebeurt ook met Logo Gezond+ vzw in het kader van hun overeenkomst met de Stad Gent. Vzw Logo Gezond+ zal samen met de Gezondheidsdienst de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen naar de specifiek Gentse grootstedelijke context met speciale aandacht voor kansengroepen, vertalen en ondersteuning geven bij de uitvoering van de stedelijke acties die daaruit voortvloeien.
- **Netwerk gezondheidspromotie**  
In het kader van de overeenkomst met Logo Gezond+ zal onder hun coördinatie een netwerk opgericht worden van actoren met de bedoeling gezamenlijk gedragen leefstijlcampagnes uit te werken voor Gent.
- **Themaverzamelingen in de wijk**  
Het is van groot belang dat het thema gezondheid leeft in de wijken. Samen met het wijkwelzijnsoverleg van het OCMW en de wijkgezondheidscentra willen we daarom jaarlijkse themaverzamelingen rond gezondheid organiseren in de wijken, met grote betrokkenheid van de eerstelijnszorgverstrekkers, werkzaam in die wijk.
- **Project hygiëne**  
Hulpverleners vinden het soms moeilijk om mensen aan te spreken over een gebrekkige hygiëne die kan leiden tot besmettelijke ziektes. Via vorming zullen we veldwerkers ondersteunen in het aanleren van basisvaardigheden rond hygiëne aan kwetsbare doelgroepen. We werken daarvoor nauw samen met de Dienst Straathoekwerk, buurtstewards, Kras en de wijkgezondheidscentra.

### – Tandzorgcampagne

Ongeveer 18% van de Gentse kleuters kampt met tandbederf. Hoe lager de opleiding van de ouders, hoe meer tandbederf voorkomt en hoe minder de tandarts wordt bezocht. Met de tandzorgcampagne sensibiliseren we ouders om hun kinderen vanaf het eerste tandje dagelijks tweemaal de tanden te (leren) poetsen en jaarlijks naar de tandarts te gaan. Samen met de Maatschappelijke Tandheelkunde van de UGent, vzw Jong, de wijkgezondheidscentra, Kind & Gezin, Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), de Integratiedienst en de tandartsen werken we aan een betere tandzorg bij kleuters, jongeren, mensen in armoede en nieuwe EU-burgers. Dat gebeurt via het aanbieden van tandenpoetspakketjes, het verspreiden van educatief materiaal, het spelen van het tandzorgspel met moeders en kinderen, het langskomen met de tandmobiel op de speelpleinwerking, het betrekken van de tandartsen en het doorverwijzen naar de tandartsen via Kind & Gezin, CLB en huisartsen.

### – Integraal alcoholbeleid

België bekleedt met een algemene jaarlijkse consumptie van 8,1 liter pure alcohol per Belg (2009) een zevende plaats op de wereldranglijst. Alcoholmisbruik veroorzaakt schade die veel verder gaat dan de lichamelijke en psychische gezondheid van de drinker.

Daarom zetten we in op een informatiereeks Gent Drinkt Wijs rond integraal alcoholbeleid gericht op prioritaire terreinen zoals verkeersveiligheid, gezondheid, onderwijs, jeugd/vrije tijd, senioren en arbeid. Deze informatiereeks wordt gecoördineerd door CGG Eclips, Dienst Lokale Preventie en de Gezondheidsdienst. Betrokken partners binnen Stad Gent zijn de Politie, de Jeugddienst, Departement Onderwijs, de Seniorendienst, Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op

het Werk en het departement HR.

Niet alleen preventie, maar ook bewustmaking, vroeghulpdetectie én hulpverlening komen daarbij aan bod. Ook nemen we ons eigen alcoholbeleid van de Stad Gent onder de loep via een enquête bij sleutelfiguren uit het beleid. Binnen de Zatte Botten-campagne die Gentenaars op ludieke wijze motiveert tot alcoholmatiging, wordt er in de communicatie met burgers en professionelen nog meer gefocust op het gebruik van de sociale media.

### – Gezondheid en milieu

Mensen brengen gemiddeld 85% binnenshuis door. Een gezond binnenmilieu heeft een positieve impact op de gezondheid. De Gezondheidsdienst werkt samen met Logo Gezond+ via het project Gezond (t)huis aan het aanleren van vaardigheden om gezond te wonen en aan sensibilisering rond CO-intoxicatie.

Ook op het vlak van lood in drinkwater valt er nog wat gezondheidswinst te boeken. De consumptie van kraantjeswater wordt gestimuleerd, doch met aandacht voor het vervangen van eventuele loden leidingen in vooral oude woningen.

### VERHOOGDE TOEGANKELIJKHEID VAN DE EERSTELIJNSGEZONDHEIDSZORG

Gentenaars hebben recht op een toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg. Daarom maken we Gentenaars op verschillende manieren wegwijs in het kluwen van onze gezondheidszorg. We stimuleren de Gentenaar om te kiezen voor een vaste huisarts en tandarts. Van groot belang daarbij is een goede doorverwijzing en toeleiding door hulpverleners en vertrouwenspersonen van gezinnen naar de eerstelijnsgezondheidszorg. Daarnaast willen we inspelen op signalen van tekorten aan huisartsen door in overleg met de lokale huisartsen en eerstelijnspartners te bepalen welke strategie haalbaar is om dit tekort aan te pakken.

### – Een vaste huis- en tandarts

Een kleine 60% van de Gentenaars beschikt over een Globaal Medisch Dossier bij een vaste huisarts en vermoedelijk gaat nog niet de helft van de Gentenaars jaarlijks naar de tandarts voor een preventief consult. De keuze voor een vaste huisarts of tandarts is echter cruciaal voor een goede gezondheidszorg.

Samen met het OCMW willen we kwetsbare Gentenaars, gezinnen of nieuwkomers zonder papieren nog actiever toeleiden naar een vaste huisarts en tandarts in hun buurt. Ook de Huizen van het Kind kunnen een cruciale rol spelen in een efficiënte doorverwijzing van kwetsbare gezinnen naar de eerstelijnsgezondheidszorg. De Gezondheidsdienst ondersteunt nu reeds De Sloep vzw in het aanbieden van laagdrempelige gezinsondersteuning.

### – Communicatie met de burgers

De Gezondheidsdienst werkt in haar communicatie zoveel mogelijk op maat van de diverse doelgroepen die ze wil bereiken.

De website [www.gentgezondestad.be](http://www.gentgezondestad.be) geeft de Gentenaar in klare taal uitleg over het gezondheidszorgsysteem. Via de kaart kan de Gentenaar makkelijk op zoek gaan naar o.a. een vaste huisarts of tandarts in zijn buurt. Ook word je wegwijs gemaakt in een betaalbare gezondheidszorg door heel wat informatie over o.a. de verhoogde tegemoetkoming, de geconventioneerde artsen en de derdebetalersregeling.

Om de informatie zo laagdrempelig mogelijk te maken, worden ook filmpjes gemaakt over de huisarts, tandarts, apotheek en het ziekenfonds. Een bijgaande brochure over wegwijs in de eerstelijns zal gebruik maken van beeldmateriaal en pictogrammen en vertaald worden in verschillende talen. Dit materiaal zal verspreid worden via organisaties uit de integratiesector maar ook vertoond worden op onze website en bvb. op TV-schermen in wachtzalen.

### – Rol van de huisartsen versterken

In het kader van de overeenkomst is er een intensieve samenwerking met de Huisartsenvereniging Gent. Samen werken we aan een grotere toegankelijkheid van de huisartsen en lokale maatregelen om het dreigende tekort aan huisartsen in bepaalde wijken te ondervangen. Daarnaast werken we jaarlijks samen rond twee specifieke leefstijlcampagnes.

### – Studiedagen voor intermediairen

Op regelmatige basis bieden we vorming aan voor maatschappelijk werkers of andere hulpverleners opdat ze hun cliënten beter wegwijs kunnen maken in een betaalbare gezondheidszorg.

### – Mensen zonder papieren

De Gezondheidsdienst coördineert een regelmatig overleg (SOGA, het Stedelijk Overleg Gezondheidszorg Alle Etnisch Culturele Minderheden) met o.a. OCMW, sociale diensten van ziekenhuizen, eerstelijnszorgverstrekkers, vrijwilligersorganisaties, Kind & Gezin, CLB, Odicé en INGent om de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor mensen zonder papieren te verbeteren.

### – Vermaatschappelijking van zorg

De gezondheids- en welzijnssector staan binnen de vermaatschappelijking van de zorg voor een grote uitdaging in het aanbieden van de juiste nazorg op maat, éénmaal de patiënt terug thuis is. De Stad Gent wil daar de intersectorale aanpak en een goede afstemming tussen zorgverstrekkers faciliteren.

### – Gezondheidszorg toegankelijk maken voor sekswerkers

We blijven PasOp vzw ondersteunen in het goede werk dat het verricht door het voorzien van gezondheidsvoorlichting voor sekswerkers en het aanbieden van laagdrempelige zorg en screening.

### – Voldoende huisartsen

De Gezondheidsdienst voorziet renteloze leningen voor vzw's die een interdisciplinaire eerstelijnsgezondheidszorg kunnen aanbieden met een maatschappelijk doel en oog voor preventie. Via die lening zal de opstart van een nieuw wijkgezondheidscentrum in een huisartsarme wijk, met name Muide-Meulestede, mogelijk gemaakt worden. Een huisartsarme zone is een zone die minder dan 1 huisarts telt per 1.100 inwoners. De wijk Muide - Meulestede scoort het slechtst in Gent met 0,37 huisarts per 1.100 inwoners. We ondersteunen dat initiatief.

## GEESTELIJKE GEZONDHEID

Eén op de vier Gentenaars wordt vroeg of laat geconfronteerd met psychische problemen en 60% van hen zoekt daarvoor geen hulp. We willen daarom samen met verschillende partners in Gent inzetten op een betere geestelijke gezondheid, via (suicide)preventie en toegankelijkheid.

### – Partnerschap in geestelijk gezondheidsbeleid

De Gezondheidsdienst faciliteert een goede samenwerking en afstemming tussen cruciale partners zoals het PAKT, de suïcidepreventiewerking van de CGG's en Logo Gezond+, de Huisartsenvereniging Gent, de Algemene en Psychiatrische ziekenhuizen enz. Een gezamenlijke aanpak van preventie, vroegdetectie, hulpverlening op maat en nazorg kan immers meer impact hebben op de geestelijke gezondheid van de Gentenaars.

### – Veerkracht voor Gentenaars

We willen geestelijke gezondheid bespreekbaar maken in de wijken en een stadsbrede communicatiecampagne lanceren om er meer aandacht aan te schenken. We bieden Gentse organisaties, buurtbewoners en hulpverleners psycho-educatie-

ve sessies aan op maat en werken samen met onze partners aan een structureel aanbod van psycho-educatie in de wijken met oog voor nazorg. Op die manier willen we mensen leren spreken over hun psychisch welzijn en hun vaardigheden aanleren om hun veerkracht te vergroten.

### – Laagdrempelige geestelijke gezondheidszorg

De Gezondheidsdienst zal samenwerken met o.a. de Huisartsenvereniging Gent om via huisartsen mensen door te verwijzen naar psycho-educatieve sessies en de weg te tonen naar hulpverlening.

Om tegemoet te komen aan de grote nood aan meer betaalbare eerstelijns geestelijke gezondheidszorg zal de Stad de nood aan meer eerstelijnspsychologen blijven bepleiten op hoger beleidsniveau en waar mogelijk initiatieven die hieraan tegemoet komen ondersteunen.

### – Personeelsbeleid

Ook voor de geestelijke gezondheid van de eigen personeelsleden moeten we zorg dragen. Hiervoor zullen we in samenwerking met andere stadsdiensten initiatieven uitwerken rond veerkracht op maat van het stadspersoneel.

## MEDISCH-SOCIAAL OPVANGCENTRUM

In het MSOC kunnen meerderjarige gebruikers terecht die minimaal één jaar afhankelijk zijn van één of meerdere illegale drugs (voornamelijk heroïne) en ook op andere levensgebieden problemen ervaren. Het MSOC biedt medische of psychosociale begeleiding of advies.

Het doel van het behandelingsprogramma is het verbeteren van de lichamelijke, psychische en sociale situatie van de gebruiker en zijn of haar omgeving, om uiteindelijk het druggebruik te beperken of te stoppen.

Het centrum vindt het belangrijk om dat te doen in het tempo van de zorgvrager en vanuit een motiverende aanpak. Het is daarbij

## Veerkracht voor Gentenaars

Met het project Veerkracht in de Wijk wil de Gezondheidsdienst geestelijke gezondheid bespreekbaar maken in de wijken en een stadsbrede communicatiecampagne lanceren om dit thema meer aandacht te geven. We betrekken hierbij zo veel mogelijk actoren uit de wijk: de individuele buurtbewoners, de zelforganisaties, de bewonersgroepen, de professionals uit de medische en sociale sector, ...

Tijdens een pilootfase in de Brugse Poort werd eind 2013 en begin 2014 gedurende vijf maanden een wijkgericht aanbod rond geestelijke gezondheid ontwikkeld en uitgetest. Individuele buurtbewoners werden via (buurt)organisaties, zoals het wijkgezondheidscentrum en de Dienst Buurtwerk, naar psycho-educatieve sessies toegeleid. Tijdens deze activiteiten, die professioneel werden begeleid, kregen de deelnemers handvaten aangereikt over hoe om te gaan met psychische ongemakken en problemen. De buurtbewoners hadden de keuze uit een ruim en laagdrempelig aanbod: een sessie angsten overwinnen, een workshop Fit in je Hoofd, een les lachyoga, een initiatie mindfulness en een infomoment over piekeren. Om ook etnisch-culturele minderheden te bereiken met dit project, boden we aan bestaande moedergroepen uit de buurt een sessie met een psychologe aan, ondersteund door de medewerker voor cultuursensitieve zorg van het Centrum voor Geestelijke Gezondheid.

Het pilootproject werd afgesloten met een panelgesprek voor professionelen uit de sociale en medische sector, om de dialoog

aan te gaan rond spreken over geestelijke gezondheid met etnisch-culturele minderheden. Daarnaast gaven we ook vormingen en workshops aan (sociale) hulpverleners over hoe ze mensen met psychische problemen beter kunnen begeleiden en toeleiden naar de bestaande geestelijke gezondheidszorg.

Op basis van de ervaringen uit het proefproject willen we in het kader van de stadsbrede communicatiecampagne een aanbod ontwikkelen waarbij we nog meer focussen op het ondersteunen van buurt- en zelforganisaties die rond dit thema willen werken. We willen hen de mogelijkheid bieden om een psycholoog (en tolk) aan te vragen die één of meerdere sessies geeft over dit thema. Daarnaast voorzien we ook vormingen en workshops voor (sociale) hulpverleners over hoe ze mensen met psychische problemen beter kunnen begeleiden en toeleiden naar de bestaande geestelijke gezondheidszorg. We zullen ook nog intensiever samenwerken met de wijkgezondheidscentra, de Dienst Buurtwerk en het OCMW om het thema in de wijken te doen leven. In samenwerking met Logo Gezond+ zullen we een specifiek aanbod voor jongeren en senioren uitwerken.



de bedoeling de kansen en mogelijkheden van de zorgvrager zo veel mogelijk te versterken. MSOC Gent is ingebed in het bredere drughulpverleningnetwerk van de Gentse regio en werkt intensief samen met andere medische en sociale hulpverlenende instanties in het Gentse.

#### – Case Management

Het project Case Management biedt onafhankelijk van het MSOC een intensieve begeleiding die zich concentreert op de verschillende levensgebieden (fysieke en psychische gezondheid, justitie, financiële situatie, huisvesting, ...).

Samen met de Case Manager gaat de cliënt op zoek naar de nodige hulp en wordt een netwerk opgebouwd dat bestaat uit verschillende diensten. Het doel is een verdere stabilisering en herintegratie van de cliënt binnen zijn of haar mogelijkheden te realiseren.

#### – Spuitenruil

Het project Spuitenruil coördineert spuitenruil in Gent en Oost-Vlaanderen. Alle mogelijke diensten die in contact komen met injecterende gebruikers en/of zwerfspuiten kunnen contact opnemen met het project spuitenruil voor informatie en advies.

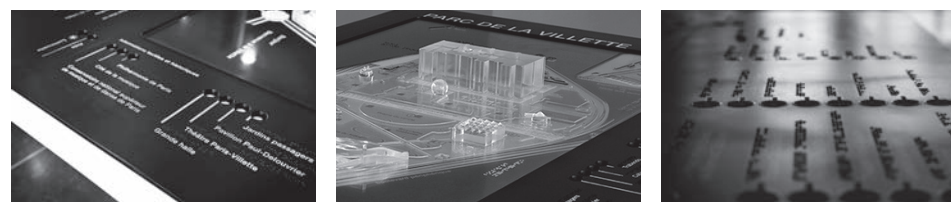
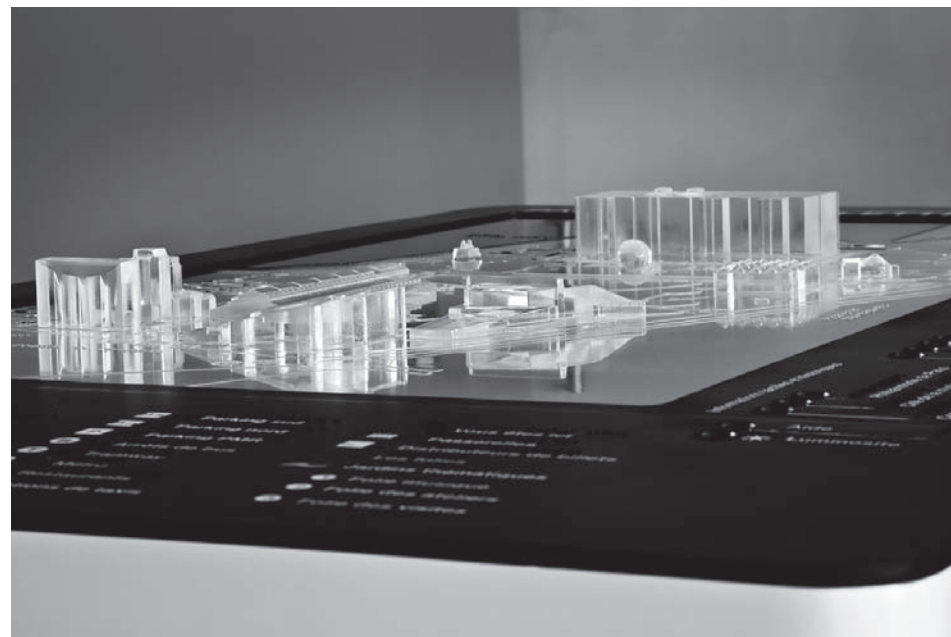
Het MSOC is een spuitenruilpunt waar injecterende gebruikers (zowel zorgvragers als niet-zorgvragers) anoniem terecht kunnen voor steriel injectiemateriaal en allerlei informatie over injecterend druggebruik, met als doel de schade van injecterend druggebruik te verminderen.

#### – KDO

KDO (Kinderen en Drugsverslaafde Ouders) is een vrijwillig en laagdrempelig project voor (ex-)drugverslaafde ouders met kleine kinderen (tot twaalf jaar) en zwangere vrouwen.

KDO biedt een luisterend oor en hulp op maat aan (toekomstige) mama's en papa's. Door middel van huisbezoeken bieden we hulp aan in de eigen leefomgeving van de

cliënt. We zoeken samen met de cliënt een antwoord op vragen over opvoeding, zwangerschap en druggebruik.



## Toegankelijkheid app

Er wordt op verschillende manieren gewerkt aan het ontsluiten van informatie over voorzieningen op het openbaar domein aan Gentenaren en toeristen. In 2014 wordt in samenwerking met de Arteveldehogeschool een app ontwikkeld die de gebruiker ervan toelaat om publiek sanitair te vinden, zitbanken, hondenloosloopweiden, toegankelijke haltes van het openbaar vervoer en dergelijke, of

om een voor hem toegankelijk traject uit te stippelen door de binnenstad. In samenwerking met de UGent zal het mogelijk zijn om niet alleen online een zicht te krijgen op de beschikbaarheid van aangepaste parkeerplaatsen.

Op de Korenmarkt komt ook een integraal toegankelijke maquette: via spraakberichten, tekst, braille en de betastbare contouren van gebouwen, straten, haltes, tramlijnen, ... zal men er zich kunnen oriënteren.

---

**SOCIALE VOORZIENINGEN**


---

**Werken aan gelijke kansen betekent voorwaarden creëren en obstakels wegwerken. Pas dan hebben mensen de kans om eigen keuzes te maken. We ervaren vandaag dat er in het verleden heel wat letterlijke en figuurlijke drempels waren. Met een integraal toegankelijkheidsbeleid willen we die drempels wegwerken. We helpen diensten om Gentenaars te ondersteunen zodat mensen zo lang mogelijk kwaliteitsvol thuis kunnen wonen. Dagcentrum en Home De Wal biedt kwetsbare Gentenaars op zijn beurt een warme thuis en zinvolle tijdsbesteding. De ondersteuning van zelforganisaties en zelfhulpgroepen draagt bij aan meer zelfbeschikkings- en emancipatiemogelijkheden voor mensen met een handicap of chronische ziekte en vergemakkelijkt de ontplooiing van de engagementen die vrijwilligers aangaan.**

**VERBETEREN INTEGRALE TOEGANKELIJKHEID**

Onze historische binnenstad, monumentale gebouwen en smalle straten zijn soms moeilijk toegankelijk voor minder-mobiele inwoners en bezoekers. Niet enkel mensen met een beperking of minder mobiele senioren zijn gebaat bij een verbeterde toegankelijkheid, maar ook ouders met kinderwagens, leveranciers, anderstalige toeristen en iedereen die eens overbeladen met boodschappen rondloopt. Als stad werken we bij de ontwikkeling

van een gebouw, openbare ruimte, maar ook van meubilair of hulpmiddelen meer en meer vanuit het principe 'ontwerpen voor iedereen'. Daarbij houden we rekening met de ruimste mogelijke verscheidenheid van gebruikers: jong en oud, ongeacht de eigenheid of eventuele beperkingen.

- **Screenen en adviseren van bouwdoSSIERS**

De Toegankelijkheidsambtenaar screent en adviseert in het kader van de Vlaamse verordening Toegankelijkheid alle stedenbouwkundige aanvragen en bouwvoorvragen voor publiek toegankelijke gebouwen. Bijkomend worden tal van dossiers geadviseerd tijdens het ontwerpproces, zowel van privé-ontwerpers (bijvoorbeeld de Ghelamco-arena) als van de ontwerpers van onze interne diensten, het stadsontwikkelingsbedrijf SOGent en TMVW.

- **Charter Toegankelijkheid**

In het charter Toegankelijkheid met het OCMW verbond het stadsontwikkelingsbedrijf SOGent zich ertoe de principes van aanpasbaar wonen na te leven. Binnenkort zullen ook de Gentse huisvestingsmaatschappijen het charter ondertekenen.

- **Permanent aandacht vragen voor toegankelijkheid**

De Toegankelijkheidsambtenaar neemt deel aan het besluitvormingsproces met betrekking tot nieuwe stadsvernieuwings-

projecten, aanpassingen van trottoirs en de inplanting van voorzieningen op het openbaar domein. Zij zetelt in de structurele overlegorganen op het vlak van het openbaar domein van de daarvoor bevoegde stadsdiensten. Ze is betrokken partij bij de invoering van aangepaste parkeerplaatsen en de ontwikkeling van het beleid tot verdere toegankelijkheid van het voetgangersgebied.

- **Aanpassen van toeristische routes**

Samen met de Dienst Toerisme zetten we verder in op bezoekbaarheid van onze stad door het toegankelijk maken van toeristische routes, met inbegrip van het nodige publieke sanitair, aangepaste parkeerplaatsen, signalisatie, trottoirs en zelfs aanlegsteigers.

- **Knelpuntenwandelingen**

Deze wandelingen helpen om stadsdiensten en ontwerpers te sensibiliseren met betrekking tot een ontoegankelijke omgeving. De komende jaren organiseren we deze wandelingen structureel: jaarlijks zal het openbaar domein rond twee lokale dienstencentra van het OCMW gescreend worden en zal er advies uitgebracht worden over de toegankelijkheid ervan. Daarvoor wordt samengewerkt met ervaringsdeskundigen met een beperking, aangevuld met senioren uit de wijk, de lokale seniorenraad en het betrokken lokale dienstencentrum voor senioren.

- **Toegankelijk openbaar vervoer**

De Toegankelijkheidsambtenaar heeft een structureel overleg met haar tegenhanger van De Lijn. Stapsgewijs wordt de toegankelijkheid van de bus- en tramhaltes aangepakt. In 2014 zullen de haltes op de Zuid worden aangepast, jaarlijks worden minstens 4 haltes aangepast.

- **Communicatie met blinde of slechtziende personen**

Blinde of slechtziende Gentenaars ontvangen via de Daisy cd-rom tienmaal per jaar gratis persmededelingen en informatie over gewijzigde verkeerssituaties en De Lijn. De inhoud werd geëvalueerd en uitgebreid met onder andere de teksten van het stadsmagazine.

- **Toegankelijke loketten en dienstverlening**

We willen de komende jaren evolueren naar (snel)loketten waar burgers worden geholpen, in plaats van de huidige loketten per dienst. Een voorbeeld is het Gentinfo-Punt in het Administratief Centrum Zuid, maar zowel centraal als overal in de buurten komen er ook sociale infopunten. De Toegankelijkheidsambtenaar brengt advies uit over de toegankelijkheid van die balies en de inrichting en signalisatie in onze gebouwen. Gebruikers van Vlaamse Gebarentaal kunnen verder een gratis tolk aanvragen voor de dienstverlening aan de loketten van de stad, het OCMW en de politie, tot de evoluties op Vlaams niveau op het vlak van afstandstolken een beter alternatief bieden. In de vorming van ons baliepersoneel wordt aandacht geschonken aan de klantvriendelijke omgang met de diversiteit van bezoekers en de behoeften van personen met een handicap.

- **Sensibiliseren**

De belangrijkste voorwaarde voor de integrale toegankelijkheid van onze stad blijft de mentaliteit bij dienstverleners, beleidsmakers, gebruikers van het openbaar domein, werkgevers en de samenleving in het algemeen. We lanceren daarom de komende jaren geregeld sensibiliseringsacties ten aanzien van verschillende doelgroepen:

- 1 Collega-diensten: twee vormingen over de verordening Toegankelijkheid per jaar, voor verschillende functieprofielen (controleur, projectleiders, ...).

- 2 Cultuurhuizen.
  - 3 (Toekomstige) professionelen: een jaarlijkse workshop over Ontwerpen voor Iedereen in samenwerking met LUCA school of Arts in Gent, de Week van Universal Design en de aandacht voor toegankelijkheid in het kader van de Dag van de Architectuur en de Open Monumentendag.
  - 4 De Gentenaar: op 3 december, de internationale dag van personen met een handicap, vestigen we jaarlijks de aandacht op de gevolgen van foutparkeren op aangepaste parkeerplaatsen. Dat gebeurt in samenwerking met de Adviesraad Personen met een handicap en de politie. Jaarlijks voeren we ook de actie Straten Zonder Hindernissen, met als doel obstakelvrije trottoirs.
- **Toegankelijke horeca**  
Veel Gentse horecazaken zijn gevestigd in sfeervolle historische panden, maar erg weinig zaken zijn volledig toegankelijk van inkom tot sanitair. We screenden de afgelopen jaren al heel wat horecazaken op toegankelijkheid. We zetten die screening voort en slaan de handen in elkaar met de Dienst Economie en de horecacoach. We willen deze sector sensibiliseren en financieel ondersteunen voor de realisatie van de nodige aanpassingen. Een van de aanpassingen die we promoten bij de horeca is het bellend vlak: aan de gevel van een gebouw brengt men een bel aan waar mensen in een rolstoel op kunnen drukken, waarna de uitbater een hellend vlak kan opstellen.
  - **Evenementen voor iedereen**  
Aan de hand van sensibilisering, vorming en ondersteuning verbeteren we samen met de collega-diensten de toegankelijkheid van de eigen evenementen. De participatie bevorderen van de doelgroep op inspraakmomenten is daarbij prioritair. We grijpen subsidies en de bestaande non-discriminatieclausule in reglementen en aanbestedingen aan om ook externe organisatoren aan te zetten tot meer inspanningen. Heel recent zijn hier belangrijke afspraken over gemaakt met de Dienst Evenementen en Feesten: de toegankelijkheidsambtenaar screent en adviseert vanaf nu alle aanvragen voor evenementen op het openbaar domein.
  - **Burgers informeren over toegankelijkheid**  
Werken aan toegankelijkheid is een proces van lange adem. Meer en meer worden in Gent de resultaten van de jarenlange aandacht en inspanningen voor toegankelijkheid zichtbaar. Minder mobiele Gentenaren en bezoekers zijn zich daarvan niet steeds bewust. We zetten de komende jaren dan ook sterk in op de ontsluiting van informatie over toegankelijkheid. Dat gebeurt via onze publicaties (vb. de brochure en website van de Gentse Feesten, zwelplannen over de werken aan station Gent Sint-Pieters, de kaart van de openbare plekken) en regelmatige bezoeken van onze medewerkers aan gebruikersorganisaties en diensten. We informeren inwoners en bezoekers over voorzieningen en aanpassingen via de website Uitingent.
  - **Ontwikkeling van apps**  
We lanceren de komende jaren in samenwerking met de Arteveldehogeschool en Universiteit Gent applicaties (apps) waarmee men snel informatie zal kunnen opzoeken over:
    - 1 de toegankelijkheid van het openbaar domein, horecazaken en andere diensten.
    - 2 de aanwezigheid van voorzieningen (bijvoorbeeld openbaar sanitair, hondentoiletten, banken, opblaaspunten voor fiets- en rolstoelbanden).
    - 3 de locatie en beschikbaarheid van aangepaste parkeerplaatsen.
    - 4 de kwaliteit en de aard van de gebruikte materialen op het openbaar domein.

## ONDERSTEUNEN VAN INSTELLINGEN EN VERENIGINGEN

Het stadsbestuur draagt bij aan de emancipatie en sociale inclusie van personen met een handicap door de erkenning en subsidiëring van hun zelforganisaties en vernieuwende projecten. Een tweede doel is om individuele inwoners van Gent te helpen om zo lang en kwalitatief mogelijk zelfstandig thuis te leven. De stad Gent wil mensen helpen om aandoeningen en psychische of sociale problemen waardoor ze (persoonlijk of als verwanten) getroffen worden, te beheersen en te overwinnen.<sup>1</sup>

- **Empowerment van zelforganisaties en vrijwilligersverenigingen**  
In het subsidiereglement voor verenigingen en organisaties leggen we nog meer de focus op gelijke kansen en emancipatie. We investeren in sociaal kapitaal door de ondersteuning van zelforganisaties en zelfhulpgroepen te versterken. Zij bereiken een ruim doelpubliek, bestaande uit leden maar ook niet-leden, familieleden, kennissen en vrienden. Die organisaties kunnen kracht en ondersteuning geven aan mensen om met hun aandoening en psychische of sociale problemen om te gaan. Belangrijke voorwaarden voor de subsidies aan die organisaties worden de bijdrage aan de sociale cohesie in de wijk en de inspanningen om een divers publiek te bereiken. We toetsen die nieuwe piste af bij het middenveld en adviesraad.

## BEHEREN VAN EEN VOORZIENING VOOR VOLWASSENEN MET EEN VERSTANDELIJKE HANDICAP

Onze stedelijke voorziening Dagcentrum en Home De Wal is erkend en gesubsidieerd door het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap. De Wal voorziet via zijn dagcentrum en home voor personen met een middelzware tot zware verstandelijke beper-

king in een aangepaste dagbesteding en een warme thuisomgeving. De stad Gent biedt hen extra steun bij het wegwerken van de wachtlijsten.

- **Bouwen van een nieuw dagcentrum**  
In 2014 wordt de nieuwe passiefbouw voor het dagcentrum en een tussengang tussen de beide huizen van het home gerealiseerd. Na de verhuizing en inhuldiging wordt de werking van het dagcentrum daardoor veel meer geconcentreerd op de site in de Lusthoflaan.
- **Vorbereiden op persoonsvolgende financiering**  
Ons Dagcentrum en Home De Wal werkt vandaag al nauw samen met allerlei diensten. We verkennen de mogelijkheden om op een aantal terreinen van onze werking de krachten te bundelen met andere voorzieningen voor volwassenen met een verstandelijke beperking in Gent en omgeving.  
We onderzoeken ook hoe we De Wal kunnen voorbereiden op de uitdagingen van het systeem van persoonsvolgende financiering. Met het Perspectiefplan 2020 stelde de Vlaamse regering die nieuwe financieringsvorm voor de zorg en ondersteuning van personen met een handicap voorop. Dat plan wijzigt de organisatie van deze sector, en van de welzijnsvoorzieningen in het bijzonder, over enkele jaren fundamenteel. Omdat De Wal kleinschalig is én ingebed in de stadsorganisatie is die aanpassing een complexe uitdaging. Op basis van de resultaten van een studie zal het stadbestuur beslissen over de in de komende jaren te zetten stappen en eventuele samenwerkingen met andere instellingen. Ons voornaamste aandachtspunt blijft het behoud van de huidige kwaliteitsvolle dienstverlening aan onze cliënten en hun ouders.

---

**LOKAAL SOCIAAL BELEID**


---

**COÖRDINEREN LOKAAL SOCIAAL BELEID**

Het Lokaal Sociaal Beleid omvat het geheel van beleidsbepalingen en acties van een lokaal bestuur en lokale actoren met het oog op het garanderen van de toegang voor elke burger tot de sociale grondrechten. Een specifiek aandachtspunt is de toegankelijkheid en bereikbaarheid van dienst- en hulpverlening voor kwetsbare groepen.

Een inclusief welzijnsbeleid is in de eerste plaats een algemeen beleid waar zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met diverse doelgroepen en waarbij enkel een categoriaal beleid gevoerd wordt voor specifieke doelgroepen indien dat echt noodzakelijk is.

Naast inclusief, moeten we ook integraal werken. Het is belangrijk dat er samengewerkt wordt over de levensdomeinen heen. Het is zeker interessant om na te gaan hoe de verschillende beleidsdomeinen vandaag omgaan met deze kwetsbare groepen en hoe verdere afstemming daarrond kan gebeuren.

Veel van de thema's binnen het brede sociaal beleid worden niet alleen door de lokale overheid aangepakt, maar ook door andere lokale actoren. Vele actoren doen dat vanuit hun eigen visie en vaak ontbreekt een echt gezamenlijk beleid. Om een problematiek efficiënt aan te pakken, is er nood aan een gecoördineerde, geïntegreerde aanpak. Alle betrokken actoren moeten op elkaar afgestemd worden. Het lokale bestuur is zo een van de actoren, maar tegelijk ook regisseur.

- **Organiseren regisseursoverleg**

De algemene coördinatie van het Lokaal Sociaal Beleid is de taak van de stad. Op de diverse domeinen zijn echter verschillende regisseurs actief. Die regisseurs werden opgezocht en samengebracht in het regisseursoverleg. Belangrijk daarbij is dat de regisseurs in hun rol erkend worden; zij moeten dus voldoende mandaat krijgen. Daarnaast moeten zij bereid zijn tot samenwerken. Alhoewel dat niet noodzakelijk is, zijn alle regisseurs in het regisseursoverleg afgevaardigd vanuit stadsorganisaties of het OCMW. Hiervoor is gekozen vanuit het neutraliteitsprincipe.

Het middenveld wordt uiteraard ook betrokken. Welzijnsoverleg Regio Gent speelt daar een belangrijke rol.

- **Organiseren ronde tafels om knelpunten aan te pakken**

Vanuit bepaalde knelpunten en of signalen wordt gezocht naar oplossingen. Knelpunten kunnen zijn: intrafamiliaal geweld, onhygiënische woontoestanden, nood aan vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap, ...

Het is niet de bedoeling van het regisseursoverleg om in de plaats te treden van reeds bestaande overleggen. Knelpunten die worden aangepakt, zijn knelpunten die niet binnen één beleidsdomein op te lossen zijn. Een voorbeeld hiervan: een aantal scholen wordt in toenemende mate

geconfronteerd met kinderen in armoede. De scholen hebben uiteraard oog voor het welzijn van de leerlingen en willen daaraan werken. Zij hebben echter vooral een pedagogische opdracht. Hoe kunnen welzijn en onderwijs samenwerken om die problematiek aan te pakken?

Samen met de partners van het Flankerend Onderwijsbeleid (FLOB) worden de beleidsaanbevelingen van de poc-werkgroep over de positie van IEM-jongeren in het Gentse onderwijs omgezet in concrete actievoorstellingen. Dit gaat onder meer over:

- 1 Het versterken van een goede samenwerking tussen scholen en ouders. Hierbij bouwen we voort op de aanbevelingen van de gids 'Van Eiland naar Wij-land'. Samen met het Departement Onderwijs zetten we een event op rond ouderbetrokkenheid en onderzoeken we of coachingstrajecten rond ouderbetrokkenheid in Gent kunnen worden opgezet.
- 2 Het opzetten van een actieonderzoek naar de oververtegenwoordiging van Slovaakse leerlingen in het buitengewoon onderwijs in Gent.
- 3 Het aanpakken van vooroordelen tussen leerlingen van diverse origine die aanzetten tot verbaal en/of fysiek geweld binnen de context van de school.

- **Samenstellen signalenbundel en opvolgen**

Signalen worden vooral gehaald uit de signalenbundel, die om de twee jaar wordt uitgebracht. In de werkgroep signalen worden signalen gebundeld, geanalyseerd en uitgewisseld over organisaties heen. Signaleren is gericht op een betere integrale werking van de hulpverlening met als doelstelling de verbetering van de sociale omstandigheden van de (potentiële) cliënten. Vanuit signalen kunnen knelpunten gedetecteerd worden. Samen met de regisseurs kan dan bekeken worden wie die knelpunten aanpakt.

- **Organiseren sociale trefdag**

Samenwerken over sectoren heen wordt bevorderd indien organisaties en hulpverleners elkaar en elkaars werking kennen. Om dat te vergemakkelijken en om expertise te bevorderen, wordt in het kader van het lokale welzijnsbeleid om de twee jaar een sociale trefdag georganiseerd.

**OPRICHTING HUIZEN VAN HET KIND**

Met de (re)organisatie van de preventieve gezinsondersteuning in Gent willen we de toegankelijkheid verhogen van de dienstverlening voor ouders en gezinnen inzake gezinsondersteuning. Dat zullen we doen door het aanbod van de organisaties via centrale toegangspunten (Huizen van het Kind) dichterbij de gezinnen te brengen en beter op elkaar te laten aansluiten.

In onze dienstverlening willen we ons richten aan alle gezinnen in Gent. Voor kwetsbare gezinnen zullen we een extra inspanning doen. Het aandeel kansarme geboortes is in Gent sinds 2004 blijven toenemen. In Gent is in 2011 bijna één op de vijf geboortes een geboorte in een kansarm gezin.

Naast vraaggestuurde dienstverlening willen we ook op zoek gaan naar noden en behoeften bij gezinnen. Gezinnen die nood hebben aan meer integrale gezinsondersteuning en/of hulpverlening kunnen naast het eigen aanbod doorverwezen worden naar flankerende domeinen, zoals kinderopvang, onderwijs, vrijetijd, geestelijke gezondheidszorg, ...

- **Formaliseren samenwerkingsverband en erkenning aanvragen bij de Vlaamse Overheid**

We willen als samenwerkingsverband een erkenning aanvragen bij de Vlaamse Overheid. Indien nodig om aanspraak te kunnen maken op mogelijke subsidies, willen we dit samenwerkingsverband ook formaliseren (feitelijke vereniging of vzw). Onze partners zijn in de eerste plaats de organisaties die gesubsidieerd worden

door Kind en Gezin (consultatiebureaus, opvoedingswinkel, Inloopteams, vzw Kraamzorg, Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning). Daarnaast wordt intensief samengewerkt met betrokken stads- en OCMW-diensten. Ten slotte zal iedereen die werkt aan de doelstellingen gesteld in het decreet Preventieve Gezinsondersteuning, kunnen aansluiten.

– **Hiaten en overlappingen in preventieve gezinsondersteuning opsporen en wegwerken**

Vanuit het samenwerkingsverband zullen we onderzoeken waaraan er in Gent nog nood is en waar er hiaten zitten. Er bestaat heel veel dienst- en hulpverlening, wat het voor ouders soms moeilijk maakt om de weg te vinden. Ook voor de organisaties zelf is het niet altijd eenvoudig om goed door te verwijzen. We willen daarom zeker werk maken van meer afstemming.

– **Oprichten fysieke Huizen van het Kind**

In een Huis van het Kind huizen verschillende diensten die werken aan preventieve gezinsondersteuning samen. Dat zorgt ervoor dat gezinnen andere werkingen leren kennen en dat de drempel naar een aantal diensten wordt verlaagd. Veel jonge ouders doen immers een beroep op een consultatiebureau van Kind en Gezin om hun baby op te volgen, te voorzien van de nodige vaccinaties, ... De consultatiebureaus zijn er voor alle ouders. Daarnaast vertrekken ze niet vanuit een mogelijk probleem, waardoor de drempel vrij laag is. Wanneer in het gebouw van dat consultatiebureau ook de opvoedingswinkel en groepswerking van een Inloopteam huist, leren ouders ook die werking kennen. De drempel om indien nodig ook van deze diensten gebruik te maken, wordt daardoor verlaagd.

Uiteraard is het niet mogelijk om alle dienstverlening te laten samenhuizen. Indien nodig, zullen de partners in de

fysieke Huizen van het Kind dan ook gericht doorverwijzen.

We willen tijdens deze legislatuur minstens één fysiek Huis van het Kind installeren, op voorwaarde dat er middelen vanuit Vlaanderen worden vrijgemaakt.

# We verhogen de zelfredzaamheid van burgers en hun recht op gelijke kansen en volwaardig burgerschap, startend vanuit een emancipatorisch onderwijs en rekening houdend met ieders mogelijkheden

## PARTICIPATIE VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

**Emancipatie is een simpel woord dat echter heel veel verschillende zaken inhoudt. Een belangrijk onderdeel is wat men noemt ‘structurele integratie’: het aanleveren van de hefboomen om volwaardig deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven. Dat zijn onderwijs, werk, huisvesting en een goede gezondheid. Daarnaast is ook ‘sociaal-culturele integratie’ enorm belangrijk. Het betreft sociale contacten en volwaardige deelname aan het socio-culturele gebeuren. Dat emancipatie een opdracht is van iedereen, mag duidelijk zijn. Mensen moeten in de eerste plaats kansen krijgen en deze dan ook (kunnen) benutten. Om dat wederkerig proces succesvol te maken investeert het beleid in alle Gentenaars, ongeacht hun afkomst.**

### ONDERSTEUNEN INSPRAAK ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

De inspraak van de Gentse etnisch-culturele minderheden krijgt tot op heden gestalte via enerzijds de Stedelijke Adviesraad voor Etnisch-Culturele Diversiteit @rem en anderzijds via het overlegforum AGORA waarin talrijke Gentse welzijnsorganisaties en verenigingen van etnisch-culturele minderheden vertegenwoordigd zijn. Goede inspraak vraagt om goede afspraken en wederzijds respect. Beslissingen worden tijdig aan de adviesraad ter bespreking voorgelegd en op elk geformu-

leerd advies mag de adviesraad een grondig beargumenteerd antwoord verwachten.

In het kader van de strategische meerjarenplanning 2014-2019 heeft de Stad Gent een coherent ondersteuningsmodel voor de verschillende adviesraden uitgewerkt.

- **Ondersteunen adviesraad @rem**  
@rem actief is een belangrijk adviesorgaan en fungeert als graadmeter voor het beleid. We ondersteunen die adviesraad en werken mee aan het stadsbrede traject om de samenwerking tussen @rem en andere adviesraden verder te verdiepen.
- **Samenwerking met Minderhedenforum**  
Het nieuwe inburgerings- en integratiedecreet bepaalt dat het Minderhedenforum (de door Vlaanderen erkende participatieorganisatie van etnisch-culturele minderheden) een werking dient uit te bouwen ‘met voldoende lokale spreiding’. De samenwerking met het Minderhedenforum wordt geïntensifieerd in het kader van de uitbouw van een lokale antenne van de organisatie in Gent.

### EMANCIPEREN VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Heel wat etnisch-culturele minderheden vinden nog steeds moeilijk toegang tot werk, onderwijs en gezondheidszorg. Het is belangrijk om diensten in hun diversiteitsbeleid te on-

dersteunen om die doelgroepen te bereiken, evengoed is het belangrijk om de etnisch-culturele minderheden op weg te helpen hun weg te vinden in onze samenleving en te stimuleren om extra competenties te verwerven. Rechten en verantwoordelijkheden gaan daarbij noodzakelijk hand in hand.

Zo is uiteraard een goede kennis van het Nederlands belangrijk om ten volle aan het maatschappelijke leven te kunnen deelnemen. Anderstalige Gentenaars moeten daarom voluit de kans krijgen en grijpen om Nederlands te leren. Tegelijk wordt het in een verder globaliserende wereld steeds belangrijker om meerdere talen te spreken. Het is daarom essentieel om meertaligheid positief te waarderen en te onderzoeken hoe we die meertaligheid beter kunnen valoriseren.

Verder is er vooral nood aan projecten en trajecten op maat die de competenties van etnisch-culturele minderheden verhogen of meer naar waarde weten te schatten, in het bijzonder op het vlak van onderwijs, werk en gezondheid.

Daarnaast blijft het ondersteunen van het verenigingsleven een belangrijke hefboom voor etnisch-culturele minderheden om zich te kunnen ontplooien (zie ‘Bevorderen intercultureel samenleven’).

- **Promotie en bekendmaking inburgeringsaanbod**  
De stad Gent wordt de afgelopen jaren geconfronteerd met een verhoogde instroom van rechthebbende inburgeraars. Het is belangrijk dat ook zij de weg vinden naar het onthaalbureau. Daarom wordt de promotie en bekendmaking van het inburgeringsaanbod verbeterd door de samenwerking te versterken tussen het onthaalbureau en de stedelijke diensten die in aanraking komen met nieuwkomers.
- **Stimuleren Nederlandse lessen**  
Het formele aanbod Nederlands als tweede taal (NT2) wordt extra gepromoot en bekendgemaakt bij etnisch-culturele minderheden.

- **Organiseren van een decentraal aanbod Nederlandse lessen**  
Er wordt ingezet op verschillende vormen van informele taalverwerving en taalverwervingskansen. Op informele wijze en vanuit een buurtgerichte aanpak worden taalstimulerende activiteiten georganiseerd. Daarvoor wordt samengewerkt met verschillende partners: OCMW, buurtwerk en het Huis van het Nederlands.
- **Nederlandse lessen als vrijetijdsaanbod**  
Het aanbod Nederlandse taallessen voor jonge nieuwkomers (taalkampen vzw Roeland) tijdens de vakantieperiodes wordt voortgezet.
- **Stimuleren sociale interactie**  
Initiatieven die via sociale interactie tussen Gentenaars en nieuwkomers de kennis van het Nederlands verbeteren (Samen Inburgeren, conversatiegroepen Huis van het Nederlands) worden verder ondersteund.
- **Begeleidingsprojecten voor intra-Europese migranten**
  - 1 Vanuit de werkgroep ouderbetrokkenheid van de Beleidsgroep Onderwijs Gent wordt de inzet van IEM-brugfiguren in het onderwijs geëvalueerd en opgenomen in de reguliere werking van het brugfigurenproject.
  - 2 Samen met de Dienst Werk en andere partners van Gent, stad in werking, wordt de inzet van IEM-ankerfiguren in de VDAB uitgebreid en inhoudelijk versterkt.
  - 3 Het lokale integratiecentrum Intercultureel Netwerk Gent vzw organiseert trajecten om ouders bij te staan in de schoolloopbaan van hun kinderen, verbindingen te maken met de onderwijspartners en IEM-ouders te versterken in hun rol als opvoeder.
  - 4 Rechthebbende inburgeraars uit de EU worden gemotiveerd om zich in te schrijven voor een inburgeringstraject bij het onthaalbureau om hen gericht te informeren over hun rechten en hun verantwoordelijkheden.
  - 5 IEM-ouders worden gericht aangesproken

om vooroordelen ten aanzien van kleuter-onderwijs weg te werken en zo de kleuter-participatie onder intra-Europese migranten te verhogen.

– **Versterken van het gezondheidsaanbod voor precare doelgroepen**

Organisaties worden versterkt in het afstemmen van hun gezondheidsaanbod op de noden van precare doelgroepen. We zetten acties op om het gezondheidsaanbod beter bekend te maken bij deze doelgroepen:

1. Aanpak van scabiës bij IEM-families. Onder coördinatie en in samenwerking met de Gezondheidsdienst wordt ondersteuning geboden om de nodige informatie- en sensibiliseringsacties op te zetten rond de behandeling van scabiës.
2. Wetenschappelijk onderzoek naar de toegang van Roma tot eerstelijnsgezondheidszorg. Ondersteunen van het onderzoek van de Universiteit Gent naar de perceptie van Gentse Roma op gezondheid en gezondheidszorg in functie van de toegankelijkheid van gezondheidsvoorzieningen voor deze doelgroep.

– **Organiseren diplomagelijkschakeling**

Aanvullend op diplomagelijkschakeling voor inburgeraars wordt ingezet op de diplomagelijkschakeling voor personen die niet in een inburgeringstraject zitten.

– **Educatief traject voor kinderen op het doortrekterterrein**

Er wordt een onderwijsproject opgezet in samenwerking met de Arteveldehogeschool richting Lerarenopleiding om de kinderen tijdens hun verblijf basisvaardigheden bij te brengen.

– **Screening taalgebruik vacatures en selectieproeven Stad Gent**

In de nieuwe convenant met het Huis van het Nederlands wordt de opdracht besteed om vacatures van de Stad Gent te screenen op eenvoudig taalgebruik en om de

instructietaal bij testen te screenen op toegankelijkheid.

– **Bekendmaking vacatures Stad Gent**

Vacatures van de Stad Gent worden gericht verspreid naar de doelgroep etnisch-culturele minderheden en wijkgerichte jobbeurzen worden verder gepromoot.

– **Diversiteit bij personeel van Groep Gent**

Op het vlak van de tewerkstelling bij de Stad Gent en het OCMW streven we naar een personeelsbestand dat de afspiegeling is van de diversiteit binnen de Gentse samenleving. Er dient, zonder quota of positieve discriminatie, een inhaalbeweging plaats te vinden. Daarom wordt een actieplan met een duidelijk groeipad met streefcijfers opgemaakt.

– **Organiseren van buurtstewards**

In 2012 werd met Vlaamse middelen het Project Buurtstewards opgestart. Buurtstewards werken in de stad rond samenlevingsproblemen die gelinkt zijn aan intra-Europese migratie. Ze gaan samen met alle diensten en organisaties die op het terrein actief zijn op zoek naar duurzame oplossingen voor de problemen waarmee heel wat intra-Europese migranten geconfronteerd worden. Door die aanpak worden ook tal van potentiële overlastsituaties preventief opgelost.

De buurtstewards hebben twee nauw met elkaar verbonden hoofdtaken:

1. Klachtenbehandeling: overlastklachten onderzoeken, analyseren en oplossen in samenwerking met de bevoegde diensten.
2. Brugfunctie tussen IEM'ers en diensten/organisaties: IEM'ers doorverwijzen naar diensten en organisaties, en omgekeerd diensten en organisaties ondersteunen in hun opdracht tegenover IEM'ers.

Het Project Buurtstewards zal structureel verankerd worden in de 'outreaching' dienstverlening van het nieuwe departement Samenleven en Welzijn.

---

## GELIJKE KANSEN

---

**De Gentse bevolking wordt steeds meer divers. Elke inwoner heeft eigen behoeften of hecht belang aan specifieke waarden. We streven naar een samenleving waarin verschillen en gelijkenissen tussen mensen worden erkend en als waardevol beschouwd. We richten ons daarbij niet enkel op kansengroepen, maar op de hele bevolking.**

**Onder een gelijkekansenbeleid verstaan we het bevorderen en waarborgen van feitelijke gelijkheid van kansen bij de bevolking, om daarmee de levenskwaliteit van de bevolking te verbeteren. Met gebundelde krachten creëren we meer randvoorwaarden om burgers te activeren, zodat alle inwoners, ongeacht leeftijd, handicap, inkomen, geslacht, seksuele geaardheid, origine, ... gelijke kansen hebben om zelfstandig en volwaardig aan de samenleving te participeren, hun talenten te ontwikkelen en om achterstelling en discriminatie te verminderen. Het gelijkekansenbeleid is het geheel van structurele en vernieuwende acties die alle doelgroepen integreren, binnen alle beleidsdomeinen, en wordt ontwikkeld vanuit en in complementariteit met het doelgroepenbeleid.**

**Ultieme doelstelling van een gelijkekansenbeleid is enerzijds een mentaliteitsbeïnvloeding in de strijd tegen discriminatie en anderzijds het komen tot een sociale cohesie waarbij eenieders eigenheid en identiteit blijft voorbestaan en als gelijk-**

**waardig wordt beschouwd, maar waarbij de fundamentele waarden, normen en regels de hoekstenen van de samenleving vormen. Dat is dus een verhaal van rechten en vrijheid, maar ook van verantwoordelijkheid, die we willen bereiken door de activering van de burger. De overheid heeft als taak kansen te creëren om burgers te activeren, en dat doen we vanuit een gelijkekansenbeleid.**

### GEÏNTEGREERD GELIJKEKANSENBELEID

Een gelijkekansenbeleid heeft heel wat raakvlakken met andere beleidsdomeinen en vraagt dan ook om een geïntegreerd gelijkekansenbeleid, met aandacht voor 'drempels', 'kansen' en 'uitsluitingsmechanismen' die werkzaam zijn bij kwetsbare groepen binnen elk beleidsdomein. De fundamentele doelstelling van zo'n geïntegreerd gelijkekansenbeleid is om systematisch een gelijkekansenperspectief te integreren in alle Gentse beleidsdomeinen en om de betrokken beleidsmakers aan te sporen en te ondersteunen in het nemen van initiatieven die gelijke kansen bevorderen.

– **Mandaat voor een Gelijkekansenambtenaar**

De Gelijkekansenambtenaar rapporteert over de voortgang van het integraal gelijkekansenbeleid en zal op basis van zijn rapporten actieplannen opstellen om de



## Een gezamenlijk engagement in de strijd tegen homofobie

Op 17 januari 2014 ondertekenden de Stad Gent en vele partners de ‘Regenboogverklaring’. Die verklaring wordt de basis van de geïntegreerde aanpak van discriminatie van holebi’s en transgenders in de stad.

De Regenboogverklaring legt een duidelijke nadruk op de partners en hun samenwerking, op de holebigemeenschap zelf en op de betrokkenheid van de Gentenaars. De verklaring bevat veel meer dan alleen een principiële aanpak van geweld: bij de zes punten hoort een waaier aan acties die in de loop van de volgende jaren moeten worden uitgevoerd en uitgebreid. Ze is bovendien

niet gericht op één groep of sector: er zijn op vele vlakken uitdagingen die iedereen samen moet aangaan.

De Regenboogverklaring bevat zes punten die allemaal bijdragen aan respect voor holebi’s en transgenders in Gent:

- 1 We maken de Gentenaars bewuster en informeren hen.
- 2 We verzamelen kennis en omringen ons met experts.
- 3 We ondersteunen en versterken holebi’s en transgenders in onze stad.
- 4 We verhogen de gelijke kansen en de veiligheid in onze stad.
- 5 We hebben aandacht voor holebi’s en transgenders in ons aanbod en in onze beeldvorming.
- 6 We hebben elkaar nodig. We doen dit samen. Voor Gent, met Gent en in Gent!

gelijkekansendrempels weg te werken. Daarvoor wordt een gelijkheidskansenscan ontwikkeld.

Op basis van de scan wordt onderzocht of het mandaat van de gelijkheidskansambtenaar kan versterkt worden om de diensten en de departementen maximaal te ondersteunen in hun gelijkheidskansbeleid. De functie van de Gelijkheidskansambtenaar kan als volgt omschreven worden: de Gelijkheidskansambtenaar waakt over de ontwikkeling van een gelijkheidskansbeleid als integraal onderdeel van het stadsbrede beleid, en werkt mee aan de beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

### – Gelijkheidskansenscan

We ontwikkelen een gelijkheidskansenscan op maat van onze stadsorganisatie. Die scan geeft een indicatie van het gelijkheidskansbeleid binnen elk beleidsdomein. De scan is meer dan een opsomming van cijfers of maatregelen, en schetst de inspanningen per domein om gelijke kansen te waarborgen en te bevorderen. Zo moet de scan een stimulans zijn voor elk beleidsdomein om met een toekomstgerichte blik het gelijkheidskansbeleid te verfijnen.

Op basis van de eerste gelijkheidskansenscan worden de daarop volgende jaren rapporten gemaakt van de stand van zaken. Op die manier wordt de aanpak en de prioritering voortdurend geëvalueerd en bijgestuurd.

### NON-DISCRIMINATIE EN SENSIBILISATIE

Hoewel gelijke behandeling een van de grondslagen is van onze democratie, zijn discriminaties dagelijkse realiteit, een realiteit die geen berusting duldt. Non-discriminatie blijft als onderdeel van het gelijkheidskansbeleid voor alle groepen zeer belangrijk. Om discriminatie aan te pakken werken we via verschillende instrumenten, op verschillende sporen: preventie, curatie en repressie.

### – Meldpunt discriminatie

Het meldpunt discriminatie wordt overgeheveld naar het Interfederaal Gelijkheidskansencentrum. Het meldpunt discriminatie behoudt zijn permanentiementen en zal discriminatiemeldingen van de Gentse burger verder behandelen.

### – Non-discriminatieclausule uitbreiden

De non-discriminatieclausule is een statement waarmee de stad Gent haar beleidskeuze inzake gelijke kansen en non-discriminatie bekendmaakt aan derden.

We voeren de bestaande non-discriminatieclausule in bestekken in het kader van overheidsopdrachten en in subsidiereglementen en –overeenkomsten verder in. Bovendien breiden we de non-discriminatieclausule uit, in het gebruik van accommodatie van de stad en voor het organiseren van evenementen.

Er komt een brede promotiecampagne van het meldpunt discriminatie.

### – SMS-systeem voor alle meldingen

We willen het belang aantonen van het melden van discriminatie en willen de meldingsbereidheid verhogen. We maken het sms-systeem voor meldingen van discriminatie in de horeca en m.b.t. homofobie verder bekend en zorgen samen met het Interfederaal Gelijkheidskansencentrum voor een uitbreiding naar alle domeinen mogelijk.

### OPSTELLEN ACTIEPLAN HOMO- EN TRANSFOOB GEWELD

Het Gentse holebi- en transgenderbeleid is een beleid dat tot stand komt en geconcretiseerd wordt in een breed netwerk, de ‘denktank homofobie’. Een breed draagvlak en mede-eigenaarschap zijn noodzakelijk om ingang te vinden in alle beleidssectoren. De denktank wordt aangestuurd door de dienst Gelijke Kansen en bestaat uit verschillende stadsdiensten, zoals Onderwijs, Pedagogische Begeleidingsdienst,

Sport, Cultuur, Integratiedienst en Jeugddienst. Het gaat niet enkel over een stadsbeleid. Verder bestaat het netwerk uit middenveldorganisaties (holebiverenigingen, etnisch-culturele minderheden), de universiteit, politie en provincie.

De doelstellingen en de aanpak van de denktank homofobie werden opgetekend in de Regenboogverklaring, die de zes centrale doelstellingen van de denktank omschrijft en daarvoor een kader biedt. Die doelstellingen worden verwezenlijkt via een geïntegreerde aanpak die door concrete acties wordt uitgevoerd. Met de acties en projecten richten we ons zowel op het informeren en empoweren van holebi's en transgenders, het sensibiliseren van alle burgers, als het aanpakken van concrete belemmeringen in diverse beleidsdomeinen.

#### – Acties in het onderwijs

Gender is een thema dat vaak aan bod komt in het onderwijs. Scholen moeten dan ook manieren aangereikt krijgen om seksuele diversiteit bespreekbaar te maken. Een aantal acties zijn gericht op de leerkrachten: een thematisch Onderwijscafé met debat, ontsluiting van pedagogisch materiaal, vormingen en begeleiding bij projecten. In 2013 werd een starterscursus voor nieuwe leerkrachten in het stedelijk onderwijs uitgewerkt. Het thema seksuele diversiteit en gendernormativiteit wordt in samenspraak met de dienst Gelijke Kansen en Çavaria in de starterscursus geïntegreerd.

#### – Aanpak discriminatie

Agressie, pesten en onterecht onderscheid zijn en blijven onaanvaardbaar. Discriminatie en geweld worden zowel preventief als repressief aangepakt. Door middel van kennisdeling in het netwerk stimuleren we drempelverlaging bij politie en verbeteren we procedures met justitie.

#### – De diversiteitskickertafel

We organiseren een participatief project met jongeren, waarbij seksuele diversiteit en gendernormen bespreekbaar worden gemaakt door samen te werken aan een diversiteitskickertafel, met atypische voetbalfiguren die ongewone verhalen vertellen uit de voetbalwereld. Daarna worden verdere trajecten ontwikkeld met de diversiteitskickertafel als middel (met jeugdhuisen, jongerenbewegingen, onderwijs, ...).

### GENDERBELEID

We bevorderen de gelijkheid van mannen en vrouwen op verschillende niveaus en versterken de vrouwen en mannen waar dat nodig blijkt. Wat vroeger een gelijkheidsbeleid voor vrouwen was, heet nu een genderbeleid. Gender is de sociale constructie van respectievelijk vrouwelijkheid en mannelijkheid.

#### – Verenigen van vrouwenorganisaties

We stimuleren de samenwerking tussen verschillende vrouwenorganisaties door hen vanuit een eengemaakte structuur en vanuit één netwerk actie te laten ondernemen.

Via een faciliterende rol willen we komen tot een nieuwe overkoepelende vrouwenorganisatie in het Gentse die een aanspreekpunt wordt van het beleid voor het genderthema en die ook zal instaan voor de organisatie van de Internationale Vrouwendag, het bestrijden van intrafamiliaal geweld en het ondersteunen van vrouwenverenigingen om activiteiten te organiseren.

#### – Bestrijding intrafamiliaal geweld

Naast de reguliere aanpak is er nood aan een specifieke aanpak voor de bestrijding van intrafamiliaal geweld bij etnisch-culturele minderheden, ontwikkeld vanuit en aangepast aan de culturele context.

We stimuleren vanuit een breed netwerk de samenwerking en afstemming van

de hulpverlening met het middenveld ECM. Daaruit ontstaan initiatieven zoals: informatieavonden bij (vrouwen- en ECM-) verenigingen in samenwerking met de hulpverlening, intervisiemomenten, cliëntenoverleg hulpverlening-middenveld, studiedagen, ...

Bij preventie is er aandacht voor een integrale aanpak die de man-vrouw tegenstelling overstijgt. Er wordt gewerkt aan sensibilisering, bijvoorbeeld jongeren sensibiliseren over het thema seksuele relaties.

#### – We bestrijden discriminatie in de huisvesting

Volgens de Vlaamse Wooncode heeft iedereen recht op een woning die kwalitatief goed en betaalbaar is, en die woonzekerheid biedt in een leefbare woonomgeving. Voor maatschappelijk kwetsbare groepen op de sociale en private huismarkt is dat recht niet altijd gegarandeerd. Iedereen die niet beantwoordt aan het meest risicoloze huurdersprofiel heeft meer kans geweigerd te worden en krijgt met andere woorden geen gelijke kans op toegang tot betaalbare huisvesting. Vanuit het gelijkheidsbeleid werken we daaraan met het actieplan Gelijke toegang tot huisvesting voor elke Gentenaar.

Het actieplan wordt samen uitgewerkt door de Integratiedienst, de Dienst Wonen en de Dienst Gelijke Kansen en het zal zich richten tot zo veel mogelijk spelers op de huisvestingsmarkt met extra aandacht voor de kwetsbare kandidaat-huurders en met een focus op het bestrijden van discriminatie op het domein huisvesting.

Een van de acties in het actieplan is het uitvoeren van een onderzoek over de discriminatie op het domein huisvesting in samenwerking met de sectorfederatie. Aan de hand van praktijkonderzoek willen we de discriminatie in kaart brengen en de sector ertoe aanzetten om diversiteitsplannen op te maken om concrete maatregelen te treffen tegen elke vorm van discriminatie.

#### – We bestrijden cyberhate

We brengen mediawijsheid bij aan onze jongeren als instrument om actief te kunnen deelnemen aan onze samenleving van vandaag en morgen.

Mediawijsheid is het vermogen tot een mediagebruik dat gericht is op maatschappelijke participatie. Mediawijsheid is meer en meer een voorwaarde om alle burgers, met specifieke aandacht voor kwetsbaren, zo maximaal mogelijk kansen te geven om zich te ontplooiën in een multimediale kennismaatschappij en om ze te beschermen tegen fenomenen als cyberhate.

- 1 We ontwikkelen acties ter bevordering van een genuanceerde en niet-stereotiepe beeldvorming van kansengroepen. We werken samen met de Dienst Communicatie producten uit om de beeldvorming vanuit de stad meer te diversifiëren (genderneutraal, weerspiegeling van de bevolking in beeld, stereotypering wegwerken, ...).
- 2 Via samenwerking en concrete acties stimuleren we de onderwijssector om aandacht te besteden aan mediawijsheid, cyberhate, het verhogen van mediacompetenties, ...
- 3 Via sensibiliserende acties maken we de burger, en in het bijzonder de jongeren, bewust van de kansen en mogelijkheden maar ook van de risico's die bij mediagebruik bestaan. We informeren hen over de instrumenten die hen in staat stellen meer mediacompetenties te ontwikkelen om zich verder te kunnen ontplooiën in een veilige mediaomgeving.
- 4 We bestrijden fenomenen als cyberpesten en hatespeech actief, in samenwerking met het meldpunt discriminatie, politie, ...

#### – Organiseren vorming

Om te kunnen voorzien in een toegankelijke dienstverlening, maar ook in een beleid dat rekening houdt met de eigenheid en behoeften van bepaalde doel-

groepen, is er nood aan sensibilisatie en vorming van de eigen ambtenaren. Informatieverschaffing door en contacten met ervaringsdeskundigen vormen daarbij een sterke meerwaarde en laten een indruk na. De Dienst Loopbaanbegeleiding en Vorming van de stad Gent heeft daarbij een partner in de stadsdiensten die werkt aan de inclusie van doelgroepen. Omgaan met verschillen dient deel uit te maken van de onthaalvorming en de opleidingen kwaliteitsvolle dienstverlening. In opleidingen voor diversiteitsbeleid hoort er aandacht te zijn voor de verscheidenheid en eigenheid van verschillende doelgroepen.

- 1 Het thema diversiteit wordt geïntegreerd in het aanbod van reguliere opleidingen voor het personeel.
- 2 In de onthaalvorming voor nieuwe medewerkers is er aandacht voor het thema diversiteit met specifiek oog voor non-discriminatie vanuit de deontologische code.

---

## SOCIALE VOORZIENINGEN

---

**Via het toegankelijkheidsbeleid werken we aan een samenleving, publiek domein en gebouwen, communicatie en dienstverlening die vrij zijn van allerhande obstakels. Werken aan toegankelijkheid is echter een lang proces. Tot bijvoorbeeld het openbaar vervoer en de haltes toegankelijk zijn voor iedereen, is er nood aan aangepast vervoer voor de Gentenaars en bezoekers van onze stad met beperkte mobiliteit. Peilen naar behoeften laat toe om nadien doelgericht kansen te creëren voor sociale participatie. Vrijtijdsbesteding blijkt daarbij prioritair. Het zijn de hogere overheden die voorzien in aanpassingen en zorg voor personen met een beperking of ondersteuning van mensen met een beperkt inkomen. Als stadsbestuur vullen we dat beleid aan met een eigen dienstverlening. Omdat we niet willen praten óver personen met een handicap maar mét hen, hun familie, zelforganisaties en diensten, ziet de stad Gent een adviesraad als een belangrijke gesprekspartner.**

### ONDERSTEUNEN EN WAARDEREN VAN INDIVIDUEN

Collectieve voorzieningen zoals openbaar vervoer zijn nog vaak ontoegankelijk voor personen met een handicap. Zij moeten dan kiezen voor specifieke oplossingen die kosten met zich meebrengen (aangepast vervoer, medicatie en aanpassingen) door de beper-

king of chronische ziekte. Een groot deel van die doelgroep moet rondkomen met een lage tegemoetkoming en heeft een te krap budget of verkeert zelfs in armoede.

#### – Tussenkomsten in kosten voor huisvuilophaling

Personen met een verhoogde tegemoetkoming hebben recht op een tussenkomst in hun kosten voor huisvuilophaling via de toelage sociale correctie. Op initiatief van de schepen van Leefmilieu doen we in 2014 de nodige inspanningen zodat ook personen met een beperkt leefbudget door schuldhulpverlening (budgetbegeleiding, budgetbeheer en collectieve schuldenregeling) die toelage zullen ontvangen. We zorgen ervoor dat de toekenning van de toelage zo veel mogelijk automatisch verloopt en dat rechthebbenden geen aanvraag moeten doen.

#### – De meerkost van een beperking verminderen

Afgezien van de ondersteuning door een beperkt inkomen komt het stadsbestuur tussen in bepaalde meerkosten voor mensen met een beperking. De stad Gent verleent een premie aan gezinnen die hun kind met een beperking tot de leeftijd van 18 jaar thuis verzorgen. We handhaven ook de jaarlijkse toelage voor personen met incontinentie die we enkele jaren geleden al uitbreidden naar mensen met een stoma.

Op een andere plaats in deze beleidsnota wordt uitleg gegeven over het beleid voor aangepast vervoer en de uitreiking van taxicheques.

#### – Mantelzorgers waarderen

De zorg die door de eigen naasten en andere mantelzorgers vrijwillig wordt geboden, is voor onze samenleving letterlijk van onschatbare waarde en onbetaalbaar. We vinden het belangrijk om onze waardering voor mantelzorgers te tonen. Jaarlijks reiken we tijdens een plechtigheid een geldprijs en huldebrief uit aan een aantal Gentenaars die een uitzonderlijke mantelzorg ontplooiën. Elk van hen wordt sowieso thuis bezocht. De komende jaren evalueren we de aanpak van deze Prijzen van Toewijding en van Zorg aan de Familie en bekijken we hoe we de mantelzorgers nog beter kunnen bereiken.

#### WERKEN AAN SOCIALE PARTICIPATIE

Vandaag zijn personen met een handicap nog in grote mate onzichtbare burgers. In statistieken ontbreken bruikbare en vergelijkbare gegevens, onder andere omdat deze groep zelden aan bod komt bij bevestigingen. Weinig onderzoeken peilen naar de eigenheid en behoeften van personen met een handicap en de mate waarin ze deelnemen aan de samenleving.

Om ons stedelijk beleid beter te kunnen richten op de bestaande behoeften zorgde Gent in 2011 voor een primeur. In samenwerking met de Hogeschool en Universiteit Gent lanceerden we de resultaten van een groot-schalig behoefteonderzoek onder Gentenaars met een handicap of chronische ziekte. We stelden de bevindingen daaruit maar ook de vragenlijsten en gehanteerde aanpak ter beschikking van andere steden en gemeenten.

Binnen een breder gelijkheidsbeleid wil het stadsbestuur de deelname van personen met een handicap aan allerlei levensdomeinen verbeteren. Om dat mogelijk te maken dient elk beleidsdomein binnen het stadsbestuur

zelf 'inclusief' en dus automatisch rekening te houden met de behoeften of eigenheid van personen met een beperking. We blijven de komende jaren dan ook met andere stadsdiensten samenzitten om te kijken hoe de sociale participatie van deze doelgroep via hun werking kan verbeteren. Vrijtijdsbesteding blijft een belangrijk domein, aangezien hier een grote behoefte aan is bij mensen met een beperking. Vrijtijdsbesteding blijft een belangrijk domein, aangezien hier een grote behoefte aan is bij mensen met een beperking.

#### – Peilen naar behoeften

Om ons stedelijk beleid zo goed mogelijk af te stemmen op de diverse noden van de doelgroep, houden we jaarlijks een bevestiging rond heel specifieke topics. We zijn ook alert om vragen met betrekking tot personen met een beperking op te nemen in de eigen stedelijke onderzoeken (vb. leefbaarheidsonderzoek, stadsmonitor,...).

#### – Structureel behoefteonderzoek

We verkennen de komende jaren de mogelijkheid van een structureel behoefteonderzoek dat om de paar jaar plaatsvindt in samenwerking met de Hogeschool en Universiteit Gent, de Studiedienst van de Vlaamse regering en het Vlaams Agentschap Personen met een Handicap.

#### – Evenementen voor personen met een handicap

De Cel Personen met een handicap ondersteunt andere stadsdiensten wanneer zij specifiek voor personen met een beperking evenementen organiseren (bijvoorbeeld aanbod tijdens de Floraliën, integraal toegankelijke culturele voorstellingen, Special Olympics 2013).

#### – Halfvastenfoor voor kinderen en volwassenen met een handicap

Jaarlijks onthalen de foorkramers op één namiddag een 650-tal volwassenen met een verstandelijke of psychische beper-

king of autismespectrumstoornis. Vanaf volgend jaar bieden we ook de kans aan kinderen met een handicap om van dat aanbod te genieten.

#### – Evaluatie dienstverlening Gentse Feesten

Ons kroonjuweel is natuurlijk de Gentse Feesten. Er wordt naar jarenlange gewoonte verder voorzien in gratis tolken Vlaamse Gebarentaal, gratis assistentie door vzw Intro, aangepast vervoer, aangepast sanitair en parkeerplaatsen, ... We stelden de afgelopen jaren wel vast dat het gebruik van die voorzieningen beperkt is. In samenwerking met de Adviesraad Personen met een Handicap evalueren we de huidige aanpak en passen we deze eventueel aan.

#### – Voor de burger

We merken dat het gebruik van onze voorzieningen voor personen met een handicap lager is dan verwacht. Het blijkt bovendien moeilijk om (een groter deel van) die doelgroep te bereiken. In het verleden legden we de nadruk op communiceren via gebruikersorganisaties en instellingen. Dit is echter een klein deel van de personen met een handicap. Net zoals dat het geval is in onze bredere samenleving neemt de diversiteit binnen die groep snel toe. We evalueren dan ook onze aanpak en stellen hem waar nodig bij.

#### – Outreachend en in de wijken werken

We bekijken hoe we in de toekomst meer outreachend kunnen werken. We starten een samenwerking met wijkpartners als Dienst Buurtwerk en de Lokale Dienstencentra van het OCMW en organisaties zoals bijvoorbeeld als de thuisbegeleidingsdienst Het Baken en Ziekenzorg.

#### – Etnisch-culturele minderheden bereiken

In 2014 en 2015 ondersteunen we, samen met de Integratiedienst en met Universiteit Gent, het project van een zelforganisatie

voor etnisch-culturele minderheden. We willen het taboe doorbreken rond zorg voor mensen met een handicap bij etnisch-culturele minderheden. Het project versterkt gezinnen met een kind met een beperking en leidt hen toe naar zorg en ondersteuning. Afhankelijk van de resultaten van dit project zal dezelfde methodiek in de volgende jaren worden toegepast op andere doelgroepen.

#### – Niet praten óver maar mét personen met een handicap

Uit respect maar ook om zelfbeschikking, participatie en inspraak te bevorderen, vinden we het belangrijk om zo veel mogelijk direct te communiceren of samen te werken met Gentenaars met een beperking zelf en hun familie. Wanneer nodig doen we een beroep op knowhow van technische experts (bijvoorbeeld opvoeders, ontwerpers en stafmedewerkers) en we putten zo veel mogelijk uit de ervaringsdeskundigheid van personen met een handicap zelf. Leden van de adviesraad voeren jaarlijks ettelijke screenings uit op het openbaar domein of van gebouwen. We ontwikkelen afgezien van de adviesraad een klankbordgroep van individuele personen met een beperking waaraan ontwikkelde apparatuur, aanpassingen, evenementen, publicaties, informaticatoepassingen, enzovoort kunnen worden afgetoetst.

#### – Op bezoek bij zelforganisaties

We grijpen de nieuwe beleidsnota en resultaten van behoefteonderzoeken aan om de komende jaren opnieuw op bezoek en rechtstreeks in gesprek te gaan bij en met de Gentse gebruikersverenigingen van personen met een handicap of chronische ziekte.

### **ONDERSTEUNEN VAN DE STEDELIJKE ADVIESRAAD VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP**

De Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap (SAPH) bestaat uit een 25-tal Gentse zelforganisaties en diensten voor personen met een handicap of chronische ziekte. Deze adviesraad is de vertrouwde gesprekspartner voor het stadsbestuur. De SAPH ontvangt een werkingssubsidie en wordt ondersteund door de consultants van de Cel Personen met een handicap. We blijven de nauwe samenwerking van het stadsbestuur met de adviesraad en haar werkgroepen voeden.

#### – **Traject met de adviesraden**

In 2014 start een stadsbreed traject met de adviesraden. Het doel is om samen te kijken naar de uitdagingen die de veranderende samenleving biedt voor de efficiënte werking van een adviesorgaan. Op welke wijze kan zij zich efficiënter organiseren om om te gaan met een diverser wordende samenleving, andere wijzen van belangenbehartiging, vereniging en lobbying, de verhoogde snelheid en complexiteit in de besluitvoering van het stadsbestuur?

#### – **Eigen inhoudelijke oefening**

De adviesraad wacht dat traject niet af en start, samen met de bevoegde schepen en de Cel Personen met een handicap, zelf in het late voorjaar 2014 een inhoudelijke oefening. De SAPH verkent ook de mogelijkheden van meer aanwezigheid op en inspraak van het buurniveau, bijvoorbeeld via debattafels en in het kader van Wijk van de Maand.

### **ORGANISEREN VAN AANGEPAST VERVOER**

De Minder Mobielen Centrale (MMC) biedt mensen met verplaatsingsmoeilijkheden en een beperkt inkomen, of mensen die afhanke-

lijk zijn van een al dan niet elektrische rolstoel, de mogelijkheid om hun verplaatsingen te maken. Het kan bijvoorbeeld gaan om vervoer in het kader van socio-culturele activiteiten, familiebezoek, boodschappen of een sporadisch doktersbezoek.

#### – **Onderzoek van de MMC**

Als onderdeel van het lopende kerntaken-debat onderzoeken we in 2014 het eventuele overdragen van het vrijwilligersvervoer en rolstoelvervoer aan een externe organisatie. Ons doel is om de efficiëntie en de dekking van dat vervoer nog te verbeteren, maar om de huidige dienstverlening aan de minder mobiele Gentenaar te blijven garanderen.

#### – **Minder mobiele personen goedkoper met de taxi**

Met taxicheques komt het stadsbestuur tussen in de kost van taxigebbruik door minder mobiele personen met een beperkt inkomen. Het voordeel van de taxicheques is dat de passagier niet op voorhand dient te reserveren, wat bij ander vervoer wel het geval is. We behouden dan ook deze vorm van ondersteuning.

Gent spreekt zijn burgers en andere betrokkenen aan op hun engagement en solidariteit en geeft hen goesting om samen de stad te maken en te beleven

## We versterken de sociale cohesie door het onderhouden en verder uitbouwen van de sociale infrastructuur in de kansarme wijken

### BUURTWERK

Stimuleren van sociale netwerken, een 'buurtgevoel' of buurtidentiteit creëren, vraagt zeer intensieve trajecten van buurt- of andere (professionele) werkers. Een belangrijke voorwaarde is dat er voldoende sociale infrastructuur is in een wijk.

Het buurtcentrum is een belangrijk instrument, maar het woord 'infrastructuur' verwijst niet enkel naar een gebouw of plein. Ook andere dragende structuren, zoals straatcomités en burenhulp maken deel uit van de sociale 'infrastructuur'.

In de vorige beleidsperiode verliet buurtwerk de sterk op aanbod gerichte aanpak en zette het in op participatie van de bewoners zelf. Daarbij is het belangrijk dat buurtwerkers sterk outreachend werken en op die manier een vertrouwd aanspreekpunt zijn. Bij het opzetten van acties vertrekt buurtwerk vanuit de krachten van de bewoners. Buurtwerk creëerde daarbij een eigen netwerk met de bewoners van de buurt. 'Best Persons' noemt men ze in Nederland, spilfiguren die in staat zijn om anderen aan zich te binden.

In deze beleidsperiode willen we een stap dieper gaan met buurtwerk. Zoals hoger reeds werd aangegeven zoomen we in op gelijke kansen, innoveren en wijkgerichte aanpak.

Vertaald naar buurtwerk betekent dat dat de Dienst Buurtwerk erin moet slagen een nog diverser publiek te betrekken in de uitbouw van deze structuren en daarbij

in de buurtcentra experimenten zal opzetten om dat bredere bereik te realiseren.

Om dat zo gericht mogelijk te doen, kiest buurtwerk ervoor sterk in te zetten op analyse.

De werking moet gebaseerd zijn op objectief feitenmateriaal en info van de werkers, maar vooral op bevindingen van de bewoners zelf.

### BUURTNETWERKEN ONTWIKKELEN

De sociale infrastructuur waaraan we werken is er opdat mensen in 'redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, huishoudens) samen kunnen leven en kunnen participeren in de maatschappij'. Het uitbouwen van dragende structuren om sociale cohesie vorm te geven is de opdracht van buurtwerk. Buurtwerk is dus vooral een 'voorwaarde-scheppende' dienst en niet zozeer de organisator van activiteiten. Om dat bereiken hanteert buurtwerk de volgende technieken.

- **De buurtwerker gaat de straat op**  
De buurtwerker trekt geregeld de straat op, doet huisbezoeken of vertoeft op plekken waar mensen komen. Die persoonlijke contacten zijn belangrijk om als buurtwerker zicht te krijgen op de noden en krachten van de wijk, maar vooral om mensen te engageren mee te participeren in hun eigen leefomgeving.

- **Inzetten op buurtgerichte communicatie**  
Buurtwerk kiest om te werken vanuit participatie, aangezien participatie gaat over gelijkwaardig verbinden door aan een gemeenschappelijk doel te werken.

Om de netwerken te voeden, stappen de buurtwerkers naar de bewoners zelf. Zij zetten kleine trajecten op in straten en rond pleinen. Daarbij worden de bewoners persoonlijk gecontacteerd.

- **Participatief onderzoek – op zoek naar goede praktijken**

Samen met het Intercultureel Netwerk Gent en de Integratiedienst, start de Dienst Buurtwerk een participatief onderzoek naar hoe de bewoners van de wijken zelf de relatie met hun wijk en met hun burens ervaren.

Door dat onderzoek krijgen we zicht op de dagdagelijkse praktijken van mensen. Wat verbindt hen, wat zorgt voor verwijdering? Hoe zien zij zelf de netwerken in de wijk, hoe gaan zij om met de openbare ruimtes en welke overtuigingen gaan hierachter schuil? Dat onderzoek moet leiden tot handvaten en methodieken om gericht in te zetten op superdiverse netwerken in de wijken.

Tijdens dat onderzoek wordt tevens geëxperimenteerd met 'goede praktijken'.

- **Betrokkenheid vergroten door nieuwe thema's aan te reiken**  
Feesten en cultuurbeleving waren altijd een dankbare invalshoek voor het opzetten van activiteiten, maar ook rond sport, gezondheid, beweging, onderwijs, netheid en hobby worden activiteiten opgezet. In samenwerking met Gebiedsgerichte Werking worden de activiteiten verder uitgebreid met nieuwe thema's zoals verkeer, beheer van pleintjes, ...
- **Inzet van buurtbewoners voor nieuwe inwijkelingen**  
Sommige wijken bezoeken op geregelde tijdstippen nieuwe inwoners en nodigen

hen uit op een informatiemoment. Daar leren ze het aanbod in de buurt kennen als ook de 'oudere ingezetenen' van de wijk. In andere wijken gaan buurtbewoners zelf op pad om nieuwe bewoners uit te nodigen op hun straatfeest, ... Het Burenboekje geeft nieuwe bewoners een handige tool om burens te contacteren en zo meer te weten te komen over het leven in hun buurt.

- **Vanuit klachten samen met bewoners nieuwe initiatieven uitwerken**

Ook klachten kunnen aanleiding geven tot het opstarten van trajecten. Vertrekkend vanuit gemelde overlast wordt er gezocht naar constructieve (en liefst innovatieve) invalshoeken en efficiënte methodieken. Samen met bewoners worden er acties opgezet om de klacht om te buigen naar een samenwerkingsvorm voor een leukere buurt.

- **Netwerken verbinden via de organisatie van activiteiten**

Bewoners uit de gehele wijk worden rond een thema samengebracht (createurs, vrouwenproject, verhalenbundel over de wijk...) en bouwen samen een activiteit uit die aan de totale wijk wordt aangeboden. Deze activiteiten zijn erg belangrijk voor het verbeteren van de reputatie van de wijk.

- **Vertrekken vanuit een duidelijk resultaatgebied**

Niet zozeer het aantal activiteiten, maar wel duidelijke resultaatgebieden binnen de processen bepalen waar buurtwerkers samen met de partners en de bewoners aan de slag gaan in de wijken.

- **Afstemming en overleg met diverse partners**

De Dienst Buurtwerk staat in voor de organisatie van overlegplatformen om samen met plaatselijke partners die werken rond sociale cohesie af te stemmen rond sociale cohesie en activiteiten te ontwikkelen. Enerzijds is er het buurtteam waarbij



## Burenboekje: doorgeefboekje tussen 'oude' en 'nieuwe' buren

Het onthaalbeleid is niet nieuw binnen de Dienst Buurtwerk: in nagenoeg elke wijk werden in het verleden reeds prikkels gegeven om de betrokkenheid van nieuwe bewoners te verhogen. Afhankelijk van de grootte van de wijk en de instroom van nieuwe bewoners hielden buurtwerkers kleine of grootschaliger activiteiten in samenwerking met wijkorganisaties en/of bewonersgroepen.

Eenzijds wil het buurtwerk ontmoeting tussen bewoners stimuleren via een activiteitenreeks in de openbare ruimte: een receptie, ontbijt, drank-of eetmoment, straatfeest, ...

Anderzijds wil het buurtwerk informeren en bewoners kennis geven over hun wijk door wijkkaarten te ontwikkelen met zeer concrete en praktische informatie, een wijkwandeling met 'wijkgidsen' te voorzien en algemene schriftelijke informatie te geven

De rol van bewoners die al langere tijd in de buurt wonen, is cruciaal.

### Kennisoverdracht

Een eenvoudig maar mooi instrument voor het onthaal van nieuwe bewoners is het Burenboekje. Via dit boekje delen de bewoners die er al langer wonen hun kennis met de nieuwe bewoners.

Het gaat als volgt: de nieuwe bewoners overhandigen het boekje aan een van de buren. Die vult het in en bezorgt het terug aan de 'nieuwe' buur, die het op zijn beurt aan een andere 'oudere' buur geeft. In het boekje staan zinnestjes als: leuke dingen om te zien of bezoeken in onze buurt zijn...; toffe, sportieve, culturele, ... activiteiten die ik in onze buurt kan doen, zijn...; rustige, groene plekjes waar ik andere (nieuwe) buren kan ontmoeten in onze buurt zijn... De 'oudere' bewoners vullen de zinnestjes aan en geven zo hun kennis over de wijk door aan de 'nieuwe' buren.

Het doorgeefboekje is niet alleen een actief middel om 'nieuwe' en 'oudere' buren met elkaar te verbinden, het zorgt er ook voor dat buren elkaar leren kennen via de info die de voorgaande buur heeft neergeschreven. Het boekje kan op maat van een wijk of een project aangepast worden.

professionele partners worden samengebracht, anderzijds is er het socio-culturele netwerk, waarbij het verenigingsleven betrokken wordt.

Om de link te leggen met categoriaal of sectoraal aanbod in de wijk volgt buurtwerk het Welzijnsoverleg op tussen hulpverleners, de werkgroep Jeugd, Brede School, ... Ook de nieuwe dienst Outreach wordt vanzelfsprekend een belangrijke partner. Naast die partnerschappen lokt buurtwerk inzake sociale cohesie nieuwe initiatiefnemers naar de wijk.

### – Inzet van wijkcoaches vanuit een sociaal wijkplan

Een geïntegreerde en gerichte uitbouw van de sociale infrastructuur heeft nood aan een sociale regie. Vanuit een duidelijk sociaal wijkplan, dat deel uitmaakt van een globaal wijkplan, opgemaakt door alle actoren (organisaties en bewoners) in de wijk en onderschreven door het beleid kan men dat realiseren.

Vanuit het lokale sociaal beleid moet er in de wijken een aanbod zijn dat inspeelt op de specifieke noden.

In wijk x zal dat een andere aanpak vergen dan in wijk y. Om in te spelen op de wijkdynamiek zal men vanuit het Buurtwerk wijkcoaches aanstellen die in de verschillende wijken inspelen op de noden en de verwachtingen van de burger en ervoor zorgen dat de afstemming met het sociaal dienstverleningsaanbod wordt bewaakt.

### – Inzet subsidie 'Wijk aan zet'

Er moet een gerichte inzet komen van 'Wijk aan Zet' –middelen en convenanten met particuliere partners.

Ook zal er werk gemaakt worden van een interculturalisering van zowel de beslissingsorganen als de activiteiten die daaruit voortvloeien.

### – Inzetten op buurtgerichte communicatie

Via stadsmagazine, Facebook, website en andere media kunnen de bewoners de processen in de buurt volgen. Maandelijks maakt de Dienst Buurtwerk de activiteitenkalender 'Uit in je Buurt' op voor de buurten binnen het werkingsgebied. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om jaarlijks in enkele wijken ook een speciale uitgave te wijden aan een belangrijk buurtproject.

Bijkomend zorgen infokasten met het activiteitenaanbod van de wijk voor een laagdrempelige info en communicatie.

### BUURTVOORZIENING UITBOUWEN

Het buurtcentrum is een van de instrumenten van buurtwerk om haar doelstelling te bereiken.

Via de bestaande infrastructuur kan men de verbinding van netwerken verankeren. Het buurtcentrum is geen activiteiten centrum waar buurtwerk allerhande initiatieven voor de buurtbewoners 'programmeert', maar een plek waar bewonersinitiatieven en initiatieven van organisaties onderdak krijgen. Zo zorgen diverse methodieken voor een verbinding tussen bewoners(netwerken) met verschillende achtergronden. Het buurtcentrum moet een plek zijn waar de bewoner zich thuis voelt. De inrichting van een leeshoek, het aanbieden van koffie tijdens onthaal, het plaatsen van een give-box, het betrekken van bewoners bij de inrichting dragen daar toe bij. Bovendien heeft de bewoner de kans om 'gewoon eens binnen te springen' en zo andere bewoners te ontmoeten. Dat is een belangrijke ankerfunctie voor vrijwilligers en bewoners.

De polyvalente zaal is het kloppende hart van het centrum, waar diverse activiteiten plaatsvinden, waar voor iedere bewoner een aanbod is en waar bewoners met elkaar in contact komen.

Het spreekt vanzelf dat de werking van dat centrum zal verschillen van wijk tot wijk, gezien het op maat is van de wijk en zijn bewoners.

- **Verbinden van diverse methodieken – stimuleren van bewonersinitiatief**  
Buurtwerk stimuleert bewoners om zelf een aanbod uit te werken en buurtwerk trekt actief organisaties aan die activiteiten organiseren. Het is zelden zelf initiatiefnemer in de ontwikkeling van activiteiten in de zaal, tenzij als middel om iets uit te bouwen of in contact te komen met een bepaalde doelgroep.
- **Ter beschikking stellen van infrastructuur**  
Buurtwerk stelt bureau-ruimtes en spreekruimtes ter beschikking aan organisaties zodat ze makkelijker een werking kunnen uitbouwen in de buurt. De dienst trekt zo partners aan die op hun manier werken aan sociale cohesie. Voor het centrum is het belangrijk dat er laagdrempelige dienstverlening wordt aangeboden.
- **Naar een meer geïntegreerde opstelling van buurtcentra**  
Er komt een verdere uitbouw van een gedifferentieerd aanbod in de wijk met andere partners van het OCMW, welzijnswerk, jeugdorganisaties, wijkresto's en lokale dienstencentra. Hierbij wordt niet enkel de eigen infrastructuur bekeken, maar de verschillende infrastructuren van de wijk op elkaar afgestemd. Er zal ook meer wederzijds gebruik zijn van elkaars infrastructuur.
- **Organiseren van gedecentraliseerde onthaalbalies**  
Verder zijn de buurtcentra, samen met de Stedelijke Dienstencentra, de Welzijnsbureaus en de Lokale Dienstencentra de gedecentraliseerde infobalies van de Stad Gent en het OCMW. Naast het onthaal voor eigen werking, zoals inschrijving activiteiten, verstrekken info, huur zaalinfrastructuur en het onthaal voor andere diensten die dienstverlening aanbieden in het buurtcentrum, kunnen bewoners in de buurtcentra terecht voor allerlei vragen over de buurt, de voorzieningen en dienstverlening. Daarvoor wordt samengewerkt met Gent-

info en sociale infopunten.

In deze beleidsperiode wordt nagegaan of deze dienstverlening kan worden uitgebreid met een consumentenloket, op te richten in samenwerking met consumentenorganisaties.. Via dit loket kunnen burgers advies vragen over de prijsaanbiedingen van bijvoorbeeld de verschillende operatoren van telefoon, televisie, gsm en internet.

- **Verbinden van een ruim publiek in de infrastructuur**  
Sommige partners hebben een vaste stek in het buurtcentrum, maar nieuw is dat naast de polyvalente zaal een aantal kleinere lokalen ook multifunctioneel zullen worden ingezet. Dat wil zeggen dat één lokaal op verschillende tijdstippen door verschillende buurtorganisaties en bewonersinitiatieven gebruikt wordt. Het evenwicht tussen polyvalentie en vaste lokalen worden uiteraard bewaakt. Daardoor wordt het aanbod ruimer en is er plaats voor nieuwe initiatieven zoals oefengroepjes Nederlands.
- **Vereenvoudigen retributiereglement**  
Tijdens deze beleidsperiode zal de Dienst Buurtwerk werk maken van een nog transparanter retributiereglement dat zo sterk mogelijk aansluit bij het bevorderen van een buurtgerichte sociale infrastructuur. Waar mogelijk proberen we de procedures te vereenvoudigen.
- **Werken met sleuteldragers**  
Om een nog frequentere terbeschikkingstelling mogelijk te maken, zal er samen met de Dienst Werk en andere partners worden nagegaan of een formule, zoals 'sleuteldragers', mogelijk is. Bij dat project worden laaggeschoolden ingezet voor het openen en sluiten van de zalen en dus ook voor het controleren van de netheid.

- **Toegangsdrempel verlagen**  
Buurtwerk zal meer inzetten op de instuif-functie om de drempel naar het buurtcentrum te verlagen. Dat kan de vorm krijgen van de uitbouw van de cafetaria, maar evenzeer de opstart van de give-box (kast waar mensen oude spullen kwijt kunnen, maar evenzeer spulletjes uit kunnen meenemen). Dat stimuleert herkenning via het 'kleine ontmoeten'.  
Samen met de Dienst Sociale Voorzieningen zullen onze centra gescreend worden en via quick wins aangepast worden om zo de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren.
- **Verfraaien van de infrastructuur met bewoners**  
Het is belangrijk dat het buurtcentrum een gezicht krijgt, een identiteit als ankerpunt, verbindingspunt van verschillende groepen in de wijk, zodat iedereen het buurtcentrum als een 'thuisplek' gaat beschouwen. Vaak zijn de lokalen van het buurtcentrum te onpersoonlijk, omdat men het polyvalente karakter wil bewaren. Toch kunnen polyvalentie en het uitstralen van een warm buurtthuisgevoel perfect samengaan. Bewoners zullen actief betrokken worden bij de verdere vormgeving van de lokalen.
- **Een basisvoorziening gedragen door de buurt**  
Buurtwerk kiest voor een grotere betrokkenheid van de bewoners. De beheerformule zoals ze op de Muide voor de buurtloods vorm kreeg, waar bewoners, organisaties en stad samen via een stuurgroep de programmatie en de ter beschikkingstelling beheren, is duidelijk een goede beheersvorm, gelet op het succes van de zaal. Daarom zullen we het volledige of gedeeltelijke beheer verder uitbreiden naar andere buurtcentra via de formule die het best aansluit bij het draagvlak en de behoefte van de wijk zelf.

## We bieden de Gentenaars mogelijkheden hun sociale netwerken te versterken en te differentiëren

### STRAATHOEKWERK

Het straathoekwerk wil de welzijnssituatie van het doelpubliek verhogen en daarmee de leefbaarheid in de ruimere omgeving bevorderen. Daarnaast is straathoekwerk een laagdrempelige professionele werkvorm waarbij aanwezig zijn, met respect voor de vragen, behoeften, waarden en de eigen verantwoordelijkheid van het doelpubliek de norm is. Het doelpubliek omvat mensen die moeilijk (of geen) aansluiting vinden bij de maatschappij of de sociale voorzieningen.

Waar oorspronkelijk vrijetijdsbesteding de grootste aandacht kreeg en er zeer veel werd samengewerkt met het jeugdwerk, zijnde reële noden vandaag gewijzigd. Druggebruikers, jonge mannelijke prostitués, mensen in armoede en andere groepen kwamen steeds meer in beeld en bleven uit het bereik van de opvangmogelijkheden.

Gent is nu als stad demografisch, stedenbouwkundig en sociologisch gewijzigd. De mobiliteit van de inwoners is toegenomen. De wijken en de buurten zijn er anders gaan uitzien. Er dienen zich voortdurend nieuwe migratiegolven aan en de openbare en sociale ruimtes zijn herverdeeld of zijn aan herverdeling toe. We merken dat het doelpubliek zich minder fysiek hecht aan een wijk of een welbepaalde plaats van waaruit we kunnen werken. De realiteit van geregeld verhuizen, dak- en thuisloosheid, isolatie en marginalisering,

hoogbouw, panden, samenhooken, ... dwingt welzijns- en preventiewerkers tot een nieuwe aanpak en heroriëntering.

#### ORGANISEREN STRAATHOEKWERK

Straathoekwerk wordt georganiseerd in het centrum van de stad en haar 19de-eeuwse gordel. Buiten het centrum is Straathoekwerk op dit moment actief in de wijken Rabot, Brugse Poort, Ledeborg, Muide, Sint-Amandsberg, Watersportbaan, Sluizeken-Tolhuis-Ham en Nieuw Gent.

#### – Extra inzet van Straathoekwerk in diverse wijken van de stad

De dienst wil mee een antwoord bieden op de stijgende stadsdruk. Door extra inzet van straathoekwerkers zullen contacten gelegd worden met mensen die op dit moment nog niet worden bereikt en amper gekend zijn. Het is een groeiende groep van mensen en gezinnen die leven in armoede; daklozen bij wie zich verdoken en onveilig druggebruik voordoet; mensen die aanwezig zijn in het straatbeeld en psychiatrische zorg nodig hebben en tenslotte een zeer diverse groep van mensen bij wie eenzaamheid allesoverheersend is. Die problemen vragen naar een intensieve en proactieve manier van werken in hoogbouw, panden en de publieke ruimte. In verschillende wijken volstaat de inzet van één straathoekwerker niet om al deze mensen te berei-



## K.A.A. Gent Homeless Blue White: voetbalproject voor thuislozen

De Belgian Homeless Cup is een voetbalcompetitie waarvan de deelnemers voornamelijk dak- en thuislozen zijn. Het opzet, de organisatie en de uiteindelijke sportieve momenten brengen heel wat mensen samen op buurt- en stedelijk niveau en hebben een groot verbindend effect onder alle betrokkenen. Het zorgt voor een dialoog en wederzijds begrip tussen mensen die het goed hebben en anderen die het niet goed hebben. In Gent is de Homeless Blue White een mooi voorbeeld van samenwerking op stedelijk en wijkniveau tussen de stad, het OCMW, de Dienst Straathoekwerk en KAA Gent.

Er wordt een wekelijkse, laagdrempelige

open sportieve samenkomst aangeboden. Allerlei mensen komen hier samen. De nadruk ligt op voetbal, maar ook andere sporten of activiteiten kunnen aan bod komen. Het beleven van gezonde vrijetijdsmomenten in een veilige sfeer met een grote mate van participatie van alle deelnemers staat voorop.

Door middel van dit soort activiteiten wil de Dienst Straathoekwerk de meest kwetsbare mensen uit hun isolement halen en samen met hen sociale en professionele netwerken opbouwen die voordien gebrekkig of nog onbestaande waren. Dit draagt bij aan de sociale integratie.

De Dienst Straathoekwerk heeft nog gelijkwaardige projecten lopen. Zo wordt er op regelmatige basis een groep mensen samengebracht om verwaarloosde en mishandelde paarden te verzorgen in Laarne en wordt er regelmatig naar het vogelasiel in Beernem gegaan om daar mee te helpen.

ken. Op dit moment wordt Straathoekwerk versterkt op de wijken Rabot, Sluizeken-Tolhuis-Ham en Nieuw Gent, voornamelijk door de inzet van langdurige stages.

#### – **Uitbouw van een nieuwe dienst 'Outreach'**

De Dienst Straathoekwerk, de buurtstewards en het project schoolspotters hebben gemeen dat ze outreachend en doelgroepgericht werken met kwetsbare en moeilijk bereikbare mensen. In het kader van het taken- en efficiëntiedebat is het niet meer dan logisch dat we de krachten bundelen en dat we werken naar een fysieke en inhoudelijke integratie van deze diensten. Dat moet gebeuren met het behoud van de eigenheid van elke werkvorm om een breed bereik van doelgroepen over de ganse stad te garanderen. De link met onderwijs die er nu al is via het project schoolspotters, zal zeker behouden worden. Vooral bij de uitbouw van het project 'brugfiguren secundair Onderwijs' is deze samenwerking van belang.

Deze dienst zal sterk inzetten op een wijkgerichte en wijkoverschrijdende aanpak van problemen en fenomenen. Tegelijk zal die op een efficiëntere manier inspelen op nieuwe maatschappelijke evoluties, zoals stedelijke armoede (onder andere bij jongeren), eenzaamheid, veranderend druggebruik, aanwezigheid van mensen met psychiatrische problemen in het straatbeeld, gevolgen van de migratie en sociale overlast op privaat en publiek domein.

#### **SIGNALERING STRUCTURELE PROBLEMEN**

Straathoekwerkers zijn de voelsprietten van de stad en de wijken. Door veel aanwezig te zijn onder de mensen en in de publieke ruimte, hebben ze zicht op structurele problemen en uitsluitingsmechanismen. Het is de taak van de straathoekwerkers om die problemen en mechanismen te vertalen naar het beleid van de

stad, de voorzieningen en de publieke opinie. Op die manier werkt de Dienst Straathoekwerk mee aan het verhogen van de toegankelijkheid tot rechten, maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening. De thema's die aan bod komen zijn zeer uiteenlopend en kunnen zich afspelen op micro-, meso- en macroniveau. De acties vloeien voort uit thema's die op dit moment de agenda beheersen.

#### – **Meewerken aan de uitbouw van communale zorg**

Verschillende (outreachende) laagdrempelige diensten gaan de samenwerking aan met de sector geestelijke gezondheidszorg. Het project Azis (Assertieve Zorg in de Samenleving) richt zich op zorgwekkende zorgvermijders. Dat zijn mensen die specifiek aanklappende aandacht verdienen, maar daar zelf geen vragen rond stellen door negatieve ervaringen in het verleden of een gebrek aan probleeminzicht. Velen onder hen zijn zeer zichtbaar in het straatbeeld maar hebben geen of nauwelijks binding met sociale, ruimtelijke en professionele netwerken. Via intensief cliëntoverleg beoogt het project om hen betere zorg aan te bieden op een duurzame en structureel verankerde manier. De dienst Straathoekwerk zal de komende jaren blijven investeren in Azis.

#### – **Uitbouw en uitvoeren van een stedelijk drugbeleid**

De stuurgroep drugbeleid werd geïnstalleerd in 1998 en heeft als doelstelling het bestaande aanbod binnen de stad Gent te coördineren en inhoudelijk op te volgen. Bovendien wil hij pistes en mogelijkheden onderzoeken om op een vernieuwende en creatieve manier om te gaan met de realiteit van druggebruik in de stad. Alle relevante sectoren uit het landschap van drughulpverlening en drugpreventie zijn in de stuurgroep vertegenwoordigd. Het straathoekwerk heeft daarin altijd een prominente rol gespeeld en wil dat ook

blijven doen in de toekomst. De Dienst Straathoekwerk nam het initiatief in 2014 om partners samen te brengen met het oog op een actualisering van het Geneste drugbeleidsplan. Nu dat gerealiseerd is, zullen we een actieve rol spelen in de uitvoering ervan. We zetten zeker in op de organisatie van een laagdrempelig en toegankelijk initiatief dat gericht is op ontmoeting en activering van de meest gemarginaliseerde druggebruikersgroepen.

#### – **Mee uitbouwen van een stedelijk dak- en thuislozenbeleid**

De stuurgroep dak- en thuislozenbeleid bestaat uit alle kernactoren uit het werkveld en het beleid. De opdracht werd geformuleerd gedurende twee Rondetafels in 2007. In 2013 formuleerde de stuurgroep een nieuwe missie die momenteel wordt geconcretiseerd in de uitwerking van een dak- en thuislozenbeleidsplan met operationele doelstellingen en concrete acties die de situatie van mensen die leven in dak- en thuisloosheid moeten verbeteren. De stuurgroep onderzoekt de mogelijkheden op stedelijk en regionaal niveau om een antwoord te bieden aan de armoedesituatie van mensen die leven in dak- en thuisloosheidssituatie en doet hieromtrent ook voorstellen aan het stedelijke beleid. De komende jaren zal straathoekwerk hier een prominente rol in blijven spelen.

#### – **Werken aan verbinding en sociale cohesie bij kwetsbare groepen**

Kwetsbare mensen ontbreekt het dikwijls aan verbinding met de eigen en ruimere omgeving en de samenleving in het algemeen. Straathoekwerk brengt mensen samen in een positieve en veilige omgeving. De oprichting van een voetbalploeg voor dak- en thuislozen in samenwerking met Voetbal in de Stad is daarvan een mooi voorbeeld, alsook de regelmatige samenwerking met het vogelasiel in Beernem en The Old Horses Lodge vzw in Laarne.

## We stimuleren mensen om samen te bewegen, te sporten en aan recreatie te doen met specifieke aandacht voor talenten, diverse doelgroepen en buurtgerichte infrastructuur

---

### SPORT

---

In deze legislatuur ligt het accent op het aanzetten van zo veel mogelijk Gentenaars tot bewegen en sporten. Elke Gentenaar, jong en oud, moet de kans krijgen om te kunnen sporten op de manier die hij of zij zelf verkiest.

Maar sport is meer dan enkel bewegen. Sportbeoefening kan mensen samen brengen en het is een ideale hefboom om rond andere thema's te werken. Kortom, sport wordt benaderd als een doel op zich én als een middel.

Topsport vervult een belangrijke rol. Het maakt sporten aantrekkelijk. In eerste instantie is het aan de sportfederaties, Bloso en het BOIC om topsport te ondersteunen. Lokaal ligt de focus op 'sport voor allen'. Dat betekent niet dat we geen oog hebben voor topsport.

Gent is reeds goed vertegenwoordigd wat topsport betreft, zowel op het vlak van clubs als van individuele atleten. Om een gezonde voedingsbodem voor topsport te hebben en te houden, moeten daar de nodige investeringen in infrastructuur tegenover staan, denk maar aan de volleybaltempel die in opbouw is.

We bieden de Gentse topsportatleten meer flexibiliteit in het ter beschikking stellen van sportinfrastructuur buiten de clubmomenten om hen letterlijk de nodige ruimte te geven om zich te ontwikkelen.

Maar wat is een topsportthel zonder

jonge, beloftevolle atleten? Om de doorstroom van toptalent te stimuleren, wordt ingezet op het leggen van de link tussen topsport en sport in de wijken. Via het project Elk Talent Telt bijvoorbeeld, stellen topvoetbalclubs trainingstechnieken ter beschikking aan provinciale clubs, zodat alle kinderen de kans krijgen op training van topniveau.

Verder komt er een uitbreiding van het aantal jeugdsportcoördinatoren. Een aantal onder hen staat in voor het verzekeren van topkwaliteit in diverse sporttakken (verdedigingssport, balsporten, ...) en blijven we inzetten op kwaliteitsvolle training via degelijk opgeleide trainers.

Ook willen we jaarlijks vijf topsportevenementen naar Gent halen met een uitgesproken bovenlokaal karakter.

Gent heeft een breed sportlandschap met meer dan 500 sportclubs, waarvan 80% erkend en ondersteund wordt door de Sportdienst. Die sportclubs brengen wettelijk meer dan 65.000 Gentenaars op de been om te bewegen en te sporten.

Die clubs moeten we blijven ondersteunen en we moeten hen aanzetten tot professionalisering met een accent op jeugdsport en G-sport.

Mensen die van jongs af aan worden aangezet tot bewegen, zullen later gemakkelijker en sneller sporten. Het inzetten op laagdrempelige sportinfrastructuur in de

wijken in het kader van buurtsport is daarom van groot belang.

Daarnaast moeten we groepen die anders niet tot bewegen toekomen, zoals senioren en etnisch-culturele minderheden prikkelen om die stap te zetten, onder andere door op wijkniveau sportmedewerkers in te schakelen en tarieven op maat te hanteren.

**Naast sport als doel op zich, moet sport ook als hefboom benut worden om rond diverse maatschappelijke thema's te werken clubs worden aangezet om naast het nastreven van sportief succes te gaan voor maatschappelijk succes. In de 'brede sportclub' (naar analogie van de brede school) blijft het sportieve de eerste doelstelling, maar wordt de club ook een volwaardig deel van de buurt, bijvoorbeeld door de infrastructuur op onbenutte momenten open te stellen voor lokale initiatieven. Men moet met andere woorden het puur sportieve durven te overstijgen en de rol opnemen als lokale actor in de wijk.**

**Vzw Voetbal in de stad is daar een mooi voorbeeld van. Men werkt er vanuit de community-werking van KAA Gent onder andere rond naschoolse begeleiding van kinderen en jongeren en rond gezondheids promotie, maar men zorgt er vooral voor dat de Ghelamco Arena een open stadion wordt voor alle Gentenaars.**

**Samen met de Dienst Buurtwerk en de Gezondheidsdienst worden bewoners aangezet om vanuit sport ontmoeting te stimuleren en te werken rond gezondheidsbevordering.**

**Het BOP-project (Buurtsportmedewerkers in Opleiding) geeft laaggeschoolden de kans op een job én een opleiding.**

### UITBOUWEN VAN EEN ACTIVERINGSBELEID

Het huidige aanbod is een vaste waarde en moet zeker behouden blijven.

Zowel de sportkampen, cursussen als

schoolsportdagen zijn van een hoog niveau en de vraag is nog steeds groot. Nieuwe samenwerkingsverbanden met partners zijn opportuniteiten om het aanbod gevoelig uit te breiden en tegelijk de kwaliteit te garanderen.

De sportclubs worden betrokken in het sportaanbod, zoals bijvoorbeeld lacrosse, om doorstroming van de deelnemers naar de clubs te faciliteren.

Naast het bestaande aanbod moeten er nieuwe formules uitgewerkt worden die laagdrempelig zijn en snel inspelen op de behoeften van diverse doelgroepen.

Het sportaanbod moet ook inspelen op nieuwe trends in de sportsector. Hierdoor zullen activiteiten ontstaan die op het vlak van inhoud en vorm sterk kunnen verschillen maar aansluiten bij een bestaande behoefte.

#### – Sportaanbod voor de jeugd tijdens vakantieperiodes

Sportkampen en cursussen vormen een belangrijk aanbod in Gent. De stormloop die zich voordoet voor ieder sportkamp toont de attractiviteit aan. Dat is het uitgelezen moment voor kinderen om te proeven van diverse sporten, en het is een kwaliteitsvolle oplossing voor werkende ouders die opvang zoeken. We blijven maximaal inzetten op een ruim sportaanbod voor kinderen in de schoolvakanties.

Voor zij die liever ravotten in een speelstraat, integreren we het element sport in het concept van de speelstraten door het aanbieden op vraag van een sportkoffer of het laten aanrukken van de sportmobielen, al dan niet onder begeleiding van de Buurtsportwerkers.

#### – Sportkampen in samenwerking met Jeugddienst en de Stedelijke Initiatieven Buitenschoolse Opvang

Gezien de vraag voor deelname aan klas-sieke sportkampen het aanbod telkens overstijgt, zoeken we naar alternatieve manieren om sport meer te integreren in reeds bestaande opvanginitiatieven.

Een voorbeeld is een samenwerking met de Jeugddienst waarbij de Sportdienst zorgt voor een sportaanbod binnen het ruimere aanbod van buitenschoolse opvang. De sportdienst zal laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten samen met de Jeugddienst en de Dienst Kinderopvang uitbouwen in het kader van de Brede School 2.0 en het actieplan Vakantiewerking van het Departement Onderwijs, Opvoeding en Jeugd.

– **Sportbevorderende activiteiten en initiatieven voor verschillende niveaus en leeftijden**

Gentse kinderen aan het sporten krijgen, is van groot belang in het teken van levenslang bewegen.

Onderzoek wijst uit dat de meest gevoelige leeftijd om kinderen daartoe aan te zetten tussen zes en twaalf jaar ligt. Daarom zal er gericht gecommuniceerd worden met de kinderen in het lager onderwijs over het sportaanbod in hun buurt.

In de overeenkomsten met de organisatoren van grote sportevenementen wordt in de returnvoorwaarden gevraagd om op een toegankelijke manier initiatieven te organiseren en Gentenaars daarvan te laten proeven.

Daarnaast zetten we in op het aanleren van *life time* sporten (bijvoorbeeld tennis of zwemmen) en op een permanent fitheidsaanbod. Er gaat extra aandacht naar het aanbod voor senioren onder de noemer *sportelen*.

– **Samenwerken met derden voor verruiming van het aanbod**

De sportwereld is voortdurend in beweging en er ontwikkelen zich ook telkens nieuwe sporten en sporttakken. De Sportdienst mag daar niet blind voor zijn en moet naast het bestaande aanbod ook die sporten maximaal inschuiven in het sportaanbod, zowel op het vlak van cursussen als in de sportkampen.

– **Project ‘Gent zet het op een lopen’**

Lopen is de jongste jaren uitgegroeid tot een zeer populaire sport en staat samen met wandelen en fietsen in de top drie van meest beoefende sporten. De vele Start to Run-initiatieven zijn daar natuurlijk niet vreemd aan. Gent beschikt over een actieve loopcultuur. Om daarop in te spelen worden een aantal initiatieven op poten gezet, zoals het aanleggen van nieuwe loopparcoursen (bijvoorbeeld in de sportcluster op de Gentbrugse Meersen), het afwerken van de bestaande infrastructuur (bijvoorbeeld rond de watersportbaan), het in kaart brengen van al die loopgelegenheden en ze op een digitale manier te ontsluiten.

**KANSENGROEPEN GELIJKE KANSEN BIEDEN OM ACTIEF TE PARTICIPEREN**

Een laagdrempelig aanbod, naast het bestaande, biedt kansen aan sociaal kwetsbare groepen. Buurtsportwerkers spelen daarin een belangrijke rol en moeten integraal deel uitmaken van de sportstimulering in Gent.

Het project ‘Buurtsportwerkers in opleiding’ (BOP) biedt zowel inzake tewerkstelling als inzake sportpromotie een goed resultaat. Hun taken kunnen zich situeren op het vlak van begeleiding van de anders georganiseerde sporter. Zij worden vooral ingezet voor kleinschalige projecten in de diverse wijken van de stad.

Samenwerking met andere stadsdiensten is een opportuniteit om sportactiviteiten via hun werking (en vanuit hun doelstellingen) te realiseren.

– **Specifieke communicatie via (partner) organisaties**

Niet alle Gentenaars worden via de traditionele kanalen bereikt. Om een zo groot mogelijk bereik te hebben, willen we alternatieve paden bewandelen. Intermediarissen die met die doelgroepen werken spelen daarin een grote rol, denk maar aan vzw Jong, het sociaal-culturele middenveld, ...

– **Uitbreiden aangepaste tarievenstructuur**

Een belangrijk instrument om een sportbeleid richting te geven is de prijs.

Om de sportparticipatie van mensen in armoede te bevorderen wordt er in de tarievenstructuur voor sport een aparte categorie voorzien voor mensen in armoede die over een UITpas beschikken. Dat geldt zowel voor het gebruik van de stedelijke sportaccommodaties als voor de deelname aan een sportcursus of sportkamp. Personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming zullen bij het voorleggen van de UITpas een goedkoper tarief krijgen. Als zij de UITpas voorleggen, zullen zij slechts 20 % van het tarief betalen. We onderzoeken hoe we dit systeem kunnen uitbreiden naar het externe sportaanbod. Op die manier wordt ingezet op het aanzetten tot bewegen en sporten zonder dat de kost daarvan een drempel zou vormen. In het kader van Gent als kindvriendelijke stad vinden we het belangrijk verder in te zetten op een toegankelijk sportaanbod voor elke jongere. Jeugdsport wordt volledig gratis. Clubs kunnen met andere woorden gratis gebruik maken van de stedelijke sportinfrastructuur, zowel voor trainingen als voor wedstrijden.

Door het zwemmen gratis te maken voor kinderen tot en met zes jaar, willen we tevens waterbeleving bij de allerkleinsten stimuleren.

– **Goedkope toeleiding tot kijksport**

In de returnvoorwaarden van grote sportevenementen wordt er aandacht besteed aan het maatschappelijke element. Mensen in armoede krijgen binnenkort een belangrijke korting op de kostprijs van enkele grote sportevenementen via de UITpas (Zesdaagse, KAA Gent, boksgala, ...). Zo kan er een diverser publiek komen proeven en genieten van topsport in Gent.

– **Project ‘Buurt beweegt gezond’**

Met dit project willen we niet-actieve Gentenaars aanzetten tot meer bewegen en sporten door het stimuleren en faciliteren van duurzame buurtinitiatieven.

Daartoe werken de Sportdienst, Dienst Buurtwerk en Gezondheidsdienst samen een nieuw aanbod uit onder de werktitel: ‘Buurt beweegt gezond’ dat een aanvulling wil zijn op het huidige beweegaanbod.

Op vraag van een groep buurtbewoners worden gratis lesgevers, gratis verzekering voor de deelnemers en sportmateriaal ter beschikking gesteld, maar ook bijvoorbeeld gezondheidspromotoren om de begeleiding ruimer te benaderen en helpt men zoeken naar een geschikte locatie.

Men zal dat op een laagdrempelige manier kunnen aanvragen bij de Sportdienst.

De Sportdienst zet daarmee mensen aan tot bewegen. Voor de Gezondheidsdienst is die aanpak interessant omdat er een ruimer aanbod aan gezonde beweeg-initiatieven ontstaat. De dienst Buurtwerk profiteert mee omdat er een pak nieuwe instrumenten bijkomen die de participatie en de sociale cohesie in de wijk bevorderen.

De aandacht gaat prioritair naar initiatieven in de armste buurten van Gent.

– **Kansengroepen toeleiden naar het sportaanbod**

We merken dat met het sportaanbod bepaalde groepen Gentenaars niet of nauwelijks bereikt worden. Daarom zetten we extra in op toeleiding naar het sportaanbod in Gent. Dit gebeurt via bijvoorbeeld de Vereniging waar Armen het woord nemen en in samenspraak met de buurtsportmedewerkers. Op die manier willen we de participatie van kansengroepen in het reguliere aanbod bevorderen.

– **Aandacht voor diversiteit binnen de clubs**

In het Gentse zijn er een aantal clubs die veel aandacht besteden aan diversiteit,

waaronder bijvoorbeeld KAA Gent Ladies en De Schenenschoppers.

Om iedereen de kans te geven om te kunnen sporten, moeten de clubs gestimuleerd worden om zich open te stellen voor de diversiteit. Die openheid wordt veranderd in het reglement betreffende de werkingssubsidies. Clubs die daar meer aandacht voor hebben, kunnen rekenen op meer subsidies.

Om de clubs de juiste methodieken aan te reiken om daar werk van te maken, wordt een jeugdcoachcoördinator ter beschikking gesteld die hen daarin zal begeleiden én zorgt de Sportdienst voor een opleidings- en vormingsaanbod.

De Gelijkekansenambtenaar zal de evolutie mee monitoren zodat er tijdig kan worden bijgestuurd.

#### – Project ‘Elk Talent Telt’

Met het Gentse jeugdvoetbal wordt ingezet op 2 luiken, sport als doel en sport als middel. Enerzijds moeten zo veel mogelijk Gentse jongeren de kans krijgen om op een kwalitatieve wijze te kunnen voetballen. Daarbij wordt de link gelegd tussen topvoetbal en buurtvoetbal. Anderzijds gaan we een stap verder en werken we tevens rond de persoonlijke ontwikkeling van de jongeren naast het sportieve aspect.

#### – Project ‘Voetbal in de Stad’

Dit project zet in op de maatschappelijke meerwaarde die voetbal kan bieden. Pijlers zijn de supporterswerking, de buurtwerking, de educatieve projecten, ...

Dankzij de samenwerking tussen KAA Gent en vzw Voetbal in de stad is de Ghelamco Arena een open stadion geworden. Concreet vertaalt dat zich in vijf deelacties.

- 1 Gebruik van infrastructuur: we voeren het systeem van stadsdagen in. Op die manier kunnen organisaties per jaar een deel van de Ghelamco Arena tegen een reductietarief huren. Daarnaast komt er een aparte

community-werking waarin activiteiten kunnen worden ontplooid.

- 2 Sociale tewerkstelling: naast het zelf tewerkstellen van doelgroepmedewerkers binnen deelwerkingen van de club, worden onderaannemers aangezet tot sociale tewerkstelling door een ‘sociale clause’ te integreren in het uitbestedingsbeleid. Bepaalde taken worden tevens uitbesteed aan sociale economiebedrijven.
- 3 Toegankelijkheid voor personen met een handicap: er is een ruim aantal plaatsen voor rolstoelgebruikers (24 extra plaatsen) en er is een blindentribune waar men de wedstrijd live becommentarieert.
- 4 Sociale tarieven voor wedstrijd tickets: er worden gratis kaarten voorzien voor deelnemers aan maatschappelijke projecten die onderdeel zijn van de community-werking. De tarieven van de club worden ingepast binnen de structuur van de UITpas en sociaal-culturele verenigingen, jeugdwerkorganisaties en sportclubs genieten van een voordelig groepstarief, in het bijzonder voor jongeren jonger dan achttien (2 euro per persoon).
- 5 Rondleidingen: er komt een uitbreiding van de doelgroepen die tegen een sociaal tarief een rondleiding kunnen krijgen door vzw Voetbal in de stad, zoals door de stad Gent erkende sociaal-culturele organisaties en diensten van de stad Gent/OCMW, kansengroepen, groepen uit basis- en secundair onderwijs en door de stad Gent erkende sportclubs en supportersclubs erkend door de Supportersfederatie KAA Gent.

We zien dat ‘Voetbal in de Stad’ vruchten afwerpt zowel voor KAA Gent als voor de supporters en andere betrokkenen. De filosofie achter de communitywerking van vzw Voetbal in de stad brengen we naar de provinciale clubs.

#### – Kansen voor jeugdvoetbal

We willen dat clubs evolueren naar ‘brede sportclubs’. Omdat voetbal veruit de populairste sport is bij kinderen en jongeren,

en de voetbalclubs bijna als enige sportclubs beschikken over een eigen, exclusieve infrastructuur, willen we dit concept eerst toepassen in het provinciale voetbal. Uiteraard blijft het sportieve voorop staan, maar daarnaast moeten de clubs ook een belangrijke rol spelen in het lokale verenigingsleven in een wijk of deelgemeente. Deze keuze voor maatschappelijk succes, naast het vanzelfsprekende sportieve succes, sluit nauw aan bij de beleidsopties van de Belgische Voetbalbond en de Football+ Foundation.

Om sportief succes op lange termijn te behalen, moet er geïnvesteerd worden in de sportieve en persoonlijke ontwikkeling van de jeugd én in de buurtgebondenheid.

Concreet worden in alle huurovereenkomsten met de veldvoetbalclubs deze elementen opgenomen:

- 1 Er is een duidelijke financiële scheiding tussen de jeugdwerking en de volwassenwerking.
- 2 De jeugd krijgt prioritair en structureel ruimte op de terreinen.
- 3 De clubs engageren zich om naast sportieve ontwikkeling ook in te zetten op de persoonlijke ontwikkeling van de jeugdspelers.
- 4 De ouders worden structureel en op een democratische wijze betrokken bij het bestuur van de club.
- 5 De clubs engageren zich om de buurtgebondenheid te vergroten.
- 6 De clubs zoeken actief naar samenwerkingsverbanden over sporttakken heen.

#### – Project ‘Buurtsportwerkers in opleiding’

Dit project verenigt sport-, opleidings- en tewerkstellingsdoelstellingen. Een team van medewerkers wordt voorbereid op de reguliere arbeidsmarkt binnen de sport-context. Zij worden ingezet voor voornamelijk buurtgerichte kleinschalige sportactiviteiten, zoals beweeglessen in samenwerking met wijkgezondheidscentra, fietslessen, buurttornooien panna en de sportmobiel, maar zij worden ook opgenomen binnen de meer

gestructureerde reguliere sportactiviteiten. Om de link met de Sportdienst te versterken en zo een sterke synergie te creëren, zullen zij gehuisvest worden in het Huis van de Sport.

Ondanks de Vlaamse beslissing om dit project niet meer financieel te steunen, wordt het engagement opgenomen om het aantal buurtsportmedewerkers maximaal op hetzelfde niveau te houden.

### INVESTEREN IN SPORTINFRASTRUCTUUR VAN DERDEN

Een belangrijk aandachtspunt is de synergie tussen de sport en andere sectoren: onderwijs, wooneenheden, Jeugddienst, parkings, industriezones, sociale voorzieningen, parken, ...

Dat moet een gecombineerd gebruik van de toegankelijke ruimte mogelijk maken, wat op zijn beurt zorgt voor het vergroten van het aantal vierkante meters voor sport en bewegen.

#### – Nieuwe infrastructuur

Het is de bedoeling om topsportclubs maximaal te ondersteunen met onder andere gepaste toegankelijke infrastructuur. Dat kan in samenwerking met de vaste partner TMVW, maar ook private partners kunnen hier deel van uitmaken.

- 1 Hekers: bouw van een sportzaal met focus op handbal (in samenwerking met TMVW). Naast de bestaande sporthal Hekers in Zwijnaarde komt er een tweede sporthal specifiek op maat van balsporten. Daarin zal, naast andere sporten en clubs, handbalploeg Don Bosco Gent de nodige ruimte krijgen.
- 2 Site Blaarmeersen: bouw van een klimzaal (in samenwerking met Bleau). Om de capaciteit van Klimzaal Bleau te vergroten en gezien de nood aan een professioneel klimcentrum met bijhorende omkadering, stappen we mee in de plannen van Bleau om een klim- en avonturencentrum te bouwen in het sport- en recreatiecentrum de Blaarmeersen.



## Project 'Elk Talent Telt' zet in op jeugdvoetbal

De basisdoelstelling van het Gentse jeugdvoetbalbeleid moet zijn om zo veel mogelijk Gentse jongeren de kans geven om op een kwalitatieve wijze te kunnen voetballen, en dit op drie 'terreinen': de buurtpleintjes in de stad, de provinciale clubs en de nationale clubs (KAA Gent en KRC Gent Zeehaven). Daarbij staan de sportieve ontwikkeling enerzijds en de persoonlijke ontwikkeling van de jongeren anderzijds centraal, en dit op gelijke voet. Op deze wijze wordt jeugdvoetbal in Gent een instrument voor zowel sociale cohesie in de stad (maatschappelijke doelstelling) als voor talentontwikkeling (sportieve doelstelling) en wordt de sportieve link gelegd tussen buurtvoetbal en topvoetbal.

Tot nog toe waren er binnen de Gentse community-werking (gecoördineerd door vzw Voetbal in de stad in het kader van de community-werking van KAA Gent) geen activiteiten rond het actief voetballen. In navolging van het Britse community-model zal Elk Talent Telt daar nu wel een aanzet toe geven.

Dit zal gebeuren in samenwerking met alle Gentse actoren die actief aan voetbal doen en zowel informeel (in het kader van buurtvoetbal) als formeel (in het kader van het provinciale voetbal).

### Communitywerking KAA Gent

De maatschappelijke 'content' wordt aangeleverd door vzw Voetbal in de stad, de sportieve 'content' door KAA Gent, het buurtgerichte (pleintjesvoetbal) door de buurtsportwerkers.

Op deze wijze worden de provinciale clubs gemotiveerd om een werking uit te bouwen

voor de jongeren uit de buurt van deze clubs, ten dienste van de buurten van deze clubs en wordt de 'football in the community'-gedachte ook wijkgericht vormgegeven.

Door de koppeling van het sportieve aan het maatschappelijke wordt voetbal meer dan voetbal: een instrument om te werken rond diversiteit, samenwerking, respect, fairplay voor elkaar en voor de buurt. Een voetbalclub wordt een drager van een buurtgebonden geëngageerde maatschappelijke identiteit.

De rol van de nationale teams (KAA Gent en KRC Gent Zeehaven) wordt een begeleidende taak bij het sporttechnische aspect: medisch verantwoord sporten, kwaliteit van de trainingen verhogen, vorming voor clubleiders en trainers, ...

Om dit te realiseren wordt één voltijdse equivalent toegevoegd aan vzw Voetbal in de stad.



- 3 Edugo: bouw van een sportzaal met focus op volleybal (in samenwerking met Edugo). VDK Gent dames en heren zijn ondertussen uitgegroeid tot vaste waarden aan de top van het Belgische volleybal, wat bekroond werd met een landstitel en Europees volleybal. Vandaag speelt en traint de club op verschillende locaties, de dames in sporthal Bourgoyen en de heren in Wolfput. Met de bouw van de volleybaltempel in Oostakker bieden we beide ploegen een vaste stek.
- 4 Warmoezeniersweg: KAA Gent kampt reeds jaren met een tekort aan oefenterreinen. Momenteel beschikt de club over drie terreinen op de Warmoezeniersweg, wat weinig is in vergelijking met andere clubs. Om dat te verhelpen wordt verder op de Warmoezeniersweg een terrein aangekocht zodat KAA Gent daarop kan investeren in de aanleg van extra oefenterreinen voor de jeugdkeren.

– **Operationeel houden en toegankelijk maken van bestaande infrastructuur**

De meeste sporthallen en zwembaden dateren van de jaren 70 of 80 en zijn aan stelselmatig onderhoud toe.

Er wordt een meerjarenplan opgesteld om dat onderhoud systematisch aan te pakken.

**INVESTEREN IN DE KWALITEIT EN DE KWANTITEIT VAN TOEGANKELIJKE SPORTINFRASTRUCTUUR**

De Stad Gent moet verder bouwen aan een ruime en gediversifieerde sportinfrastructuur.

Daarvoor moeten zowel de geplande (buurt)sporthallen als de infrastructuur in de nieuwe stadsgebieden worden gerealiseerd.

De sportcluster in de Gentbrugse Meersen vormt het broodnodige sluitstuk van de openluchtinfrastructuur.

Kleinschalige infrastructuur heeft niet alleen een sportieve waarde (voor jong, oud en voor alle sociale lagen van de bevolking) maar is ook van grote sociale betekenis.

Daarom moet er absoluut worden ingezet op deze ‘kleine’ infrastructuren die worden ingebed in het normale straatbeeld, zodat sport en beweging integraal deel uitmaken van het dagelijkse leefpatroon.

– **Gentbrugse Meersen**

In deze legislatuur start de ontwikkeling van de Gentbrugse Meersen voor Sport, Recreatie en Groen.

In de sportcluster worden hier een aantal sportclubs gehuisvest, zoals de reeds aanwezige voetbalclub VSV Gent en korfbalclub Neerlandia, maar daarnaast ook de Ghent Knights baseball en softball en Arcadians Cricket Club Ghent, en zal er ruimte zijn voor ‘natuursporten’, zoals mountainbike, voor een loopparcours en wandelpaden.

– **Nieuwe accommodaties voor diverse sporten**

Renovatie of nieuwbouw van sportinfrastructuur blijft ook nu een belangrijk item. Voetbal maar ook kleine sporten hebben daarin hun aandeel. Hieronder vind je een aantal voorbeelden van concrete projecten.

- 1 Kano: nieuwe loods voor de KCCG.
- 2 Korfbal: volledige nieuwe infrastructuur voor korfbalclub Ganda
- 3 Voetbal: aanleg parking in de Eikstraat voor Racing Club Gent Zeehaven.
- 4 Voetbal: nieuwe accommodatie voor FC Sint-Kruis-Winkel.
- 5 Skatepark: aanleg groot skatepark in de Blaarmeersen.
- 6 SKV Oostakker: noodzakelijke uitbreiding van terreinen voor de club.
- 7 Sport-en recreatiedomein Blaarmeersen: op basis van een rapport van ATO vzw (adviesbureau toegankelijke omgeving) worden aanpassingswerken gedaan voor het verhogen van de toegankelijkheid.

Naast al deze plannen wordt er actief gezocht naar potentiële samenwerkingsverbanden met lokale partners waarbij bestaande sportinfrastructuur optimaler kan

worden ingezet. Zo worden er gesprekken opgestart met de Universiteit Gent en de Provincie Oost-Vlaanderen om te kijken waar er kansen liggen.

– **Nieuwe lichte infrastructuur**

Buurtgebonden ‘lichte’ infrastructuur die zich richt naar de niet-clubsporter moet verder worden uitgebouwd in overleg met de buurt(bewoners). Denk onder meer aan: looproutes (nieuw of bewegwijzerd), renovatie van openluchterreintjes, aanleg van petanqueveldjes, plaatsing van fitpoints.

– **Nieuwe buurtsporthallen**

In het kader van buurtsport is de realisatie van een aantal buurtsporthallen van cruciaal belang. Zo zal er in drie lopende stadsvernieuwingsprojecten een sportcomponent voorzien worden onder de vorm van een toegankelijke buurtsporthal.

- 1 Tondelier
- 2 Oude Dokken
- 3 Ledeborg

**GENTENAARS MAXIMAAL LATEN PARTICIPEREN IN HET SPORTAANBOD**

Bij de invulling moeten we er zorg voor dragen dat alle lagen van de Gentse bevolking maximaal aan hun trekken komen. Gezien steeds meer mensen in een anders georganiseerd verband sporten (en dus niet in een traditioneel sportclubverband) zal ook voor deze groepen de nodige ruimte moeten worden voorzien. Schoolinfrastructuur moet op een actieve manier gestimuleerd worden om zich open te stellen voor de buurt en voor clubgebruik. Dat zijn namelijk grote ruimtes met veel potentieel midden in wijken die buiten de schooluren nuttig kunnen worden gebruikt.

Daarnaast moet er worden ingezet op doorgedreven digitalisering van alle processen inzake inschrijvingen en reserveringen. In het vermarkten van het sportaanbod mag samenwerking met private partners niet worden uitgesloten.

Er wordt sterk ingezet op informatieverbreiding en minder op algemene sensibilisering. De klemtonen zullen hier enerzijds op de productgerichte info moeten liggen, anderzijds op de bronnen waar bijkomende info kan worden gevonden. Hoewel iedereen aan bod moet komen, zal bijzondere aandacht moeten gaan naar zij die via de huidige kanalen te weinig worden bereikt. Om de informatie accuraat te laten zijn, zal ze per groep én per buurt moeten worden ontsloten. Daarvoor zullen we samenwerken met andere actoren die sport/beweging stimuleren. Ook de UITpas zal in de toekomst een belangrijk middel worden om informatie te geven over het bestaande sportaanbod van de sportdienst en van andere partners.

Het uitgangspunt blijft dat de Sportdienst ook hier een rol heeft ten aanzien van het totale Gentse sportaanbod en dus ook informatie zal moeten aanbieden over het aanbod van derden.

– **Informereren van de Gentenaar**

Zowel het sportaanbod van de Sportdienst als dat van derden moet op de meest efficiënte manier bij de juiste doelgroep worden gebracht. Daartoe zullen de bestaande middelen en kanalen verder geoptimaliseerd worden, maar zal er ook ingezet worden op nieuwe middelen.

- 1 Sociale media uitbreiden
- 2 Website Gent.be/sport vernieuwen
- 3 Ontwikkelen van zoekrobot om sportaanbod op wijkniveau te ontsluiten
- 4 Netwerkevent voor stakeholders
- 5 Huisstijl dragers op alle events,...
- 6 Campagnes voor specifieke doelgroepen zoals de schoolgaande jeugd en senioren.

– **Realiseren van een optimale bezetting van de accommodaties**

Hoewel de bezetting zeer hoog is, zijn er nog dal-momenten die kunnen worden geoptimaliseerd (bijvoorbeeld zondagnamiddagen in sommige sporthallen). Dat kan gebeuren door het aantrekken van nieuwe

doelgroepen uit de buurt (bijvoorbeeld jeugdverenigingen).

#### – **Optimaliseren van de bezetting van de sportactiviteiten**

Dit blijft natuurlijk een aandachtspunt, overbezetting is momenteel echter het knelpunt.

Uitbreiding van de programmatie met nieuwe sporttakken of een nieuwe samenwerking met derden is dan ook eerder een doelstelling dan het optimaal bezetten van de bestaande activiteiten.

#### **ONDERSTEUNINGSBELEID IN FUNCTIE VAN DE LOKALE BELEIDSPRIORITEITEN**

Alle actoren die bijdragen tot meer en betere sportparticipatie verdienen de nodige ondersteuning. Dat kan financieel zijn (door middel van subsidies), maar die ondersteuning is dikwijls van andere aard: logistiek, promotioneel op vlak van lesgevers, informatie en vorming. De Sportdienst speelt hier zowel proactief als vraag-gestuurd op in voor zover de werking bijdraagt tot de beleidsprioriteiten van de stad Gent.

42% van de Gentenaars heeft het afgelopen jaar één of meerdere sportevenementen bijgewoond (Bral, 2011). Wil Gent grote sportevenementen blijven aantrekken, dan zullen extra inspanningen nodig zijn op het vlak van infrastructuur (onder meer Het Kuipke), middelen (subsidies) en proactief beleid (aantrekken van evenementen). Gent heeft daarin een rol te vervullen als centrumstad, zonder dat dit leidt tot een toename van de evenementendruk in de binnenstad.

We voorzien de nodige middelen voor het aantrekken van grote sportevenementen met een sterk bovenlokale uitstraling. We trachten maximaal rekening te houden met de spreiding over verschillende sporttakken. Tegenover deze middelen staan returnvoorwaarden onder andere omtrent duurzaamheid, toeleiding van kansengroepen, ...

Daarnaast voorzien we ondersteuning voor minder grootschalige sportevenementen. Er

wordt tevens werk gemaakt van een administratief eenvoudiger reglement om sneller te kunnen inspelen op vragen en initiatieven.

#### **ONDERSTEUNEN VAN DE KWALITATIEVE UITBOUW VAN DE SPORTVERENIGINGEN VIA EEN DOELGERICHT SUBSIDIEBELEID**

Gent telt meer dan 500 sportclubs met samen bijna 65.000 leden, waarvan ongeveer twee derde Gentenaars zijn. 26% van de Gentenaars neemt geregeld deel aan de activiteiten van een sportvereniging.

Sportclubs huisvesten ongeveer de helft van alle sporters. Toch blijven in de clubwerking een aantal knelpunten bestaan die dringend moeten worden aangepakt.

Het ondersteunen van de clubwerking door middel van een gerichte, transparante en substantiële subsidie garandeert kwaliteit en toegankelijkheid. Het subsidiëren van sportclubs is decretaal vastgelegd en wordt door Vlaanderen voor een vast gedeelte terugbetaald aan de stad Gent.

We merken dat bepaalde groepen moeilijk de weg vinden in het ondersteuningsaanbod van de Sportdienst, wat voor sommigen een zodanig hoge drempel is dat zij uit de boot vallen.

Om alle Gentse clubs maximaal te betrekken, zal er vanuit de Sportdienst meer vraaggericht gewerkt worden. Iedereen die een vraag rond sport heeft, kan terecht bij de Sportdienst en krijgt begeleiding op maat.

#### – **Erkenning**

Er wordt gewerkt met drie soorten erkenningen: een erkenning als Gentse sportvereniging, bijkomende erkenning voor jeugdwerking (tot en met 18 jaar) en/of voor werking met personen met een handicap en een erkenning voor sportieve verenigingen. Dat levert een aantal voordelen op, zoals een gunstiger huurtarief.

Bij een bijkomende erkenning voor jeugdwerking (tot en met 18 jaar) en/of voor werking met personen met een

handicap kunnen clubs rekenen op werkingssubsidies.

De derde erkenning moet ervoor zorgen dat verenigingen die een sport aanbieden die niet op de nominatieve lijst van Bloso staat, toch kunnen genieten van dezelfde voordelen.

#### – **Werkingssubsidies**

Er is een duidelijke keuze gemaakt om het toekennen van werkingssubsidies te linken aan jeugdsport en G-sport.

Het Gentse stadsbestuur kiest resoluut voor een kindvriendelijk beleid. Dat wordt doorgetrokken in sport om de jeugd alle kansen te geven op sportieve ontwikkeling. Clubs die een aparte en kwaliteitsvolle jeugdwerking aanbieden, kunnen rekenen op ondersteuning onder de vorm van een werkingssubsidie.

Er wordt in deze legislatuur tevens geïnvesteerd in het toegankelijker maken van de vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap. Gezien sport een belangrijk onderdeel vormt van vrijetijdsinvulling, willen we clubs stimuleren om te investeren in een specifieke G-sportwerking. Clubs die daarin meegaan, kunnen tevens rekenen op werkingssubsidies.

De werkingssubsidies worden berekend zowel op kwalitatieve als kwantitatieve elementen, zoals de kwaliteit van de begeleiders en de mate van aandacht voor het betrekken van specifieke kansengroepen om inclusief sporten te stimuleren.

#### **STIMULEREN VAN SPORTVERENIGINGEN TOT PROFESSIONALISERING**

Kwaliteit binnen sportclubs is heel belangrijk, zeker binnen de jeugdwerking. Ze kan worden bevorderd door het stimuleren van betere trainers, jeugdsportcoördinatoren, ... Clubs die daarvoor inspanningen leveren, komen in aanmerking voor subsidies.

Andere aandachtspunten zijn samenwerking en professionalisering van sportclubs.

#### – **Subsidiëring jeugdsportcoördinatoren**

Het subsidiëren van gekwalificeerde sportcoördinatoren moet ertoe bijdragen dat er een betere samenwerking is tussen clubs en dat de kwaliteit van de jeugdbegeleiding verbetert. Dat moet zowel de breedtesport als de topsport ten goede komen.

Daarnaast zal worden ingezet op een aantal gemeenschappelijke thema's om die in alle clubs binnen te brengen: ethische aspecten, omgaan met diversiteit, gezondheid en duurzaamheid zijn hier enkele voorbeelden van. Het aantal jeugdsportcoördinatoren zal worden uitgebreid van zeven naar tien.

#### – **Opleidingssubsidies**

Om de kwaliteit binnen de sportclubs te stimuleren, kunnen clubs een beroep doen op opleidingssubsidies. Waar die vroeger beperkt waren tot subsidies voor gevolgde opleidingen, kan men nu ook subsidies krijgen voor het organiseren van opleidingen. Het moet wel telkens gaan om een Vlaamse Trainersschool-opleiding. Men kan rekenen op de terugbetaling van 50% van de gemaakte kosten.

# Verklarende begrippenlijst

<b>Actief burgerschap</b>	Het actieve engagement of de actieve betrokkenheid van individuele burgers op één of meerdere maatschappelijke domeinen (politiek, sociaal, cultureel en economisch). Deze vorm van burgerschap hangt samen met de rechten en plichten van iedere burger en/of de activiteiten waarmee burgers laten zien dat zij deel uitmaken van een gemeenschap.
<b>Ambulant</b>	Zonder vaste plaats. Hier betekent het dat er geen opname is in de voorziening.
<b>Anders Georganiseerd Sporten</b>	Sporten in niet-sportclubverband.
<b>Beleidsdomeinen</b>	De verschillende sectoren die deel uitmaken van het beleid van de stad. Bijvoorbeeld: werk, wonen, cultuur, sport, welzijn en gezondheid, onderwijs, mobiliteit, enz.
<b>Bottom-up benadering gezonde keuzes</b>	Benadering waarbij de gezonde keuzes van onderuit komen, vanuit de bevolking en organisaties zelf. Dit staat tegenover een meer hiërarchische benadering waarbij gezonde keuze worden opgelegd van bovenaf (top-down).
<b>Burenboekje</b>	Een doorgeefboekje dat aan nieuwe bewoners de kans geeft om via oudere bewoners (= bewoners die al langer dan vijf jaar in de wijk wonen) meer informatie te krijgen over hun buurt. De oudere bewoners geven in het boekje een antwoord op enkele vragen, waarna de nieuwe bewoner het boekje weer doorgeeft aan andere oudere bewoners. Op die manier is het Burenboekje niet alleen een actief middel om nieuwe en oudere burens met elkaar te verbinden, het zorgt er ook voor dat burens elkaar én hun buurt leren kennen via de info die de voorgaande buur heeft neergeschreven.
<b>Buurtsporthal</b>	Een volwaardige sporthal die voldoet aan kwalitatieve (sport)eisen, maar met iets geringere afmetingen en afgesteld op de behoeften van een buurt.
<b>Categoriaal aanbod</b>	Een aanbod voor een bepaalde doelgroep. Bijv. jeugdwerk, of een specifiek aanbod voor Turkse vrouwen.
<b>Convenanten</b>	Contracten, hier meer specifiek tussen de stad en particuliere organisaties. In een convenant wordt meestal enerzijds bepaald welke doelstellingen, acties en resultaten door de particuliere organisatie moeten worden behaald, en anderzijds welke compensatie (financieel, infrastructureel, ...) de stad daar tegenover stelt.

<b>Cyberhate</b>	Uitingen van haat (discriminerende uitlatingen, pesterijen, beledigingen) op het internet tegen personen op basis van huidskleur, zogenaamd ras, afkomst, seksuele geaardheid, handicap, ziekte, geloof, ... Cyberhate is meestal gericht op bevolkingsgroepen.
<b>Cyberpesten of digitaal pesten</b>	Pesten via e-mail, het zonder toestemming plaatsen van intieme of gemanipuleerde foto's op het internet, bedreigingen per sms. Digitaal pesten onttrekt zich nog meer dan het traditionele pesten aan de waarneming van school en ouders. Digitaal pesten kan anoniem gebeuren en is venijnig vanwege de anonimiteit, het ontbreken van getuigen en de soms verregaande consequenties. Cyberpesten is meestal gericht op individuen.
<b>Design for All</b>	'Ontwerpen voor iedereen': Internationaal gehanteerd principe dat zegt dat bij de ontwikkeling van een gebouw, openbare ruimte, maar ook meubilair of hulpmiddelen (vb. bestek, verlichting...) er rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het eindresultaat door de ruimst mogelijke verscheidenheid van gebruikers, jong en oud, ongeacht de eigenheid of eventuele beperkingen.
<b>Diplomagelijkschakeling</b>	Iemand die een buitenlands diploma van het secundair of hoger onderwijs heeft behaald, kan een gelijkschakeling van zijn of haar diploma met een Vlaams diploma aanvragen. Als de gelijkschakeling wordt goedgekeurd, is het buitenlands diploma evenveel waard als een Vlaams diploma. Om een diploma te laten gelijkschakelen, moet een dossier ingediend worden bij de Vlaamse overheidsdienst NARIC.
<b>Diversiteit</b>	Er is sprake van discriminatie wanneer iemand een persoon of een groep anders of ongelijk behandelt op basis van een kenmerk, dan iemand anders in een gelijksoortige situatie, zonder dat hiervoor een rechtvaardiging gegeven kan worden. Een persoon of een instantie mag je niet ongelijk behandelen op basis van: geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming. Dit zijn de discriminatiegronden bij wet vastgelegd. Discriminatie is ruimer dan alleen racisme.

<b>Diversiteit</b>	Elke inwoner heeft eigen behoeften of hecht belang aan specifieke waarden. De stad Gent streeft naar een samenleving waarin verschillen en gelijkenissen tussen mensen worden erkend en als waardevol beschouwd. De stad Gent beschouwt hierbij niet enkel de klassieke verschillen op basis waarvan doelgroepen worden gedefinieerd (origine, leeftijd, seksuele geaardheid, beperking, vermogen, ...). Het gaat evengoed over verschillen én gemeenschappelijkheden in waarden, attitudes, cultuur, overtuigingen, gezinssituatie, kennis, vaardigheden en levenservaring tussen de individuen in het algemeen of binnen een groep. De realiteit is dat iedereen van ons ‘kans’ maakt om tot een kansengroep te gaan behoren, dus dat iedereen belang kan hebben bij een diversiteits- en gelijkheidsbeleid.
<b>Doelgroepenbeleid</b>	Beleid waarbij, via specifieke maatregelen, de situatie van een bepaalde groep ondersteund of verbeterd wordt.
<b>Etnisch-culturele minderheden (ecm)</b>	Deze term heeft een dynamische definitie en verwijst naar personen met een buitenlandse herkomst in relatie tot hun migratiehistoriek of in relatie tot hun identiteit (hoe ze die zelf percipiëren of hoe anderen dat doen).
<b>Evidence-based gezondheidsbeleid</b>	gezondheidsbeleid dat wetenschappelijk onderbouwd is.
<b>Kosteneffectief gezondheidsbeleid</b>	Een gezondheidsbeleid is kosteneffectief als er met minimale kosten een maximum aan doelen wordt bereikt.
<b>Faciliteren</b>	Ondersteunen, mogelijk maken.
<b>Flankerend domein</b>	Domein aanvullend op vernoemd domein dat als doel heeft negatieve effecten weg te nemen of te verminderen.
<b>Gender</b>	Gender is een begrip dat uit de Engelse taal komt en betekent letterlijk sociaal geslacht. Vrouwen en mannen verschillen van elkaar op twee manieren: fysiek (dat bepaalt de sekse) en sociaal (dat bepaalt de gender). Gender is met andere woorden het geheel van eigenschappen en rollen die mensen ‘typisch’ mannelijk of vrouwelijk vinden. Het gaat om sociale constructies die aangeleerd zijn, met de tijd kunnen veranderen en zowel binnen een cultuur als tussen culturen sterk kunnen variëren.

<b>Genderstereotypen of gendernormen</b>	Veralgemeningen over wat verwacht wordt van mannen en vrouwen in een specifieke sociale context. Het zijn ongenueanceerde ideeën over de verschillen tussen mannen en vrouwen, hun vaardigheden, psychologische houding, ambities en gedrag. Zo geven we onbewust genderstereotypen mee in het speelgoed dat we kopen voor kinderen (jongens mogen niet met poppen spelen en meisjes niet met auto's) of krijgen we vaak een genderstereotype beeldvorming mee vanuit de media (de vrouw doet het huishouden, de man gaat werken).
<b>Gent-info</b>	Gent-info is het centraal aanspreekpunt voor informatie over het stadsbestuur en de stadsdiensten. Elke burger kan hier telefonisch of per mail een beroep op doen.
<b>Gezondheidsongelijkheid</b>	Verschillen in gezondheidsstatus of in de verdeling van gezondheidsdeterminanten tussen verschillende bevolkingsgroepen.
<b>Give-box</b>	Een kast waarin mensen oude spullen kwijt kunnen, maar evenzeer spullen uit kunnen meenemen.
<b>Harm reduction</b>	Het beperken van de schade. Hier gaat het over de schade (aan de persoon zelf en zijn omgeving) die gepaard gaat met het gebruik van drugs.
<b>Hatespeech</b>	Het in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding aanzetten tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen een persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun seksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap. Onder hatespeech horen onder andere fenomenen als cyberhate en cyberpesten.
<b>Holebi's</b>	Holebi is een samentrekking van de termen homoseksueel, lesbisch en biseksueel. Homoseksueel en lesbisch zijn respectievelijk mannen en vrouwen die zich aangetrokken voelen tot iemand van hetzelfde geslacht. Biseksueel staat voor het zich zowel tot mannen als tot vrouwen aangetrokken voelen.
<b>Homofobie en transfobie</b>	Homofobie is letterlijk de angst voor homoseksualiteit. Transfobie is dan angst voor transgenders. De term homofobie staat voor alle uitingen of vormen van discriminatie, afwijzing, uitsluiting, haat en geweld gericht tegen individuen of groepen wegens hun homoseksuele geaardheid. Het woord homohaat wordt ook gebruikt voor dit fenomeen. Voor geweld tegen holebi's wordt de term 'gaybashing' vaak gebruikt.

<b>Huis van het Kind</b>	Er zijn veel organisaties die ouders en kinderen informeren en steunen. Het aanbod is groot. Zo kent u misschien wel de consultatiebureaus van Kind en Gezin of de Opvoedingswinkel. Maar er zijn ook inloopteams, moederpraatgroepen, oudercafés, kinderopasdiensten, borstvoedingsorganisaties, ... Met het decreet van 29 november 2013 wil de Vlaamse Overheid hier meer onderlinge afstemming in brengen. Ze roept organisaties en lokale overheden op om een Huis van het Kind op te richten. Dat kan bestaan in een samenwerkingsverband met alle betrokken diensten. Er kan ook gekozen worden voor echte huizen waarin een aantal diensten ondergebracht worden die werken aan preventieve gezinsondersteuning. Op die manier kunnen ouders het diverse aanbod beter leren kennen en de weg ernaartoe vinden.
<b>Inburgeraar</b>	Inburgering is bedoeld voor niet-Belgen van achttien jaar en ouder die zich langdurig in Vlaanderen of Brussel komen vestigen. Ook Belgen die niet in België geboren zijn en van wie minstens een van de ouders niet in België geboren is, behoren tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Alle inburgeraars hebben recht op een inburgeringstraject. Bepaalde categorieën zijn bovendien verplicht om een dergelijk traject te volgen. Burgers van een lidstaat van de Europese Unie zijn vrijgesteld van de plicht tot inburgering.
<b>Inburgeringstraject</b>	Er is een primair inburgeringstraject en een secundair inburgeringstraject. Het primaire inburgeringstraject wordt georganiseerd door het onthaalbureau en bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> <li>— Een cursus maatschappelijke oriëntatie. Dat is een kennismaking met de Vlaamse en Belgische samenleving.</li> <li>— Een basiscursus Nederlands als tweede taal.</li> <li>— Loopbaanoriëntatie. Dat is begeleiding naar het vinden van werk of studies en het aanbod aan cultuur en vrije tijd.</li> <li>— Trajectbegeleiding, een individuele begeleiding van de inburgeraar.</li> </ul> Tijdens het secundaire inburgeringstraject kunnen inburgeraars de keuze die ze tijdens het primaire inburgeringstraject gemaakt hebben om te gaan werken of verder te studeren, vorm geven. Zo kan de inburgeraar een beroepsopleiding of een opleiding tot zelfstandig ondernemerschap volgen. Daarnaast kan hij ook vervolgcursussen Nederlands als tweede taal volgen en verder studeren. In tegenstelling tot het primaire traject wordt het secundaire traject niet door het onthaalbureau georganiseerd, maar wordt het aangeboden door de reguliere voorzieningen.
<b>Inclusief beleid</b>	Beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van alle mensen, het is gericht op iedereen, niet op afzonderlijke doelgroepen.

<b>Innovatief</b>	Vernieuwend, op een niet klassieke manier.
<b>Integraal gezondheidsbeleid</b>	Is de samenwerking tussen verschillende beleidssectoren op hetzelfde bestuursniveau. Bijvoorbeeld vanuit de sector gezondheid met de sector of integratiebeleid. Voor het behalen van doelstellingen in gezondheidsbeleid is afstemming en samenwerking met verschillende beleidssectoren noodzakelijk.
<b>Integraal werken</b>	Werken over verschillende domeinen heen, omdat deze onderling verbonden zijn en elkaar wederzijds beïnvloeden.
<b>Integrale toegankelijkheid</b>	de mogelijkheid voor iedereen om op elk moment en in alle veiligheid op een gelijkwaardige en zelfstandige manier toegang te hebben tot fysieke plaatsen en tot het maatschappelijke leven, om zich te verplaatsen en om alle , diensten, producten en activiteiten, aangeboden door de samenleving, te kunnen gebruiken.
<b>Interfederaal Gelijkekansen-centrum en Meldpunt discriminatie</b>	Het voormalige Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding werd begin 2014 hervormd tot een Federaal Migratiecentrum en een Interfederaal Gelijkekansencentrum. Bij deze hervorming werden ook de Vlaamse Meldpunten Discriminatie ingekanteld in het Interfederaal Gelijkekansencentrum.
<b>Intermediair</b>	Persoon of groep die als tussenschakel fungeert in de communicatie naar een (eind)doelgroep. Het kan gaan om een sleutelfiguur van de doelgroep of om een beroepsbeoefenaar die (meer) contact heeft met de doelgroep
<b>Intersectorale samenwerkingsverbanden en aanpak</b>	Aanpak waarbij verschillende sectoren, die normaal gezien niet gerelateerd zijn, samenwerken rond één thema.
<b>Intrafamiliaal geweld</b>	Iedere vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen leden van eenzelfde familie, ongeacht hun leeftijd.
<b>Kansengroepen</b>	Groep van personen die minder dan gemiddeld vertegenwoordigd zijn op bepaalde maatschappelijke domeinen (arbeid, onderwijs, cultuur, ...) en dit door één of meer gemeenschappelijke persoonskenmerk of situationele kenmerken. Deze groepen worden ook doelgroepen of maatschappelijk kwetsbare groepen genoemd. Voorbeelden: personen met een migratieachtergrond, personen in armoede, personen met een handicap, ...

<b>Het Kleine ontmoeten</b>	De alledaagse en terloopse, maar wel regelmatige contacten in de winkel, op de bus, aan de schoolpoort, ... Men gaat hierdoor mensen HERkennen, er wordt al eens over koetjes en kalfjes gepraat (maar dat hoeft zelfs niet). Hierdoor ontstaat een 'publieke familiariteit' die vooral heel belangrijk is voor het vertrouwen in de omgeving en de burens.
<b>Leefstijlprojecten</b>	Een leefstijlproject is een project dat gedurende een bepaalde periode een aspect van een gezonde levensstijl promoot bij een bepaalde doelgroep.
<b>Lokaal dienstencentrum</b>	Lokaal dienstencentrum is een voorziening van het OCMW Gent die als opdracht heeft om aan de gebruikers enerzijds activiteiten aan te bieden om de zelfredzaamheid en het sociaal netwerk van die gebruiker te versterken en om de gebruikers anderzijds hulp te bieden bij dagelijkse activiteiten (mobiliteit, maaltijden, boodschappen...).
<b>Lokaal welzijnsbeleid</b>	Het geheel van beleidsbepalingen en acties van een lokaal bestuur en lokale actoren met het oog op het garanderen van de toegang van elke burger tot de sociale grondrechten. In artikel 23 van de Belgische Grondwet staan de verschillende rechten opgesomd : het recht op arbeid, het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand, het recht op een behoorlijke huisvesting, het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing en het recht op onderwijs.
<b>Marginalisering</b>	Proces waarbij personen of groepen aan de rand van de maatschappij terecht komen en daardoor niet meer meetellen.
<b>Mantelzorger</b>	De natuurlijke persoon die vanuit een sociale en emotionele band één of meer personen met een verminderd zelfzorgvermogen, niet beroepshalve, maar meer dan occasioneel, helpt en ondersteunt in het dagelijkse leven.
<b>Micro- meso- en macroniveau</b>	op het niveau van het individu, de onmiddellijke omgeving van het individu en het niveau van de ruimere samenleving

<b>Minder Mobielen Centrale</b>	De Minder Mobielen Centrale (MMC) is een onderdeel van de stadsdienst Sociale Voorzieningen. Rolstoelgebruikers kunnen op het vlak van vrijetijdsbesteding (cultureel bezoek, clubhuis, bezoek aan familie, boodschappen, ...) gratis gebruik maken van aangepast rolstoelvervoer (voor ritten binnen Gent). Mensen met een beperkt inkomen, die zelf geen auto hebben en die minder mobiel zijn, maar zelf nog in en uit een personenwagen kunnen stappen, kunnen gebruik maken van het vrijwilligersvervoer.
<b>Moedergroep</b>	Een groep van moeders van kinderen uit een bepaalde school die op regelmatige basis samenkomt voor diverse activiteiten. Moedergroepen bevatten vaak mensen van veel verschillende nationaliteiten.
<b>NT2</b>	Nederlands als tweede taal.
<b>Opiaten</b>	Groep van stoffen met eigenschappen die nagenoeg gelijk zijn aan die van morfine.
<b>Outreaching werken</b>	Het hanteren van een werkmethode waarbij hoofdzakelijk en actief ingezet wordt op het leggen van contact met de doelgroep op die plaatsen en die momenten dat die doelgroep ook bereikbaar is.
<b>Particuliere partners</b>	Niet-overheidsinstellingen, meestal vzw's zoals jeugdwerkorganisaties en sociaal-artistieke organisaties.
<b>Preventieve gezins ondersteuning</b>	Ondersteuning van gezinnen met kinderen op het vlak van gezondheid, opvoeding en psychosociale aspecten.
<b>Prijs van toewijding en zorg</b>	Jaarlijks drukt het stadsbestuur zijn waardering uit aan mantelzorgers die vrijwillig een uitzonderlijke zorg opnemen voor familie, vrienden of buurtbewoners. Ze worden uitgenodigd voor een plechtigheid in het stadhuis en maximaal 45 mensen ontvangen een geldprijs van 250 euro. Deze geldprijzen worden deels gefinancierd uit legaten.
<b>Psycho-educatieve sessies</b>	Psycho-educatie is een methodiek in de hulpverlening waarbij mensen met een psychisch ongemak of probleem ondersteuning krijgen door middel van educatieve en/of opvoedkundige interventies. Hierbij leren mensen omgaan met hun beperkingen door het verwerven van kennis en inzichten.
<b>Pushfactoren</b>	Omstandigheden in landen van herkomst waardoor personen worden aangezet om te migreren.

<b>Referentiepunten gezondheid in de wijk</b>	De wijkgezondheidscentra (gezondheidspromotoren) zijn aanspreekpunten rond gezondheid, leveren expertise, nemen een signaalfunctie op en bouwen een adviesrol uit.
<b>Regie</b>	Het overzien, beheren en aansturen van alle mogelijke acties om een bepaald doel te bereiken. Dit kan via het opzetten van eigen activiteiten, maar ook door derden te leiden of te ondersteunen om deelopdrachten op te nemen in het kader van de (lieftst gezamenlijk) vooraf bepaalde doelstellingen.
<b>Regisseur</b>	Persoon die bij complexe (sociale) problematieken het overzicht behoudt, verantwoording kan afleggen (dit kan gaan van uitleg geven tot echte verantwoording), aanzet geeft tot een gezamenlijke koers en stimuleert tot samenwerking.
<b>Reputatie van de wijk</b>	Uit de literatuur en uit eigen ervaring weten we dat dit een belangrijk element is voor de sociale cohesie. Het bepaalt heel sterk de mate waarin mensen zich identificeren met hun wijk. De reputatie heeft te maken met elementen als veiligheidsgevoel en fysieke en sociale overlast. Maar ook met het feit of er veel gebeurt in de wijk, of er veel activiteiten zijn, of het een 'levendige' buurt is.
<b>Residentieel</b>	Met de mogelijkheid voor een tijdelijk of vast verblijf
<b>Resultaatsgebieden</b>	Reen middel om de strategische uitgangspunten van de organisatie te concretiseren en te vertalen in resultaatsdoelstellingen. Resultaatsgebieden worden gebruikt voor: het vaststellen van meetbare resultaten die elke eenheid dient te behalen, het verhelderen van de rollen en verantwoordelijkheden en het maken van concrete afspraken met individuele medewerkers om de gewenste resultaten ook te bereiken.
<b>Retributiereglement</b>	Reglement waarin de procedures, voorwaarden, verplichte verzekeringen en retributies (huurgelden) voor het huren of gebruiken van de buurtcentra zijn vastgelegd.
<b>Samen Inburgeren</b>	Een model van inburgering-coaching waarbij vrijwillige coaches zich engageren om anderstalige nieuwkomers in de eigen stad of gemeente te ondersteunen bij het beter leren kennen van de directe omgeving. Dit doen ze door samen activiteiten te ondernemen, zoals een museumbezoek, samen sporten, winkelen, wandelen... en allerlei andere alledaagse activiteiten. De nieuwkomer oefent op die manier zijn/haar Nederlands en raakt wegwijs in de Vlaamse samenleving. Tegelijk leren mensen van verschillende culturen elkaar kennen en respecteren.

<b>Scabiës</b>	Besmettelijke huidaandoening, ook gekend als schurft.
<b>Sectoraal aanbod</b>	het aanbod vanuit een sector, bijvoorbeeld het onderwijs of de naschoolse opvang.
<b>Sekswerker</b>	Werknemer in de prostitutie
<b>Sociaal infopunt</b>	OCMW Gent en Stad Gent bieden één loket aan in de buurt, waar mensen terecht kunnen met sociale vragen bv. financiële problemen, te hoge medische kosten, informatie over het pensioen, vrijwilligerswerk... Het sociaal infopunt informeert, verwijst mensen door, maakt afspraken met de nodige diensten en vraagt zaken aan.
<b>Sociale cohesie</b>	Of: 'De interne bindkracht van een sociaal systeem.' Het is een complex gegeven, maar het bestaat kortweg uit drie elementen: de gedragscomponent (of de mate waarin er netwerken tussen mensen worden gevormd), de waarden- en normencomponent (of de mate van gelijkgerichte opvattingen over het samenleven) en de gevoelscomponent (hoe voelt iemand zich in de buurt). Deze laatste heeft veel te maken met identiteit, reputatie van de buurt en vertrouwen.
<b>Sociale infrastructuur</b>	Het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen & betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, huishoudens) samen kunnen leven en participeren aan de maatschappij.' (Engbersen & Sprinkhuizen, 1998).
<b>SOgent</b>	Stadsontwikkelingsbedrijf Gent
<b>Sport</b>	Fysieke activiteit met een gereguleerde organisatie en met cardiovasculair of trainingseffect die een persoon verricht in gezonde, milieuvriendelijke en ethisch en medisch verantwoorde omstandigheden.
<b>Sportdecreet</b>	Decreet houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid (2012)
<b>Taxicheques</b>	Mensen met een beperkt inkomen, die minder mobiel zijn, kunnen zich lid maken van het systeem van taxicheques. Ze rijden tegen een sociaal (reductie-)tarief mee met een gewone taxi. Daarbovenop kunnen ze jaarlijks maximaal 75 cheques kopen en deze gebruiken om de taxichauffeur te betalen. Hiermee komt het stadsbestuur voor de helft tussen in een taxirit.
<b>Transgender</b>	Wordt gebruikt als overkoepelende term voor travestie, transgenderisme en transseksualiteit.

<b>Transgenderisme</b>	Slaat op personen die mannelijke en vrouwelijke identiteitskenmerken combineren. Deze personen kunnen zich dus zowel vrouw als man voelen. Soms ondergaan deze personen een lichamelijke aanpassing om lichaam en genderidentiteit in overeenstemming te brengen.
<b>Transseksualiteit</b>	Een transseksuele persoon is dus iemand die zichzelf psychisch, sociaal en seksueel beleeft als iemand van het andere biologische geslacht.
<b>Travestie</b>	Het naar buiten brengen van de innerlijk beleefde genderidentiteit, via kleding, taal, gedrag en houding.
<b>Vlaamse verordening Toegankelijkheid</b>	Sinds 1 maart 2010 is de Vlaamse verordening Toegankelijkheid van kracht voor alle publiek toegankelijke gebouwen in Vlaanderen. Voorwaarde: er moeten werken aan het gebouw uitgevoerd worden (nieuwbouw, verbouwing of uitbreiding) waarvoor een stedenbouwkundige vergunning of een meldingsplicht vereist is. De ruimtes die onder 'publiek gebouw' vallen zijn deze waar bezoekers voortdurend, periodiek, occasioneel, al dan niet tegen betaling, al dan niet met de vereiste van een lidmaatschap, toegang hebben, en alle ruimtes bedoeld voor gemeenschappelijk gebruik. De verordening is gebaseerd op gelijkwaardigheid en onafhankelijkheid voor iedereen: een rolstoelgebruiker moet een gebouw via de hoofdingang kunnen betreden en niet via een achterdeur waar leveringen gebeuren omdat de toegang daar toevallig wel mogelijk is voor rolstoelers; of iemand die er nood toe heeft, kan zonder hulp gebruik van maken van het sanitair dankzij een aangepast toilet.
<b>Vroegdetectie</b>	Vroegdetectie gaat over het herkennen van signalen die kunnen wijzen op een beginnend of een bestaand verslavingsprobleem. De cliënt heeft zich niet aangemeld in de hulpverlening voor deze mogelijke verslaving, maar hij heeft een andere klacht, op somatisch, psychisch of sociaal gebied. Vroegdetectie is belangrijk omdat in een vroeg stadium problemen gemakkelijker kunnen worden verholpen.
<b>Welzijnsactoren</b>	Alle diensten en organisaties die werken aan het welzijn van mensen
<b>Wijk-aan-zet</b>	Met deze subsidie kunnen bewonersgroepen acties opzetten met als specifiek doel de leefbaarheid, het samenleven, de participatie en de betrokkenheid in de wijk te verbeteren. De grote mate van zelfinitiatief en medebeheer staat centraal.

<b>Wijk van de maand</b>	Dit wordt georganiseerd door de dienst Gebiedsgerichte Werking van stad Gent. In samenwerking met andere stadsdiensten en het OCMW, wordt maandelijks een reeks initiatieven georganiseerd, in telkens een andere wijk van Gent. Doel is de inspraak en participatie van de bewoners in hun buurt en het stadsbestuur te verhogen. De aanpak verschilt per wijk.
<b>Wijkwelzijnsoverleg</b>	Een maandelijks, wijkgericht overlegmoment met welzijnsverenigingen en -actoren die zich richten op de realisatie van sociale grondrechten voor burgers via toegankelijkheid van bestaande dienstverlening, creatie van nieuwe initiatieven en het versterken van maatschappelijk kwetsbare groepen.

U leest het, mijn beleidsdoelen voor de komende jaren zijn ambitieus. Ik wil de sociale cohesie in de wijken versterken en de toegankelijkheid van sport, gezondheidszorg, sociale voorzieningen en alle andere aspecten van de Gentse samenleving verbeteren. Gelijke kansen, gelijke toegang voor elke Gentenaar. Dát is mijn streefdoel.

Dat vraagt engagement; van het Stadsbestuur, van het middenveld en óók van u als burger. Een stad kan meer zijn dan de som van haar inwoners, en dat moet in Gent absoluut onze ambitie zijn.

Zoals blijkt uit de omgevingsanalyse staat onze stad voor vele uitdagingen. Samen leven vraagt inzet en dat verwachten wij ook van iedereen. Elk volgens zijn eigen mogelijkheden.

Wij kunnen allemaal een positieve bijdrage leveren om onze stad opener en warmer te maken. Een stad met betrokken burgers; ik noem dat 'gedeeld burgerschap'.

Als schepen van Welzijn, Gelijke Kansen, Gezondheid en sport engageer ik mij om die dynamiek op gang te houden en te blijven stimuleren. Concreet wil ik constructieve burgerinitiatieven ondersteunen, drempels wegwerken en participatie mogelijk maken.

En u?

Resul Tapmaz  
Schepen van Welzijn  
Gelijke Kansen  
Gezondheid en Sport

Mei 2014

